Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXIV/136/2020
Rady Gminy Bądkowo
z dnia 22 grudnia 2020 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BĄDKOWO

Bądkowo 2020

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 5
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu 5
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony 9
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego 12
3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna 12
3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna 14
3.3. Zasoby wodne 15
3.4. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego 17
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 19
4.1. Zabytki ujęte w rejestrze zabytków 19
4.2. Zabytki ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków 20
4.3. Stanowiska archeologiczne 20
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych 29
6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona zdrowia 29
6.1. Demografia 29
6.2. Mieszkalnictwo 33
6.3. Oświata 35
6.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna 35
6.5. Rynek pracy 35
7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 37
7.1. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej 37
7.2. Osuwanie się mas ziemnych 37
7.3. Zanieczyszczenie wód 37
7.4. Powodzie i podtopienia 38
7.5. Zagrożenia jakości powietrza 38
7.6. Zagrożenia polem elektromagnetycznym 39
8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy 40
8.1. Analiza ekonomiczna 42
8.2. Analiza środowiskowa 50
8.3. Analiza społeczna 51
8.4. Prognozy demograficzne 51
8.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy 56
8.6. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę 57
8.6.1. Zabudowa mieszkaniowa 60
8.6.2. Usługi związane z funkcją mieszkaniową 66
8.6.3. Funkcja produkcyjna i związana z nią funkcja usługowa 68

8.7. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz całkowitej w skali gminy chłonności terenów, w podziale na funkcje zabudowy ... 68
8.7.1. Metodologia i główne założenia ... 68
8.7.2. Bilans terenów ... 71
9. Stan prawny gruntów ... 74
10. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych ... 78
10.1. Formy ochrony przyrody ... 78
10.2. Ujęcia wody ... 78
10.3. Cmentarze ... 78
10.4. Inne obszary i obiekty ... 79
11. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych ... 79
12. Udokumentowane złoża kopalin, zasoby wód podziemnych oraz UDOKUMENTOWANE kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla ... 79
13. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych ... 79
14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami ... 80
14.1. Sieć drogowa i kolejowa ... 80
14.2. Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną i gospodarka odpadami ... 82
14.2.1. Sieć elektroenergetyczna i gazowa ... 82
14.2.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna ... 84
14.2.3. Sieć telekomunikacyjna ... 86
14.2.4. Rurociągi i ropociągi przesyłowe ... 88
14.2.5. Energetyka wiatrowa ... 90
14.2.6. Gospodarka odpadami ... 92
15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ... 92
16. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej ... 93
CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 93
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy ... 93
1.1. Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowo-rzemieślniczej, oznaczone symbolem MUR ... 97
1.2. Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowEJ, oznaczone symbolem MU ... 98
1.3. Tereny rozwoju zabudowy usługowej, oznaczone symbolem U ... 99
1.4. Tereny rekreacji i wypoczynku, oznaczone symbolem TU ... 99
1.5. Tereny rozwoju zabudowy produkcyjno-usługowej, oznaczone symbolem PU ... 99
1.6. Tereny zieleni publicznej, oznaczone symbolem ZP ... 100
1.7. Tereny cmentarzy, oznaczone symbolem ZC ... 100
1.8. Tereny rolne, ozaczone symbolem R ... 101
1.9. Tereny lasów, ozaczone symbolem LS ... 101
1.10. Tereny infrastruktury elektroenergetycznej, oznaczone symbolem E ... 102
1.11. Tereny wód płynących ... 102

1.12. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy 102

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk..... 102

3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 104

4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej 105

4.1. Komunikacja 105

4.2. Elektroenergetyka oraz energetyka wiatrowa i słoneczna..... 106

4.3. Wodociągi i kanalizacja sanitarna 107

4.4. Gazownictwo 107

4.5. Rurociąg wody solankowej 108

5. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym 108

6. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, obszary lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 a także obszary przestrzeni publicznej..... 111

7. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne..... 111

8. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 112

9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych 112

10. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny 113

11. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady..... 113

12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji 113

13. Obszary zdegradowane..... 113

14. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych 113

15. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym 113

16. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW..... 113

17. Spis tabel..... 114

18. Spis wykresów..... 114

19. Spis rysunków 115

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Bądkowo od 1 stycznia 2004 r. w wyniku reformy planowania przestrzennego wprowadzonej ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który regulowałby kompleksowo zagospodarowanie większych terenów. W gminie obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uchwalony w 1997 r., obejmujący teren oczyszczalni ścieków. Realizacja inwestycji na terenach gminy następuje więc w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Istotnym mankamentem w ich stosowaniu jest brak ustawowego powiązania z dokumentami planistycznymi gminy i jej polityką przestrzenną wyrażoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak również szeroko rozumiana wykładnia zasady tzw. dobrego sąsiedztwa. Powoduje to trudności w przewidzeniu przyszłego zagospodarowania terenu, ale również w charakterystyce obecnego, bowiem fakt, że dla jednej działki można wydać nieograniczoną ilość decyzji powoduje, że „możliwych do uzyskania" funkcji danego terenu może być wiele. To z kolei wpływa negatywnie na pewność inwestowania na terenach pozbawionych planu.

Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy podlega rocznym wahaniom. Wśród lat, w których liczba wydanych decyzji oscylowała w okolicach 40 sztuk (2009, 2013, 2015, 2016), zdarzają się też takie, kiedy ich liczba spadała w okolice trzydziestu (2010, 2011, 2012, 2014, 2017, 2018). Średnio wydawanych jest 29 decyzji o warunkach zabudowy i 2 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego rocznie. 51% wydanych decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (oraz jedna decyzja dotycząca zabudowy wielorodzinnej), 8% zabudowy usługowej, 41% wydanych decyzji dotyczyło innych rodzajów zabudowy.

Wykres 1 Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

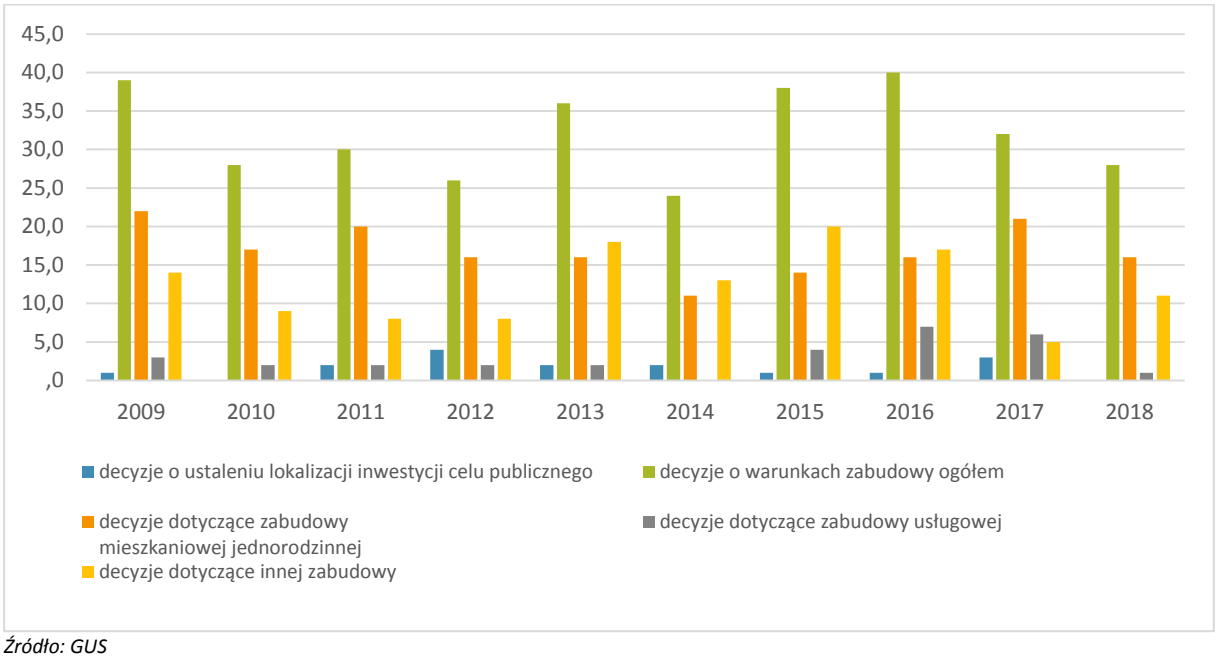

Źródło: GUS

Wykres 2 Podział wydanych decyzji ze względu na funkcję zabudowy

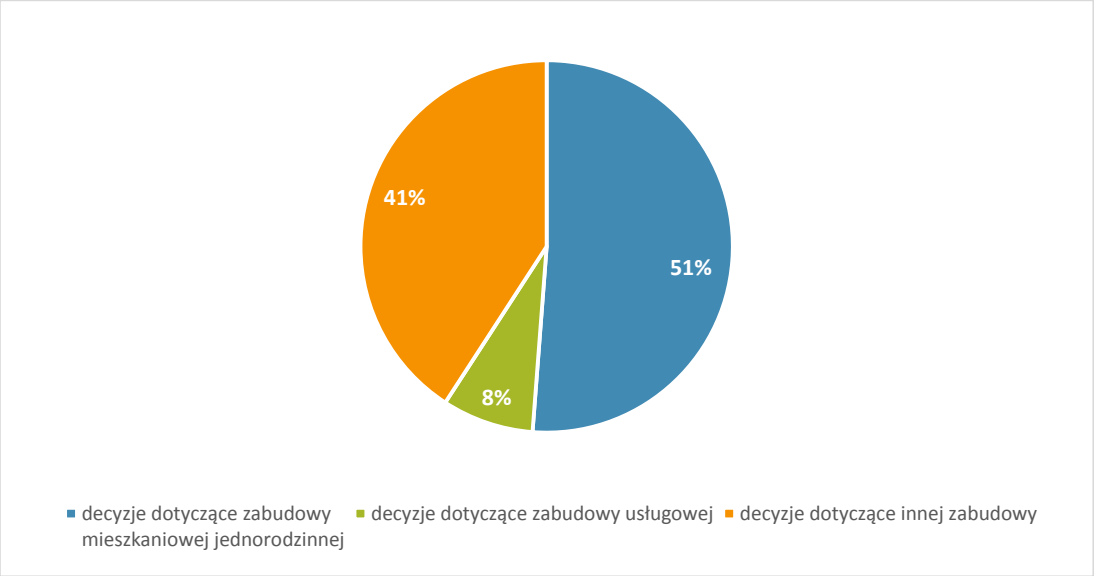

Źródło: GUS

Rysunek 1 Gęstość zabudowy w obrębach geodezyjnych

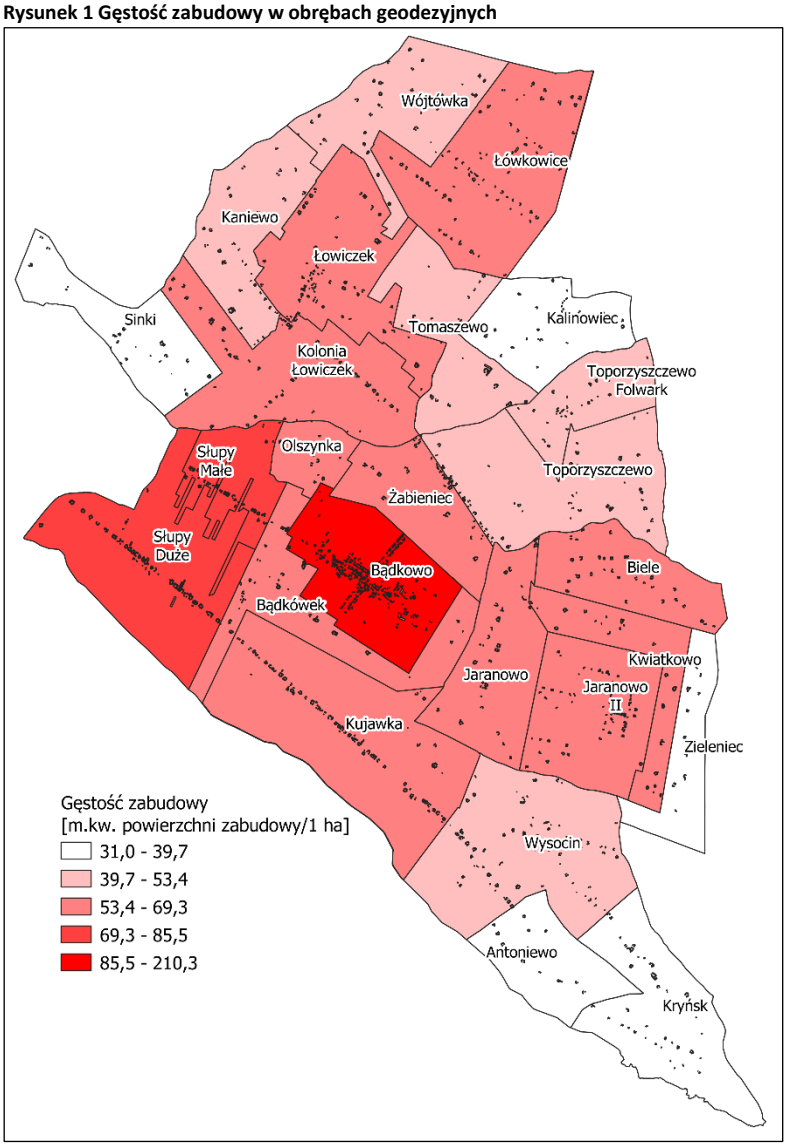

Źródło: opracowanie własne

Zabudowa w gminie występuje z różnym zagęszczeniem. Terenami, na których zagęszczenie zabudowy na hektar jest największe, są obszary znajdujące się w obrębie geodezyjnym Bądkowo - głównej jednostce osadniczej w gminie. Kolejno największe zagęszczenie zabudowy występuje w obrębach Słupy Małe i Słupy Duże oraz wzdłuż głównych tras komunikacyjnych gminy, co podkreśla ich wagę w rozwoju osadnictwa na terenie Bądkowa. Dalej położone obręby są już zabudowane „luźniej", natomiast najmniejsza gęstość zabudowy wyróżnia obręby położone na skraju lub blisko skraju gminy: Antoniewo, Kryńsk, Zieleniec, Kalinowiec oraz Sinki.

Tabela 1 Ilość i powierzchnia budynków w podziale na funkcje

Funkcja budynku	Ilość	Powierzchnia zabudowy [ha]
Budynki biurowe	19	0,3925
Budynki handlowo-usługowe	26	0,351
Budynki mieszkalne	1265	14,6721
Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	29	0,7411
Budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	1934	32,4438
Budynki przemysłowe	9	0,6255
Budynki opieki zdrowotnej	3	0,0722
Pozostałe budynki niemieszkalne	1	0,01
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	30	1,218
SUMA	3306	50,5702

Źródło: GUS

Łącznie na terenie gminy znajduje się ponad 3306 budynków o powierzchni zabudowy ponad 505 702 m^2. Ilościowo największą grupę stanowią budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa. Jest to jednak naturalne z uwagi na rolniczy charakter gminy Bądkowo. Tak duża ilość budynków rolniczych jest zarazem powiązana z drugą w kolejności ilością budynków mieszkalnych. Każda zagroda składa się z co najmniej jednego domu oraz kilku budynków gospodarczych lub inwentarskich – stąd te dwie wartości są ze sobą powiązane. Budynki o pozostałych funkcjach stanowią mniej liczne grupy, które nie zawierają więcej niż 30 obiektów: zbiorniki, silosy i budynki magazynowe (30 obiektów), budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe (29 obiektów), budynki handlowo-usługowe (26 obiektów), budynki biurowe (19 obiektów), budynki przemysłowe (9 obiektów), budynki opieki zdrowotnej (3 obiekty), pozostałe budynki niemieszkalne (1 obiekt). Pod względem udziału powierzchni zabudowy każdej z funkcji sytuacja wygląda podobnie.

Budynki w gminie posiadają najczęściej 1-2 (rzadziej 3 lub 4) kondygnacje nadziemne, z których druga stanowi użytkowe poddasze.

Stan zagospodarowania wyraża się również w użytkowaniu gruntów. Sposób użytkowania terenów w gminie Bądkowo przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2 Formy użytkowania terenu według Corine Land Cover

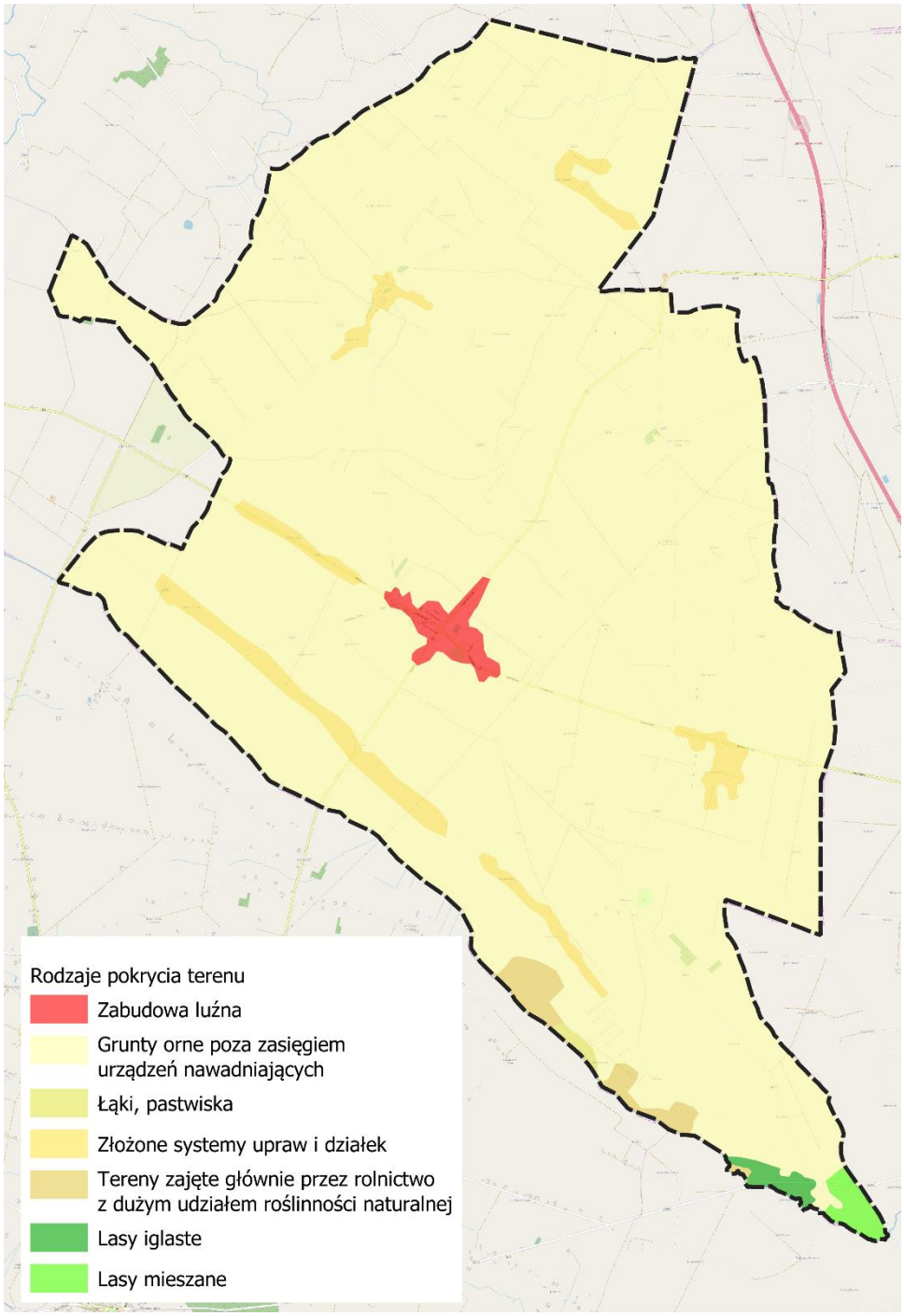

Źródło: Corine Land Cover

Typowa zabudowa w formie luźnej występuje w samym Bądkowie, pozostałe wsie stanowią zespoły zabudowy rozproszonej, oznaczone przez Inspekcję Ochrony Środowiska jako złożone systemy upraw i działek, bowiem są to głównie tereny zajęte pod zabudowę zagrodową. Zdecydowaną większość gminy stanowią grunty orne położone poza zasięgiem urządzeń nawadniających, mniejszy udział mają łąki, pastwiska oraz lasy.

Stopień zainwestowania działek zabudowanych na terenie gminy wyrażony udziałem powierzchni zabudowy w powierzchni działki jest typowy dla gmin wiejskich. Wielkość zabudowy najczęściej zajmuje ok. 20% powierzchni

działki. Największe wartości dotyczą terenów produkcyjnych, gdzie udział powierzchni zabudowy dochodzi nawet do blisko 40% powierzchni działki budowlanej, najmniejsze (niecały 1% powierzchni działki budowlanej) dotyczą pojedynczych budynków związanych z rolnictwem na działkach w gospodarstwach rolnych.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Znaczna część gminy to tereny rolnicze. Historycznie zabudowa gminy koncentrowała się wokół głównej drogi w danej wsi, a także dróg pobocznych. Lokalizacja zabudowy głębiej, w większej odległości od drogi, zdarzała się rzadko. Ten trend uczytelnił się i został w miarę dobrze zachowany do dnia dzisiejszego. Jedynie nowsze podziały geodezyjne spowodowały wtórną parcelację działek z drogami wewnętrznymi oraz zmianę położenia zabudowy względem głównych dróg. Do tego doszła zabudowa kolonijna.

Mimo wszystko w dalszym ciągu zabudowa gminy to przede wszystkim typy tzw. ulicówek, czyli wsi ulokowanych wzdłuż jednego ciągu komunikacyjnego czy wielodrożnice (wsie położone przy kilku, zwykle przecinających się ciągach komunikacyjnych). Z biegiem lat zabudowa wsi rozrastała się wzdłuż bocznych dróg, które niegdyś prowadziły do pól uprawnych. Trend ten doprowadził do sytuacji zatarcia historycznego układu wiejskiego na rzecz zabudowy rozproszonej i stale się rozpraszającej. Widoczne jest to w zasadzie w każdej części gminy, gdzie oprócz skupień zabudowy widoczna jest wyraźnie zabudowa peryferyjna, niepowiązana z układami osadniczymi. Jedynie Bądkowo charakteryzuje się większą zwartością zabudowy, w pozostałych wsiach zabudowa przyjmuje formę luźnej zabudowy zagrodowej. Zabudowa – mimo oddalenia od zwartego układu ruralistycznego – jest najczęściej lokowana blisko przebiegającej obok drogi, rzadziej w głębi działki, co ma przede wszystkim wymiar ekonomiczny. Układ podwórzy w gospodarstwach rolnych najczyściej stanowi wysunięty najbliżej drogi dom mieszkalny oraz położone z tyłu posesji zabudowania gospodarcze/inwentarskie. Układ posesji w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, w zależności od wieku zabudowy, może przyjmować postać wyżej opisaną (starsza zabudowa) lub lokalizować budynki mieszkalne z garażami w jednej bryle, położone z przodu posesji (głównie zabudowa nowsza). Układ zabudowy na działkach usługowych i produkcyjnych jest różny, zależny głównie od konfiguracji działki i potrzeb inwestora, a wyrażający się w zasadzie jak najlepszej ekonomiki wykorzystania terenu.

Analizując rozmieszczenie przestrzenne poszczególnych funkcji zabudowy można dostrzec, że w gminie dominuje zdecydowanie zabudowa zagrodowa. Bądkowo, z uwagi na rolę siedziby gminy charakteryzuje się większą różnorodnością. Występuje tu również zabudowa usługowa, przemysłowa lub mieszkaniowa wielorodzinna. Wymienione funkcje można napotkać również w innych miejscowościach, jednak jedynie w niewielkim zakresie, co wskazuje na dużą jednorodność zabudowy. W Bądkowie, gdzie ta jednorodność jest mniejsza, nie ma wyraźnego rozdziału różnych typów zabudowy. Tereny zabudowane są w sposób mieszany i trudny do jednoznacznego zdefiniowania. Obok zabudowy zagrodowej – typowo wiejskiej, funkcjonuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, usługowa czy nawet produkcyjna. Opisany stan jest czytelny i dobrze ugruntowany, więc prawdopodobnie będzie się utrzymywał do momentu, aż gmina radykalnie zwiększy swoje pokrycie planistyczne, ustalając tym samym rozmieszczenie różnych, często ze sobą kolidujących funkcji zabudowy. To rozwiązanie może jednak dotyczyć tylko nowej zabudowy. W przypadku

zabudowy istniejącej zapewne należało będzie przyjąć stan istniejący oraz ewentualnie czekać, aż zmiany pokoleniowe spowodują jednocześnie zmianę potrzeb w zakresie użytkowania budynków. Ten proces z pewnością będzie jednak długotrwały.

Dotychczas obowiązujące studium uchwalone zostało w 2002 r., a zatem pod rządami ustawy z 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. O ile dla wsi poza Bądkowem kierunki zagospodarowania ustalone zostały na pewnym poziomie ogólności, który pozwala na pewną elastyczność w doborze przyszłej funkcji terenu, to jednak w stosunku do Bądkowa, szczególnie jego centrum, kierunki zagospodarowania zostały określone dość precyzyjnie. Sytuacja opisana wyżej, a więc brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz brak powiązania decyzji o warunkach zabudowy z kierunkami rozwoju ustalonymi w studium, spowodowała znaczące różnice między ustalonymi w studium kierunkami, a faktycznym zagospodarowaniem (rysunek 3). Przejawiają się one przede wszystkim w faktycznym zabudowaniu terenów budynkami o innej funkcji niż wskazana w studium. W mniejszym stopniu dotyczą także zmiany struktury działek w wyniku podziału (dotyczy pojedynczych działek), jak również wybudowania infrastruktury w sposób uniemożliwiający zagospodarowanie zgodnie z dotychczasowym kierunkiem. Opisany stan faktyczny jest zatem podstawą do aktualizacji kierunków zagospodarowania w tych miejscach, przy czym aktualizacja ta w większości przypadków nie będzie wiązała się z wyznaczaniem terenów pod nową zabudowę, a jedynie dostosowaniem ustaleń studium do istniejącego zagospodarowania.

Rysunek 3 Obszary dostosowania kierunków rozwoju do faktycznego zagospodarowania

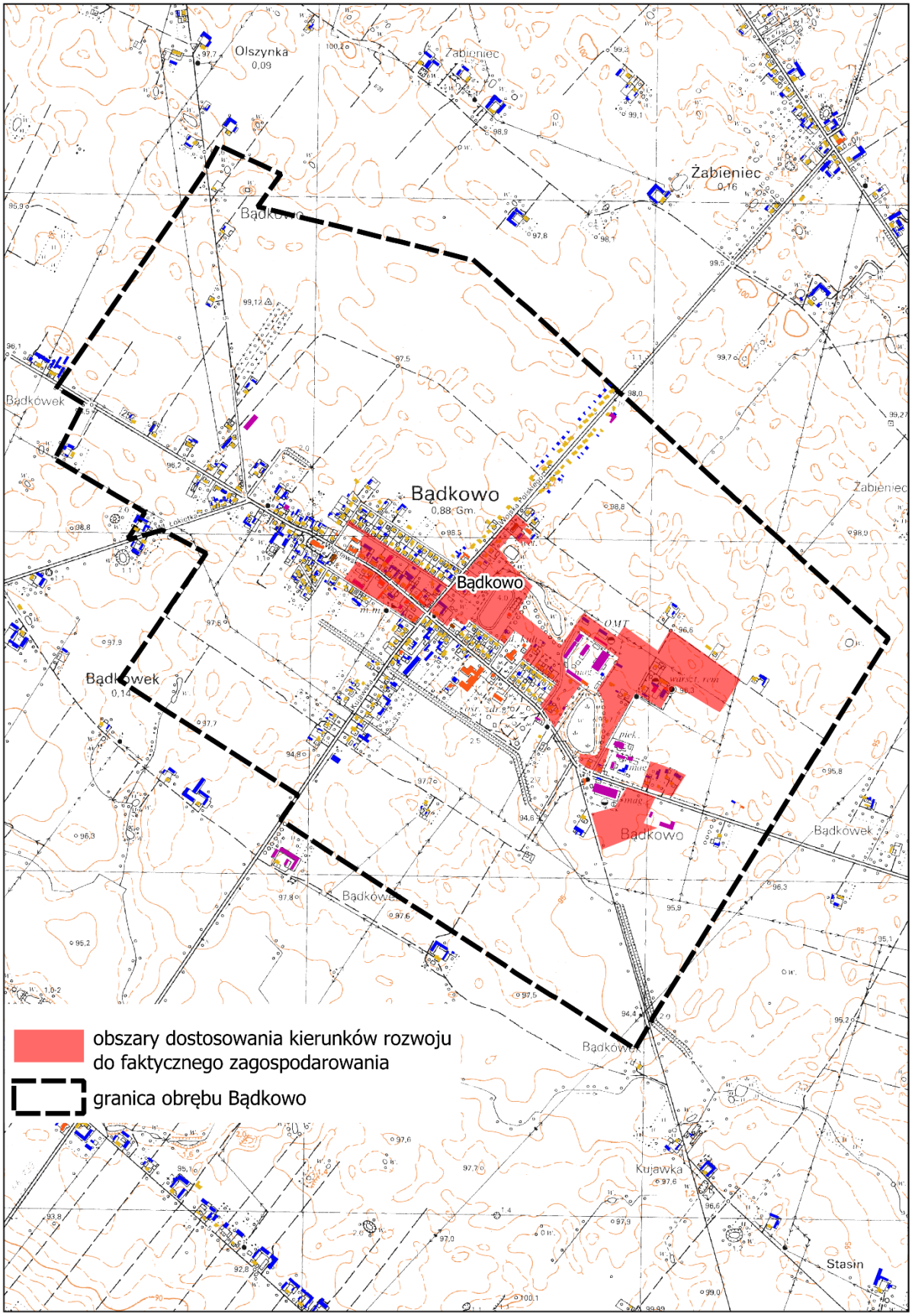

Źródło: opracowanie własne

3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa kujawsko-pomorskiego wskazuje, że uwarunkowania przyrodnicze produkcji rolniczej w województwie kujawsko-pomorskim są lepsze niż przeciętnie w kraju pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zauważalnym problemem, podobnie jak w powiecie aleksandrowskim, są braki wody wykorzystywanej na potrzeby rolnictwa podczas okresu wegetacyjnego, co znacznie obniża wielkość plonów.

Gmina Bądkowo jest przykładem gminy typowo rolniczej. Zgodnie z planem województwa wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Bądkowo wynosi 78 punktów, co jest wielkością większą od wartości wskaźnika w województwie (68 pkt) oraz wyższą niż w kraju (66,6 pkt). Pod kątem rolniczej przydatności gleb dominują w gminie kompleksy: pszenny i żytni dobry i bardzo dobry, żytni słaby i zbożowo-pastewny mocny. Występujące w gminie typy gleb to: gleby bielicowe, pseudobielicowe, płowe, glejowe, organiczne, brunatne właściwe kwaśne i wyługowane, czarne ziemie zdegradowane i gleby szare.

Wykres 3 Udział poszczególnych użytków w powierzchni użytków rolnych

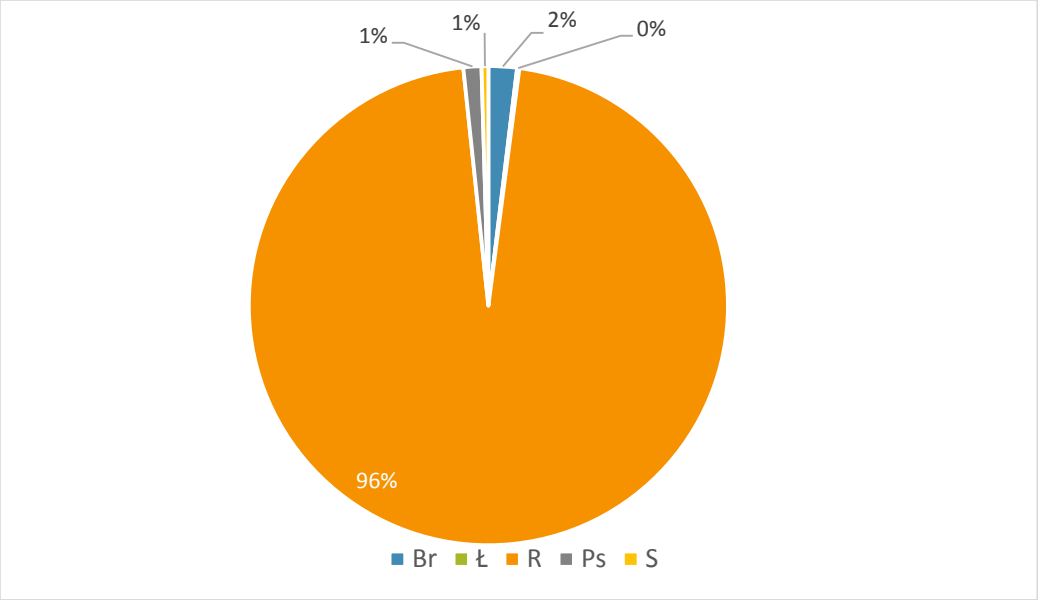

Źródło: opracowanie własne

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne – stanowią one 96% wszystkich użytków rolnych w gminie. Pozostałe 4% to łąki, pastwiska sady i grunty rolne zabudowane, które mają zbliżoną powierzchnię.

Wykres 4 Udział poszczególnych klas gruntów rolnych

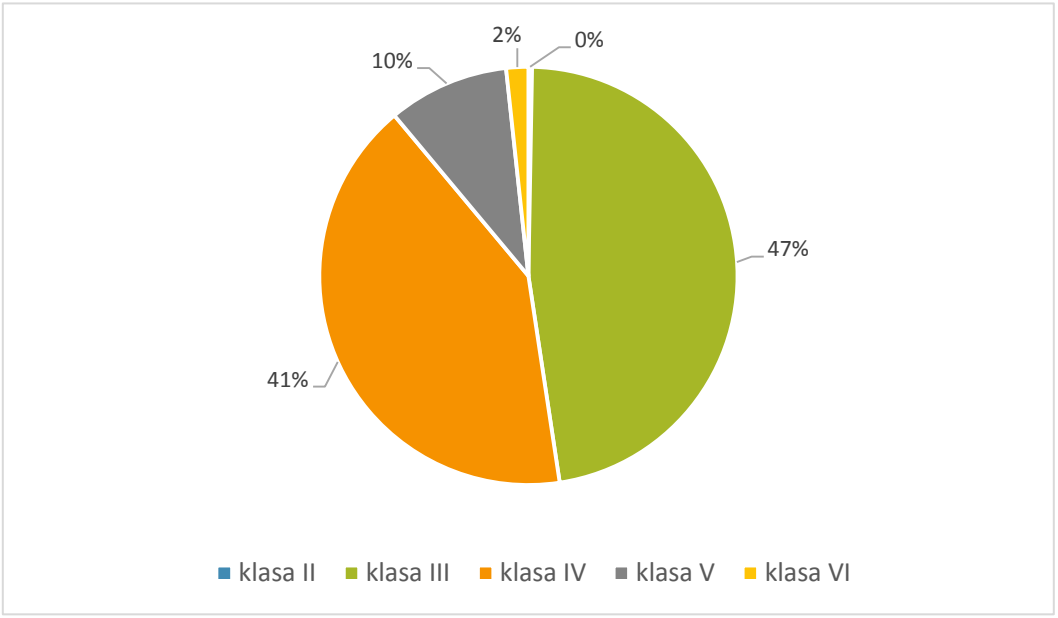

Źródło: opracowanie własne

Gmina Bądkowo wyróżnia się wybitnie żyznymi glebami. Wśród gruntów rolnych w podziale na klasy dominuje klasa III, która stanowi 47% wszystkich gruntów rolnych. Kolejno za nią jest klasa IV – 41%. Grunty słabszych klas – V i VI – zajmują w sumie ok. 12% gruntów rolnych, natomiast najniższa – VI – klas gruntów niecałe 2%. Minimalny udział (mniej niż 0,5%) zajmują grunty klasy II. Grunty najlepszych, a zarazem chronionych przez przepisy odrębne, klas bonitacyjnych zajmują blisko połowę wszystkich gruntów rolnych. Na rysunku studium oznaczono grunty klas II i III z uwagi na szczególne uwarunkowania ochronne.

Wykres 5 Gospodarstwa rolne według powierzchni

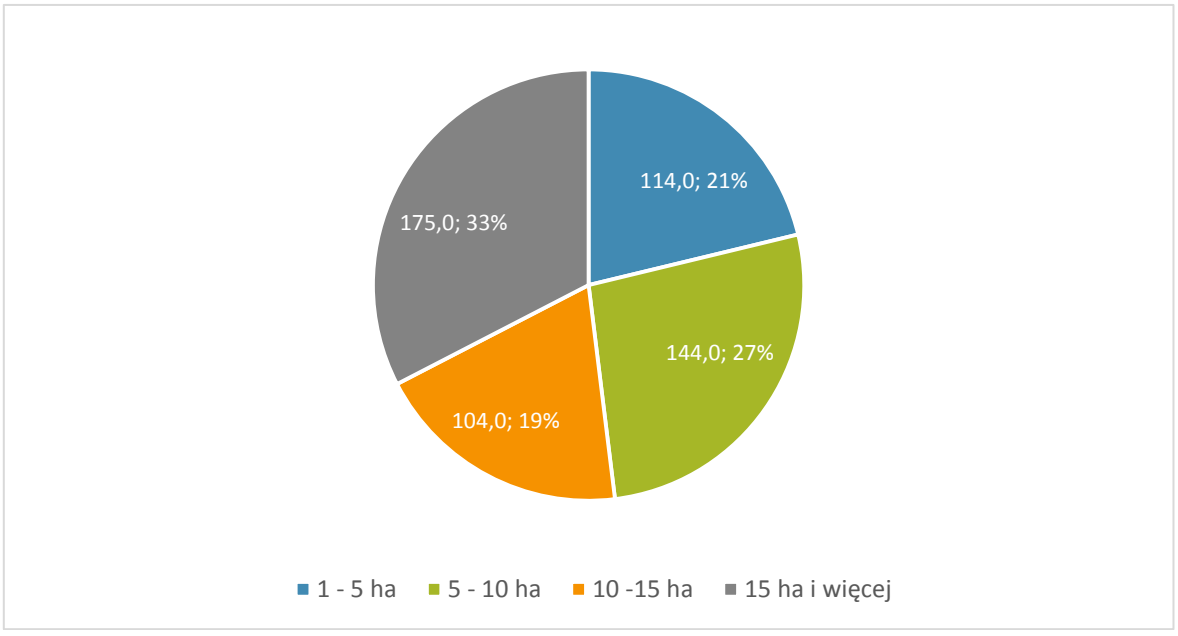

Źródło: GUS

Według stanu z ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego w gminie funkcjonowało 537 gospodarstw rolnych. Pod względem wielkości najwięcej gospodarstw (33%) mieściło się w przedziale powyżej 15 ha. Udział gospodarstw średnich o powierzchni 5-10 ha wyniósł 27%. Mniej więcej po jednej piątej gospodarstw stanowiły gospodarstwa 1-5 ha i 10-15 ha.

Wśród zasiewów zdecydowanie dominują pszenica ozima (1851,69 ha), jęczmień jary (1254,77 ha), pszenżyto ozime (844,19 ha) i buraki cukrowe (885,02 ha). Pozostałe uprawy nie przekraczają powierzchnią 150 ha:

- jęczmień ozimy - 149,4 ha,
- żyto - 132,56 ha,
- pszenica jara - 46,59 ha,
- owies - 26,57 ha,
- pszenżyto jare - 23,77 ha,
- ziemniaki - 86,7 ha.

Pod względem produkcji zwierzęcej dominuje hodowla drobiu, którego ilość szacuje się na ponad 69 tys. sztuk (ok. 230 sztuk/gospodarstwo). Na drugim miejscu występuje trzoda chlewna z ilością przekraczającą 25 tys. sztuk (ok. 73 sztuki/gospodarstwo). Pozostałe rodzaje zwierząt mają już znacznie mniejszy udział: krowy nieco ponad 620 sztuk (ok. 5 sztuk/gospodarstwo) i konie 14 sztuk (2 sztuki/gospodarstwo).

3.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Udział lasów w gminie jest niewielki – lesistość wynosi jedynie ok. 1%, i jest ona znacząco mniejsza niż lesistość powiatu aleksandrowskiego (ok. 7,4%). Lasy w gminie Bądkowo nie charakteryzują się większymi skupiskami. Są to raczej niewielkie enklawy rozsiane po całej gminie. Wyjątkiem są tereny za wsią Kryńsk, przy granicy z gminą Brześć Kujawski, gdzie lasy stanowią większy, zwarty kompleks leśny. Lasy w gminie pełnią głównie funkcję gospodarczą, jedynie niewielka część w południowym krańcu gminy, nad Kanałem Bachorze pełni funkcję wodochronną.

Gmina w całości położona jest na terenie Nadleśnictwa Włocławek, w obrębie leśnym Włocławek.

Według Planu urządzenia lasu w obrębie dominującym typem siedliskowym lasów są bory mieszane świeże, które zajmują połowę wszystkich lasów na terenie obrębu. Oprócz niego, występują także bory świeże i lasy mieszane świeże z udziałami w granicach 16%-18%. Dominującym gatunkiem drzew jest sosna, oprócz niej w większych ilościach występuje także świerk, brzoza. Pozostałe gatunki mają marginalny udział. Średni wiek drzewostanu wynosi 69 lat.

Powierzchnia lasów wynosi ok. 77,7 ha. Pod względem form własności 93% lasów stanowi własność publiczną (zarząd Lasów Państwowych), a jedynie 7% należy do osób prywatnych.

Wykres 6 Podział gruntów leśnych ze względu na klasy

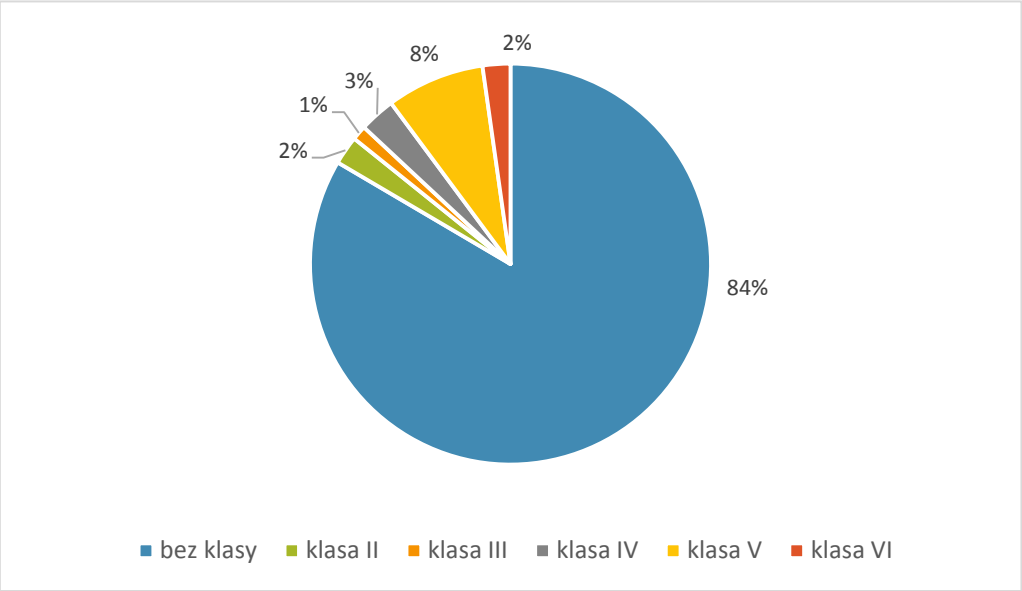

Źródło: opracowanie własne

Wśród gruntów oznaczonych w ewidencji gruntów jako leśne dominują grunty bez określonej klasy bonitacyjnej – stanowią aż 84% powierzchni wszystkich gruntów leśnych. Grunty klasy V zajmują ok. 8% gruntów leśnych, grunty klasy IV – ok. 3%. Udział pozostałych klas gruntów jest marginalny. Jakkolwiek wszystkie grunty leśne są chronione na mocy przepisów odrębnych, to jednak warto zauważyć, że na terenie gminy znajdują się również grunty klas bonitacyjnych II i III. Zajmują one w sumie 3% powierzchni wszystkich lasów.

3.3. ZASOBY WODNE

Gmina Bądkowo położona jest w dorzeczu Wisły. Wody powierzchniowe w gminie stanowią głównie cieki: Struga Kujawska (Ośla), Zgłowiączka i Kanał Bachorze.

Struga Kujawska biegnie przez północne obszary gminy. Ta 18-kilometrowa rzeczka swój początek bierze w okolicach wsi Łówkowice, biegnąc dalej na północ w kierunku wsi Ciupkowo w gminie Waganiec.

Zgłowiączka stanowi lewobrzeżny dopływ Wisły. Jej początki sięgają Kanału Głuszyńskiego, a długość to blisko 90 km. Ze względu na wysokie walory krajobrazowe rzeka pełni również rolę wodnego szlaku kajakowego.

Lewobocznym dopływem Zgłowiączki jest Kanał Bachorze, łączący ją z Notecią. Ciek o łącznej długości ponad 46 km pełni istotną rolę w melioracji okolicznych pól, zbierając wody z rowów melioracyjnych.

Do pozostałych wód powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy należą oczka wodne, stawy oraz bagienne obszary podmokłe.

W ramach planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły zakłada się osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1) Kanał Bachorze (kod RW200017278749) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,

2) Dopływ z Dubielewa (kod RW20001727876) - zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,

3) Ośla (kod RW20001727929) - zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,

4) Dopływ z Marszałkowa (kod RW200017279329) - zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,

5) Dopływ z Żółnowa (kod RW200017279669) - zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Według planu wszystkie spośród wymienionych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych są zagrożone nieosiągnięciem zakładanych celów. Tak duże ryzyko jest wynikiem niedostatecznie rozwiniętej sieci kanalizacyjnej w gminie a także wprowadzaniem do rzek odpadów z zakładów przemysłowych, w szczególności tych położonych poza granicami gminy.

Według Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wymienione wody płynące są przedmiotem oceny pod kątem poszczególnych elementów.

Tabela 2 Ocena wód płynących według Państwowego Monitoringu Środowiska

Nazwa	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfo-logicznych	Klasa elementów fizykoche-micznych	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
Kanał Bachorze	III	II	poniżej dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Dopływ z Dubielewa	-	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego	dobry	zły
Ośla	III	I	poniżej średniego	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Dopływ z Marszałkowa	II	I	poniżej średniego	umiarkowany	dobry	zły
Dopływ z Żółnowa	II	I	poniżej średniego	umiarkowany	dobry	zły

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska

Na obszarze Gminy wody podziemne występują w postaci jednego zbiornika wód podziemnych – Nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Jest to zbiornik czwartorzędowy a jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 394 tys. m^3/dobę. Zbiornik obejmuje północno-zachodnią część gminy i rozciąga się na południowy zachód od niej przez Poznań, wzdłuż autostrady A2 aż po zachodnią granicę państwa.

Gmina Bądkowo występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 45 i 47. Podczas prowadzonego Państwowego Monitoringu Jakości Wód Podziemnych stan chemiczny, ilościowy oraz ogólny wód podziemnych na terenie gminy został oceniony jako dobry, przy czym część 45 oznaczona została jako niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych określonych w planie, natomiast część 47 jako zagrożona.

3.4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ochrona środowiska polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Działania te prowadzone są wobec poszczególnych komponentów środowiska: powietrza, wód, powierzchni ziemi, zwierząt, roślin, kopalin, klimatu akustycznego a także w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

Polityka ochrony środowiska jest realizowana za pomocą właściwych strategii, programów i planów. Wiodącą rolę pełni tutaj Program ochrony środowiska. Gmina Bądkowo sporządziła taki dokument i przyjęła go uchwałą Nr XV/82/2019 Rady Gminy Bądkowo z dnia 30 grudnia 2019 r. Program wskazuje cele strategiczne do osiągnięcia w odniesieniu do każdego z komponentów środowiska.

Gmina Bądkowo pod względem strefowania badania jakości powietrza znajduje się w tzw. strefie pozostałego obszaru województwa (strefa kujawsko-pomorska), wyznaczonej w celu oceny rocznej powietrza atmosferycznego. Wyniki dokonanych pomiarów wskazują, że stężenia pyłów PM2,5 (II faza), PM10 oraz benzo(a)pirenu przekraczają tu nie tylko dopuszczalne normy, ale również ich poziomy docelowe z dopuszczalnym marginesem tolerancji. Stężenia pozostałych substancji (dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, arsenu, kadmu, pyłu PM2.5 - I faza, niklu) nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych.

Zauważalnym problemem jakości powietrza są wysokie stężenia pyłów. Ich głównym źródłem jest tzw. niska emisja z nieekologicznych pieców i kotłów oraz emisja zewnętrzna, spoza granic gminy. Przy czym zauważalny jest niski udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł, która mogłaby zmniejszyć poziom niskiej emisji. Drugim źródłem wymienionych zanieczyszczeń jest emisja pochodząca z dróg. Charakter Bądkowa jako gminy wiejskiej w pewnym sensie narzuca indywidualny transport samochodowy jako podstawową formę przemieszczania: do ośrodków miejskich – Torunia, Włocławka, Inowrocławia (praca, spędzanie wolnego czasu, zaopatrzenie itp.) oraz do ośrodków obsługi gminy (praca, szkoły, punkty usługowe, instytucje itp.). Takiej formie transportu sprzyja względnie dobrze rozwinięta sieć dróg oraz brak innych form transportu (np. kolejowego).

W zakresie uwarunkowań ochrony wód rozumianych jako element środowiska należy przytoczyć, za Programem ochrony środowiska, gminę Bądkowo charakteryzuje dobry stan wód podziemnych, ale zły stan wód powierzchniowych i związane z nim ryzyko nieosiągnięcia postawionych celów środowiskowych. Należy zwrócić uwagę, że głównym zagrożeniem, jakie potencjalnie może wpływać na wody, jest działalność człowieka: procesy urbanizacji na terenach nieposiadających sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rolnictwo wykorzystujące

intensywne nawożenie, gromadzenie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach, spływ powierzchniowy z dróg oraz przemysł. Ważnym aspektem utrzymywania dobrego stanu wód jest stopień skanalizowania gminy. Pozytywnie należy ocenić każdy wzrost długości wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej. Należy jednak zwrócić uwagę, że przez ostatnich dziesięć lat przyrost długości sieci był minimalny lub zerowy. Na większości terenów gminy odprowadzanie ścieków funkcjonuje w oparciu o systemy indywidualne – zbiorniki bezodpływowe. W przypadku nieszczelności zanieczyszczenia dostają się do gleby, a stąd do wód.

Ochronę powierzchni ziemi bardzo szeroko definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska. Polega ona na:

1) racjonalnym gospodarowaniu,
2) zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych,
3) zapobieganiu zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko oraz na remediacji,
4) zachowaniu jak najlepszego stanu gleby,
5) minimalizacji stopnia i łagodzeniu skutków zasklepienia gleby,
6) zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
7) przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Jak dalej stanowi ustawa, funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina Bądkowo nie jest pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stąd należy stwierdzić, że ochrona powierzchni ziemi w aspekcie planistycznym nie jest realizowana.

Ochrona roślin i zwierząt winna polegać z jednej strony na zachowaniu ich populacji i siedlisk, jak również na tworzeniu warunków ich prawidłowego rozwoju. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez obejmowanie ochroną zarówno obszarów, jak i poszczególnych gatunków, w tym także poprzez stosowne zakazy w zakresie pozyskiwania. Obszarami, na których realizowana jest ochrona roślin i zwierząt, są w szczególności obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, niemniej jednak nie występują one na obszarze gminy Bądkowo. Brak jest również danych na temat stanowisk gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie. Na terenie gminy znajduje się jeden pomnik przyrody, zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej nr 252 w okolicach wsi Jaranowo – dąb szypułkowy Wiktor.

Elementami przestrzeni, których celem jest utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska, są korytarze ekologiczne. Zapewniają one możliwość migracji gatunkom wędrownym i leśnym. Na terenie gminy znajduje się jeden korytarz ekologiczny Gopło.

Klimat akustyczny gminy jest pochodną działalności człowieka: to, jak gospodaruje przestrzenią (jak i gdzie inwestuje) będzie miało wpływ na emisję hałasu. Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Bądkowo są drogi. Układ komunikacyjny gminy został przedstawiony we właściwej części opracowania, niemniej jednak można wskazać, że wzrost natężenia hałasu następuje wraz ze wzrostem kategorii drogi, który najczęściej wiąże się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego czy zwiększeniem udziału transportu ciężkiego. Znaczna ilość

dróg w gminie to drogi kategorii wojewódzkiej czy powiatowej i to z ich strony należy oczekiwać zwiększonego natężenia hałasu.

Kolejnymi źródłem hałasu są linie energetyczne, zwłaszcza te wysokich napięć (hałas z wyładowań elektrycznych) oraz zakłady przemysłowe i rzemieślnicze (hałas z pracujących maszyn i urządzeń wentylacyjnych), jednak hałas od nich pochodzący ma mniejsze natężenie i wpływ na sąsiednią zabudowę. Przez teren gminy przebiegają dwie linie wysokiego napięcia (omówione w rozdziale dotyczącym infrastruktury technicznej), jak również linie średniego i niskiego napięcia. Wzdłuż nich ustalone są pasy technologiczne, w których ograniczone jest wznoszenie obiektów budowlanych.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych wiąże się także z występowaniem na terenie gminy stacji bazowych telefonii. Na terenie gminy Bądkowo zlokalizowane są dwie stacje bazowe telefonii komórkowej, omówione w kolejnych rozdziałach.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Bądkowo zostały omówione w następnych rozdziałach. Na terenie gminy nie znajdują się formy ochrony krajobrazu inne niż wynikające z przepisów o ochronie przyrody, natomiast samorząd województwa nie sporządził i nie przyjął do tej pory audytu krajobrazowego.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina Bądkowo nie posiada założonej Gminnej Ewidencji Zabytków w myśl przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, stąd podstawą do określenia uwarunkowań wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków będą te obiekty i obszary, które zostały w ujęte w Rejestrze Zabytków oraz Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Należy pamiętać, że formy ochrony zabytków zostały wymienione w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a wśród nich nie zostało wymienione studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że dokument ten jest jedynie diagnozą stanu zabytków w gminie oraz wyznacznikiem ogólnych kierunków ich ochrony. Podstawowym gminnym aktem prawa ustalającym formy ochrony zabytków jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

4.1. ZABYTKI UJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW

Zestawienie poniżej zawiera zabytki wpisane do rejestru zabytków wraz z numerem i datą dokonania wpisu:

- kościół rzymskokatolicki p.w. św. Mateusza w Bądkowie — A/469 z dnia 31.08.1927 r.
- cmentarz parafialny (wraz z wymienionymi nagrobkami) w Bądkowie — A/1311 z dnia 9.08.1990 r.
- kościół rzymskokatolicki p.w. Św. Krzyża w Łowiczku — A/452 z dnia 18.04.1955 r.
- dzwonnica drewniana w Łowiczku — A/452 z dnia 18.04.1955 r.
- cmentarz parafialny (wraz z wymienionymi nagrobkami) w Łowiczku — A/1310 z dnia 9.08.1990 r.
- ogrodzenie cmentarza w Łowiczku z bramą — A/1310 z dnia 9.08.1990 r.
- zespół dworsko-parkowy (dwór, obecnie szkoła i dom nauczyciela, park dworski, dom) w Wysocinie — A/719/1-2 z dnia 19.05.1994 r.

4.2. ZABYTKI UJĘTE W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Poniżej przedstawiona została lista zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków:

Bachórka – Kryńsk

- cmentarz ewangelicki,

Bądkowo

- zespół kościoła parafialnego (plebania, ogrodzenie, figura Matki Boskiej Królowej Polski, starodrzew, cmentarz przykościelny),
- park dworski,
- dom, ul. Kujawska 2,
- szkoła, ul. Włocławska 13,
- dom, ul. Włocławska 15,
- dom, ul. Włocławska 19,
- dom, ul. Włocławska 29,
- dom, ul. Włocławska 43,
- dom, ul. Włocławska 45,
- dom, ul. Włocławska 50/52,
- dom, ul. Włocławska 51,
- dom, ul. Włocławska 68,
- historyczny układ ruralistyczny miejscowości,

Kalinowiec

- park dworski – pozostałości,

Kałęczynek

- park dworski,

Kujawka

- dawna szkoła, obecnie budynek mieszkalny i sklep,
- kapliczka przydrożna,

Łowiczek

- figura Chrystusa,
- brama z ogrodzeniem,
- plebania,
- kapliczka przydrożna,
- zespół dworsko-parkowy (dwór i park dworski),

Łowiczek-Kolonia

- szkoła,

Łówkowice

- zespół dworsko-parkowy (ruina dworu, park dworski),

Toporzyszczewo

- zespół dworsko- parkowy (dwór, park dworski).

4.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Tabela poniżej przedstawia wykaz stanowisk archeologicznych:

Tabela 3 Ewidencja zabytków archeologicznych

lp	miejscowość	gmina	nr stan	nr AZP	nr na AZP	funkcja	kultura	bliższa chronologia	uwagi
						ślad osadnictwa		OR	
1	Kaniewo	Bądkowo	1	45-45	32	ślad osadnictwa	k. łużycka		
						ślad osadnictwa		neolit	
						ślad osadnictwa		epoka brązu	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						osada		średniowiecze	
						osada		nowożytny	
2	Łowiczek	Bądkowo	3	45-45	33	ślad osadnictwa	?	?	
						ślad osadnictwa	k. łużycka		
3	Łowiczek	Bądkowo	2	45-45	34	ślad osadnictwa		średniowiecze	
						osada		średniowiecze	
4	Kaniewo	Bądkowo	2	45-45	35	ślad osadnictwa		nowożytny	
						osada		średniowiecze	
5	Kaniewo	Bądkowo	3	45-45	36	osada		nowożytny	
						ślad osadnictwa		średniowiecze	
6	Łowiczek	Bądkowo	5	45-45	37	osada	k. przeworska	OR	
7	Łowiczek	Bądkowo	6	45-45	38	ślad osadnictwa		średniowiecze/nowożytny	
8	Łowiczek	Bądkowo	4	45-45	39	ślad osadnictwa		średniowiecze	
9	Łowiczek	Bądkowo	7	45-45	40	ślad osadnictwa		nowożytny	
10	Wójtówka	Bądkowo	5	45-45	41	ślad osadnictwa	?	?	
11	Łówkowice Kolonia	Bądkowo	2	45-45	42	ślad osadnictwa		późne średniowiecze	
12	Łówkowice Kolonia	Bądkowo	1	45-45	43	ślad osadnictwa		nowożytny	
						osada	k. przeworska	OR	
13	Wójtówka	Bądkowo	1	45-45	44	ślad osadnictwa		nowożytny XVIII w.	
						ślad osadnictwa	k. łużycka		
14	Łowiczek	Bądkowo	1	45-45	45	ślad osadnictwa		średniowiecze	
						osada		wczesne średniowiecze	
15	Łowiczek	Bądkowo	10	45-45	46			nowożytny	
16	Łowiczek	Bądkowo	9	45-45	47	ślad osadnictwa	k. łużycka	epoka brązu	
17	Łowiczek	Bądkowo	8	45-45	48	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	

						ślad osadnictwa		średniowiecze	
						osada	k. łużycka		
18	Łówkowice	Bądkowo	9	45-45	49	ślad osadnictwa		średniowiecze	
						osada	k. łużycka		
19	Łówkowice	Bądkowo	8	45-45	50	ślad osadnictwa		średniowiecze	
20	Łówkowice	Bądkowo	10	45-45	51	osada		średniowiecze/nowożytny	
21	Łówkowice	Bądkowo	2	45-45	52	ślad osadnictwa		średniowiecze	
						osada		późne średniowiecze	
22	Łówkowice	Bądkowo	1	45-45	53	osada		nowożytny	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	epoka brązu	
23	Łówkowice	Bądkowo	3	45-45	54	ślad osadnictwa		nowożytny	
24	Łówkowice	Bądkowo	4	45-45	55	ślad osadnictwa		średniowiecze/nowożytny	
						ślad osadnictwa	k. łużycka		
						ślad osadnictwa	k. przeworska		
25	Wójtówka	Bądkowo	2	45-45	56	ślad osadnictwa		nowożytny XVIII w.	
26	Wójtówka	Bądkowo	3	45-45	57	osada		późne średniowiecze XV - XVI w.	
27	Łówkowice	Bądkowo	7	45-45	58	ślad osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny	
28	Łówkowice	Bądkowo	6	45-45	59	osada		średniowiecze/nowożytny	
29	Łówkowice	Bądkowo	5	45-45	60	osada		późne średniowiecze/nowożytny	
						osada		neolit/epoka brązu	
30	Wójtówka	Bądkowo	4	45-45	61	osada	k. łużycka	późna epoka brązu	
						ślad osadnictwa	k. łużycka		
31	Janowo	Bądkowo	2	45-45	62	ślad osadnictwa		średniowiecze	
						ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
						osada	k. łużycka		
						osada	k. przeworska		
32	Sinki	Bądkowo	4	46-44	149	osada	k. prapolska		
						ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej rytej		
						ślad osadnictwa	k. późnej ceramiki wstęgowej		
						osada	k. amfor kulistych		
						ślad osadnictwa	k. łużycka		
33	Słupy Duże	Bądkowo	3	46-44	152	osada	k. przeworska		
34	Słupy Duże	Bądkowo	?	46-44	193	luźne	k. ceramiki wstęgowej		archiwalne brak

									lokalizacji
						ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
35	Bądkowo	Bądkowo	1	46-45	1	osada		nowożytny XVI w.	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XIII w.	
36	Bądkowo	Bądkowo	2	46-45	2	ślad osadnictwa		nowożytny XVII w.	
37	Kujawka	Bądkowo	2	46-45	3	osada		późne średniowiecze XV w.	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						osada	k. łużycka	halsztat	
38	Kujawka	Bądkowo	3	46-45	4	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XI w.	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
39	Łowiczek	Bądkowo	11	46-45	5	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XI w.	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
40	Łowiczek	Bądkowo	12	46-45	6	ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XI w.	
41	Łowiczek	Bądkowo	13	46-45	7	ślad osadnictwa		nowożytny XVI w.	
						ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
42	Łowiczek	Bądkowo	14	46-45	8	osada		nowożytny XVII w.	
						ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
43	Łowiczek	Bądkowo	15	46-45	9	ślad osadnictwa		nowożytny XVI w.	
						osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
44	Łowiczek-Ujma	Bądkowo/Koneck	1	46-45	10	osada	k. łużycka	halsztat	
45	Proboszczewo	Bądkowo	1	46-45	11	ślad osadnictwa		nowożytny XVI w.	
						osada	k. łużycka	halsztat	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
46	Słupy Duże	Bądkowo	5	46-45	13	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze X w.	
						ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
47	Słupy Duże	Bądkowo	6	46-45	14	ślad osadnictwa	k. pucharów	neolit	

							lejkowatych		
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						ślad osadnictwa		nowożytny XVII w.	
						ślad osadnictwa		późne średniowiecze XV w.	
48	Słupy Duże	Bądkowo	7	46-45	15	ślad osadnictwa		nowożytny XVIII w.	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	III okres epoki brązu	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						osada/cmentarzysko	k. łużycka	halsztat	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	późny okres lateński	
49	Słupy Duże	Bądkowo	8	46-45	16	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze X w.	
50	Słupy Duże	Bądkowo	9	46-45	17	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XI w.	
						osada		wczesne średniowiecze XIII w.	
51	Słupy Duże	Bądkowo	2	46-45	18	ślad osadnictwa		nowożytny XVII w.	
						ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat	
52	Słupy Duże	Bądkowo	4	46-45	19	ślad osadnictwa		późne średniowiecze XIV w.	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
53	Słupy Duże	Bądkowo	10	46-45	20	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XI w.	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
54	Słupy Duże	Bądkowo	11	46-45	21	ślad osadnictwa		nowożytny XVI w.	
						ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
55	Słupy Małe	Bądkowo	2	46-45	23	ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
56	Tadzin	Lubanie/Bądkowo	4	46-46	22	ślad osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
						ślad osadnictwa		Ha-La	
	Kolonia					ślad osadnictwa		nowożytny XVII w.	
57	Toporzyszczewo	Bądkowo	2	46-46	23	ślad osadnictwa	?	?	
58	Kolonia Toporzyszczewo	Bądkowo	1	46-46	24	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
59	Kwiatkowo	Bądkowo	1	46-46	26	ślad osadnictwa		nowożytny XVI w.	
60	Ustronie	Bądkowo	?	46-46	46	luźne		neolit	

						moneta		Marek Aureliusz 161-180	
61	Jaranowo	Bądkowo	1	47-45	3	osada		III okres wczesne średniowiecze	
62	Jaranowo	Bądkowo	2	47-45	4	osada		halsztat-OR	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
63	Jaranowo	Bądkowo	3	47-45	5	osada		III okres wczesne średniowiecze	
						ślad osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
64	Kałęczyn	Bądkowo	1	47-45	6	osada		III okres wczesne średniowiecze	
65	Kujawka	Bądkowo	4	47-45	12	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
66	Kujawka	Bądkowo	5	47-45	13	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
67	Kujawka	Bądkowo	6	47-45	14	ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						ślad osadnictwa	?	?	
68	Kujawka	Bądkowo	7	47-45	15	osada		okres lateński	
						osada		wczesne średniowiecze	
69	Kujawka	Bądkowo	8	47-45	16	ślad osadnictwa		halsztat	
70	Kujawka	Bądkowo	9	47-45	17	ślad osadnictwa		halsztat	
71	Kujawka	Bądkowo	10	47-45	18	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
72	Kujawka	Bądkowo	11	47-45	19	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
73	Kujawka	Bądkowo	12	47-45	20	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
74	Wysocin	Bądkowo	3	47-45	24	osada		III okres wczesne średniowiecze	
						ślad osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
75	Wysocinek	Bądkowo	2	47-45	25	osada		wczesne średniowiecze	
						osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVII w.	
76	Wysocinek	Bądkowo	3	47-45	26	osada		III okres wczesne średniowiecze	
						osada		późne średniowiecze XIV-XV w.	
						osada		nowożytny XVI-XVII w.	
77	Wysocinek	Bądkowo	4	47-45	27	ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze	
78	Wysocinek	Bądkowo	5	47-45	28	osada		późne średniowiecze XIV-XV w.	
						osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
79	Kujawka	Bądkowo	1	47-45	29	cmentarzysko	k. wenedzka	OR	archiwalne nie potwierdzone w terenie
80	Wysocinek	Bądkowo	1	47-45	30	cmentarzysko	k. grobów kloszowych	wczesny okres lateński	archiwalne nie potwierdzone w terenie

81	Jaranowo Parcele	Bądkowo	1	47-46	25	ślad osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
82	Jaranowo Parcele	Bądkowo	2	47-46	26	ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						osada		nowożytny XVIII w.	
83	Jaranowo Parcele	Bądkowo	3	47-46	27	osada		nowożytny XVIII w.	
84	Jaranowo Parcele	Bądkowo	4	47-46	28	ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat D	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						osada		nowożytny XVII w.	
85	Kryńsk	Bądkowo	1	47-46	39	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						osada	k. łużycka	halsztat D	
86	Kryńsk	Bądkowo	2	47-46	40	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						osada		halsztat D	
87	Kryńsk	Bądkowo	3	47-46	41	ślad osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat D	
88	Kwiatkowo	Bądkowo	1	47-46	42	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						osada	k. łużycka	halsztat D	
						osada	k. przeworska	późny okres lateński	
						osada	k. przeworska	późny okres rzymski	
						osada		nowożytny XVI-XVII w.	
89	Kwiatkowo	Bądkowo	2	47-46	43	osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze X- XI w.	
90	Wysocin	Bądkowo	1	47-46	56	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
						osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat D	
						ślad osadnictwa	k. przeworska	OR	
						ślad osadnictwa		wczesne średniowiecze XII w.	
91	Wysocin	Bądkowo	2	47-46	57	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej	neolit	

							rytej		
						ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
						ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
						osada	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
						ślad osadnictwa	k. łużycka	halsztat C	

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie sporządził jak dotąd audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ZDROWIA

6.1. DEMOGRAFIA

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego gmina Bądkowo na koniec 2018 r. liczyła 4278 mieszkańców, z tego 2117 kobiet i 2161 mężczyzn.

Wykres 7 Liczba mieszkańców gminy Bądkowo w latach 2008-2018

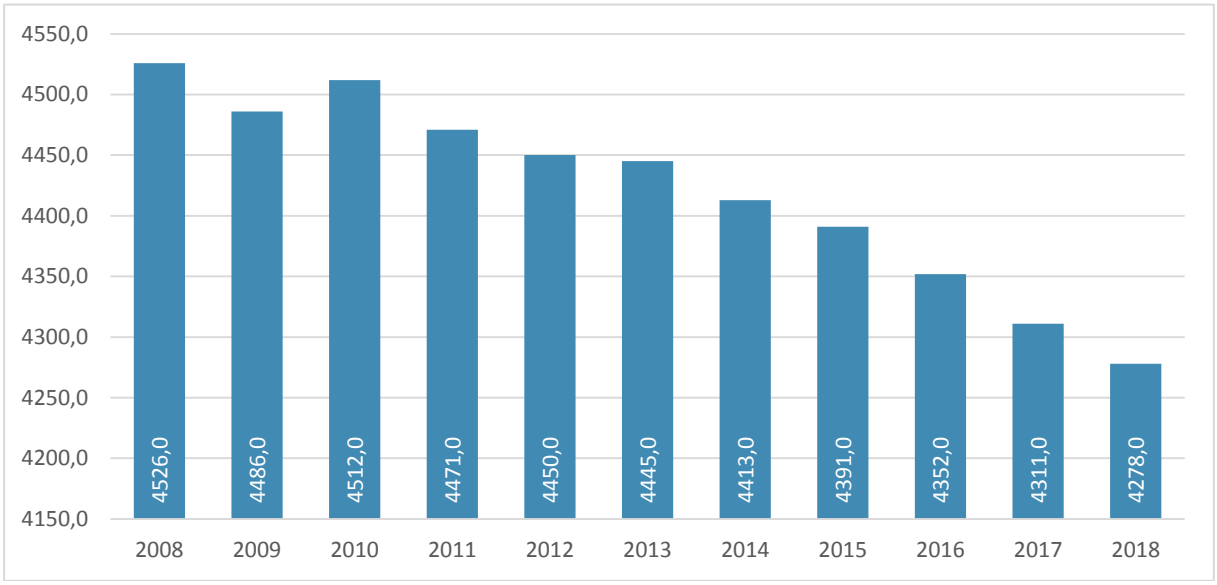

Źródło: GUS

W ujęciu dziesięcioletnim ogólna liczba ludności spadła o 248 osób, liczba kobiet spadła o 141 osób, zaś liczba mężczyzn spadła o 107 osób. Na tle ludności całego powiatu aleksandrowskiego udział mieszkańców gminy Bądkowo jest średni – na dziewięć gmin ludność Bądkowa to ok. 8% ludności całego powiatu. Bądkowo jest piątą pod względem liczby ludności (zaś drugą, nie licząc miast) gminą powiatu. Oficjalne dane demograficzne wskazują jednak – tak dla gminy, jak i dla całego powiatu – tendencję spadkową liczby ludności. W stosunku do roku 2008 liczba ludności gminy spadła o 248 osób, zaś powiatu o 99 osób. W przeciągu ostatnich dziesięciu lat można zaobserwować sukcesywny i konsekwentny spadek liczby ludności.

Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy przytoczono w poniższej tabeli:

Tabela 4 Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy

Wskaźnik	Wartość	
	gmina	powiat
gęstość zaludnienia [os/km^2]	54	116
współczynnik feminizacji [l. kobiet/100 mężczyzn]	98	94,5
małżeństwa na 1000 ludności	6,8	5,5
urodzenia żywe na 1000 ludności	5,6	8,53
zgony na 1000 ludności	14,24	13,28
przyrost naturalny na 1000 ludności	-8,63	-4,75

Źródło: GUS

Gmina Bądkowo na tle powiatu prezentuje niekorzystne statystyki demograficzne. Jakkolwiek współczynnik małżeństw jest wyższy niż dla powiatu, to pozostałe wskaźniki prezentują się znacznie gorzej. Mniejsza gęstość zaludnienia jest pochodną spadku liczby ludności, który z kolei wynika z mało atrakcyjnego demograficznie położenia gminy – pomiędzy gminami miejsko-wiejskimi i miejskimi, które są kierunkiem migracji młodych. Trzy kolejne wskaźniki: małżeństwa, urodzenia żywe oraz zgony na 1000 ludności świadczą z kolei o starzeniu się bądkowskiego społeczeństwa. Jakkolwiek wskaźniki te prezentują taką samą tendencję dla całego powiatu to jednak w Bądkowie występują z większym nasileniem. Przyrost naturalny w obydwu przypadkach jest ujemny, niemniej jednak w skali powiatu jest on niemal dwukrotnie mniejszy niż w Bądkowie.

Wykres 8 Piramida wieku

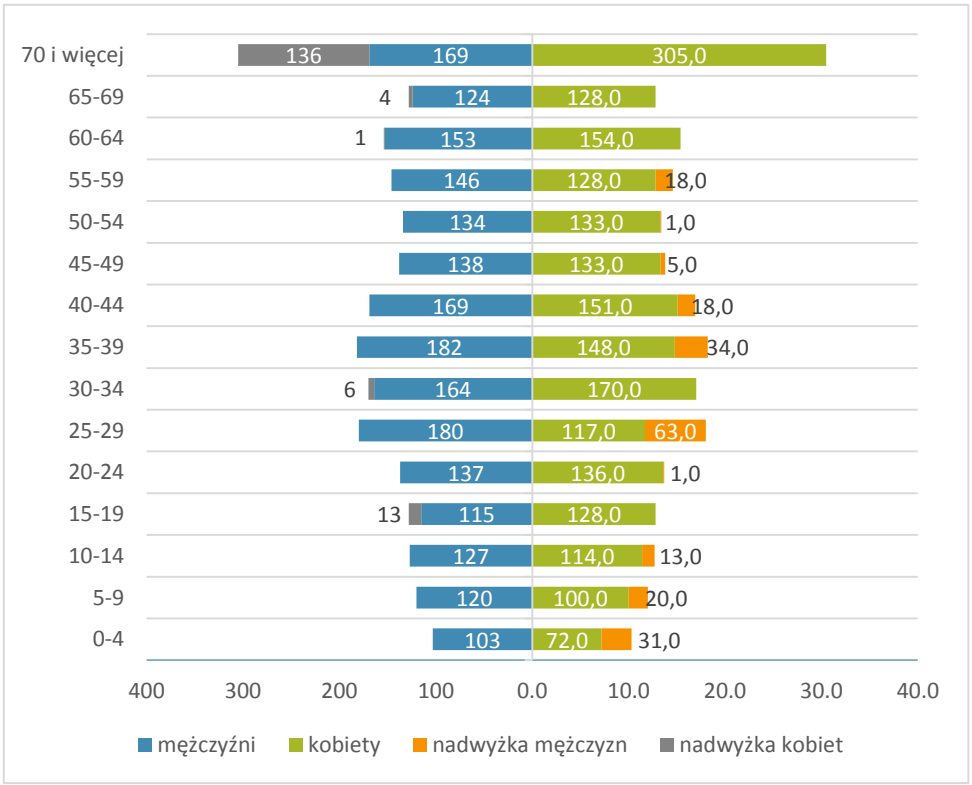

Źródło: GUS

Struktura płci i wieku potwierdza niekorzystne wskaźniki, o których mowa była wyżej. Regresywny kształt piramidy demograficznej mieszkańców gminy Bądkowo (cieńsza dolna część piramidy i względnie taka sama i grubsza część środkowa oraz szeroka górna część) wskazuje na tendencje do starzenia się społeczeństwa. Potwierdzają to dane dotyczące sukcesywnego spadku liczby ludności gminy. W całej strukturze wiekowej generalnie przeważają mężczyźni, jednak widoczna jest duża nadwyżka kobiet w wieku 75+. Konfrontując to z danymi dotyczącymi współczynnika feminizacji można prognozować, że w najbliższych pięciu latach współczynnik ten może dla gminy obniżyć się jeszcze bardziej.

Gęstość zaludnienia gminy wynosi 54 osób/km^2 i wykazuje tendencję spadkową w ostatnim dziesięcioleciu.

Tabela 5 Migracje

Rodzaj migracji	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zameldowania ogółem	39	34	36	42	33	46	27	0	30	17	34
Zameldowania z miast	14	12	14	21	9	21	14	21	12	1	14
Zameldowania ze wsi	25	22	22	21	24	25	13	14	18	16	20
Wymeldowania ogółem	49	50	42	40	64	48	58	0	44	48	48
Wymeldowania do miast	31	20	21	20	26	34	29	22	19	27	30
Wymeldowania na wieś	18	30	21	20	38	14	29	24	25	20	18
Saldo migracji	-10	-16	-6	2	-31	-2	-31	0	-14	-31	-14

Źródło: GUS

Analiza ruchu migracyjnego ludności potwierdza dane dotyczące zmniejszania się liczby ludności gminy. Z konfrontacji z danymi dotyczącymi urodzin i zgonów (ujemny przyrost naturalny) wynika, że, jak dotychczas, główną przyczyną ubytku mieszkańców Bądkowa jest nie tylko zbyt wysoka umieralność w stosunku do dzietności, lecz także emigracja mieszkańców z gminy. Najczęstszym kierunkiem emigracji jest miasto, do którego wyemigrowało w ostatnim dziesięcioleciu o 22 osoby więcej niż na wieś. Bardziej wnikliwe poznanie danych dotyczących kierunków migracji prowadziłoby zapewne do wniosku, że tymi kierunkami są głównie Włocławek, Aleksandrów Kujawski i Brześć Kujawski. Z kolei wśród zameldowań zdecydowanie dominują zameldowania ze wsi – od 2008 r. zameldowało się z tego kierunku o 67 osób więcej niż z miast, co świadczy o tym, że Bądkowo nie jest atrakcyjne dla mieszkańców miast jako miejsce zamieszkania i tzw. „sypialnia".

Ogólne saldo migracji jest natomiast w większości lat niekorzystne dla gminy. W badanym okresie występuje tylko jeden rok (2011), w którym saldo jest minimalnie wyższe od zera, w roku 2015 saldo jest równe 0, natomiast w pozostałych latach jest wyraźnie niższe.

Rozwinięciem piramidy wiekowej jest wykres przedstawiający strukturę wiekową ludności w podziale na grupy wiekowe:

Wykres 9 Struktura wieku mieszkańców gminy

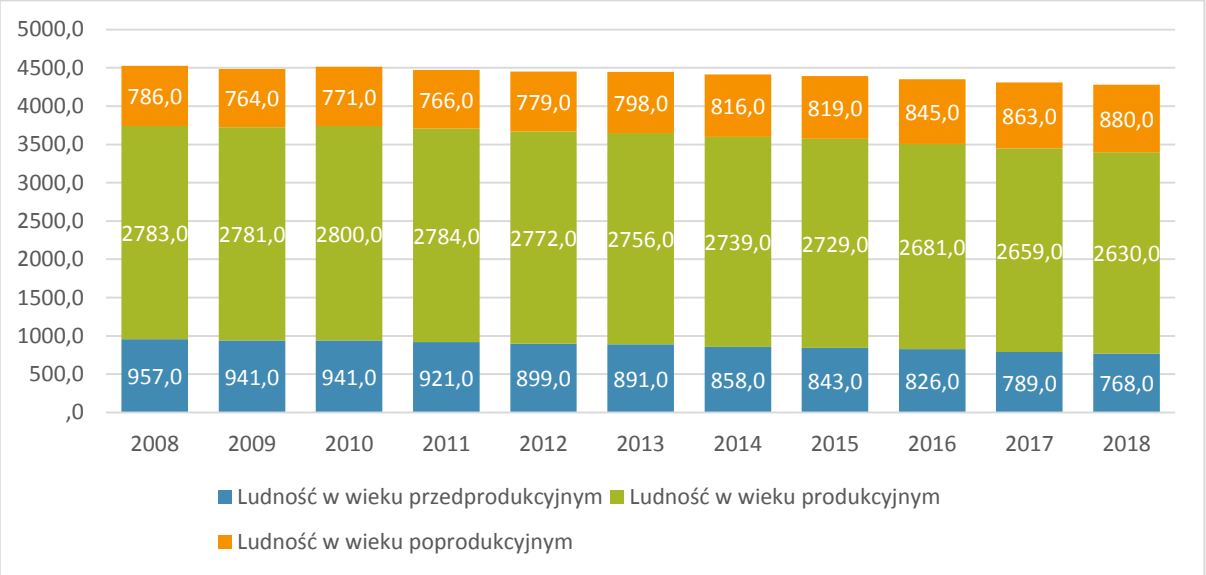

Źródło: GUS

Dane potwierdzają hipotezę społeczeństwa dojrzewającego. Rokrocznie zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, maleje natomiast liczba dzieci i osób aktywnych zawodowo. Około 75% liczby ludności gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym (spadek o trzy punkty procentowe w stosunku do roku 2008). Wskaźnik obciążenia demograficznego zwiększył się nieznacznie od 2008 roku z 62,6 i w 2018 wynosił 62,7 osoby i jest korzystniejszy od wskaźnika dla powiatu (64 osoby).

Struktura wiekowa w podziale na płeć wygląda podobnie na wieku produkcyjnego i przedprodukcyjnego. Proporcie wypadają tu na korzyść mężczyzn, natomiast udział kobiet w liczbie mężczyzn w tych grupach wiekowych jest podobny i wynosi 81%-84%. Znaczący jest natomiast udział kobiet w wieku poprodukcyjnym (dwukrotnie więcej kobiet niż mężczyzn). Ma to związek przede wszystkim z wcześniejszym przechodzeniem kobiet na emeryturę, jak również z większą długością ich życia.

Wykres 10 Struktura wieku mieszkańców gminy w podziale na płeć

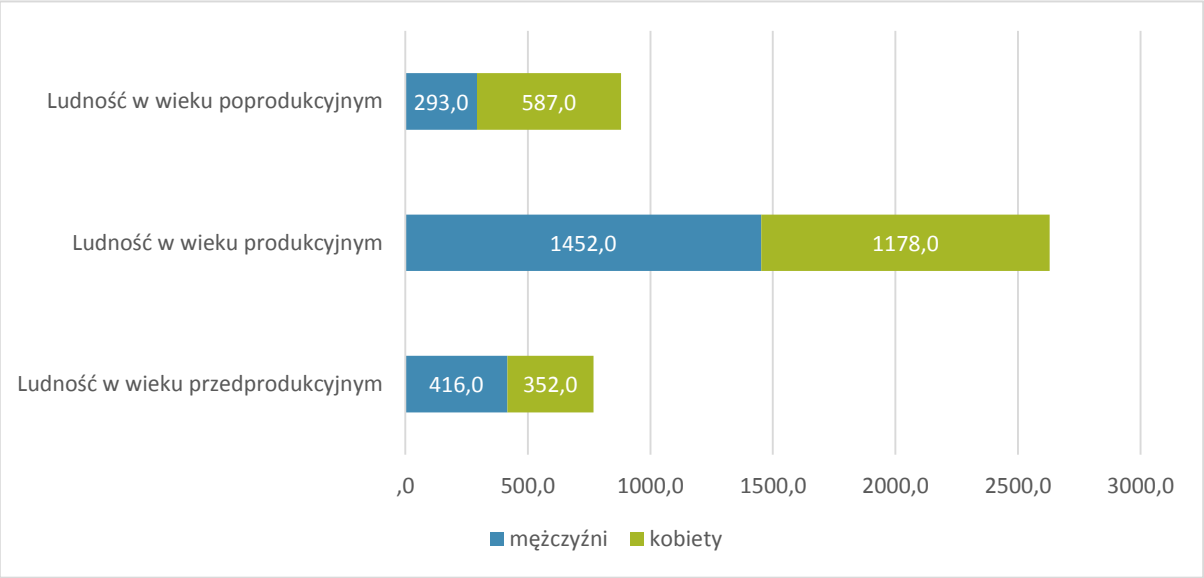

Źródło: GUS

6.2. MIESZKALNICTWO

Na sytuację mieszkaniową ludności oddziałuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową czy tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 6 Liczba budynków mieszkalnych w gminie

Rok	Liczba budynków mieszkalnych w gminie
2008	1 154
2009	1 156
2010	1 158
2011	1 167
2012	1 171
2013	1 174
2014	1 176
2015	1 177
2016	1 182
2017	1 179
2018	1 181

Źródło: GUS

Zgodnie z danymi GUS w gminie Bądkowo w roku 2018 znajdowało się 1 181 budynków mieszkalnych. Ich liczba w ciągu dziewięciu lat wzrosła o 27 budynków, średnio 2,7 rocznie.

Tabela 7 Mieszkania w gminie

Rok	Mieszkania [szt.]	Izby [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m^2]
2008	1 351	5 483	121 950
2009	1 354	5 502	122 452
2010	1 352	5 933	130 038
2011	1 355	5 950	130 388
2012	1 359	5 971	130 872
2013	1 362	5 990	131 277
2014	1 366	6 009	131 677
2015	1 368	6 017	131 998
2016	1 373	6 052	132 784
2017	1 370	6 046	132 682
2018	1 373	6 063	133 099

Źródło: GUS

Ilość mieszkań w gminie stale rośnie, średnio o 2,2 mieszkania rocznie. Biorąc pod uwagę podany wyżej roczny przyrost budynków mieszkalnych można zauważyć mniejszą dynamikę przyrostu mieszkań niż budynków. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wzrasta też liczba izb o 580. Konsekwentnie rośnie też średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania. W roku 2008 wyniosła nieco ponad 90,3 m^2, a w 2018 już 96,9 m^2 (wzrost o 6,67 m^2, średnio rocznie o 0,67 m^2). Takie wartości wskazują jako dominującą formę budownictwo jednorodzinne.

Tabela 8 Mieszkania oddane do użytkowania

Rok	Mieszkania oddane do użytkowania [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania [m^2]	Średnia powierzchnia oddawanego mieszkania [m^2]
2008	2	163	81,50
2009	3	502	167,33
2010	2	251	125,50
2011	3	350	116,67
2012	6	720	120,00
2013	6	1 057	176,17
2014	7	648	92,57
2015	3	421	140,33
2016	7	991	141,57
2017	2	388	194,00
2018	5	661	132,20

Źródło: GUS, opracowanie własne

W latach 2008 – 2018 oddano do użytkowania 46 nowych mieszkań, średnio 4,6 mieszkania rocznie. Są to mieszkania głównie w domach jednorodzinnych. Mimo stałego trendu migracyjnego z gminy obserwuje się,

choć z różną dynamiką, kolejne powierzchnie oddawanych do użytkowania mieszkań. Mieszkania oddawane do użytkowania cechują się znacznie większą średnią powierzchnią użytkową. Wynosi ona już średnio ponad 135 m^2, co świadczy o stopniowym podnoszeniu standardu zamieszkania przez nowych mieszkańców gminy. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę niską liczbę dzieci w gminie, taka forma zabudowy może spowodować sytuację, w której dzieci z wiekiem opuszczą rodziców, którzy zamieszkując duże domy będą mieli problem z ich utrzymaniem.

Średnio rocznie oddawanych jest do użytku ok. 559 m^2 powierzchni użytkowej mieszkań.

6.3. OŚWIATA

Realizacja zadań oświatowych w gminie następuje w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bądkowie, w skład którego wchodzą Przedszkole w Bądkowie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Bądkowie.

Współczynnik skolaryzacji brutto w roku 2018 dla szkoły podstawowej wyniósł 94,46%. Średnio na jeden oddział szkoły podstawowej w 2018 r. przypadało 20 uczniów. Do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 119 dzieci.

6.4. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Ochrona zdrowia w gminie realizowana jest poprzez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bądkowie, który oferuje jedynie podstawowe usługi w zakresie ochrony zdrowia. Z bardziej rozwiniętej oferty mieszkańcy mogą korzystać w Aleksandrowie Kujawskim i Włocławku. Na terenie gminy znajduje się również apteka oraz Zespół Ratownictwa Medycznego.

Pomocą społeczną w gminie kieruje Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bądkowie. Średnio rocznie ok. 120 gospodarstw domowych korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej, z czego średnio ok. 90 gospodarstw poniżej kryterium dochodowego, przy czym należy zaznaczyć, że liczba ta z roku na rok maleje, podczas gdy rośnie liczba gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego. Mniej więcej na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin, które otrzymują zasiłki rodzinne na dzieci. W 2018 r. wyniosła 169 rodzin. Podobnie jest z liczbą dzieci otrzymujących zasiłki rodzinne – w roku 2018 ich liczba wyniosła 334.

6.5. RYNEK PRACY

Podstawowym miernikiem poziomu zadowolenia jest dziś dostęp do rynku pracy. Znalezienie i utrzymanie zatrudnienia jest dziś jednym z głównych celów szczególnie młodego pokolenia.

Wykres 11 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2008-2018

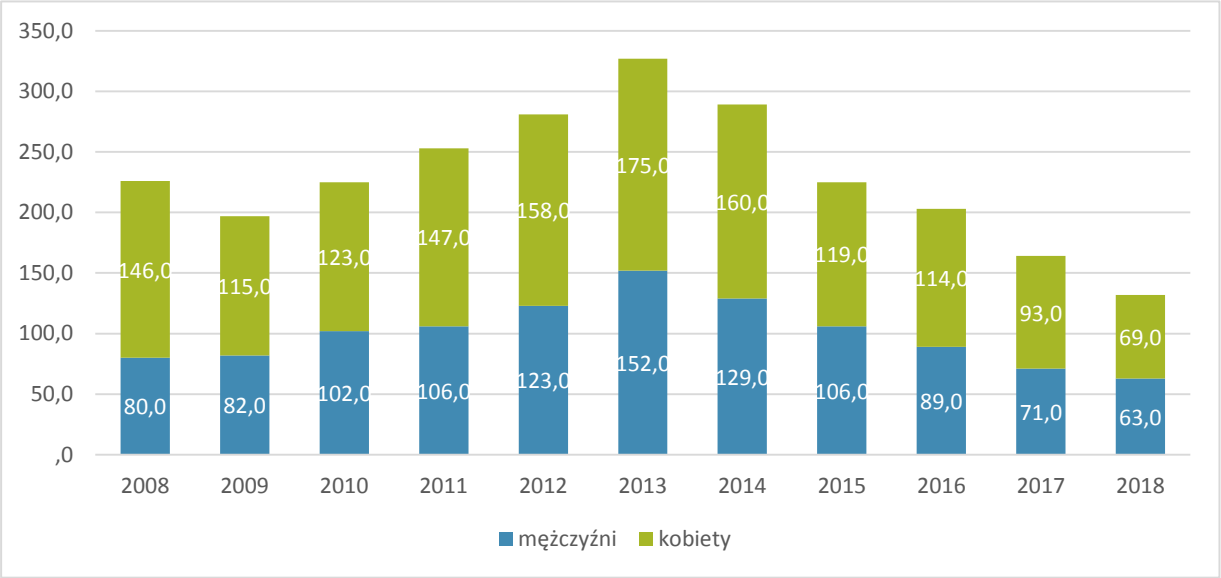

Źródło: GUS

Powyższy wykres wskazuje, po okresie wzrostu w latach 2009-2013, ogólną tendencję spadkową liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Najnowsze dostępne dane wskazują na najniższą liczbę bezrobotnych od 2008 r. Potwierdzają to również dane statystyczne dotyczące udziału bezrobotnych w liczbie ludności, który również należy do najniższych w badanym okresie.

Wykres 12 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %

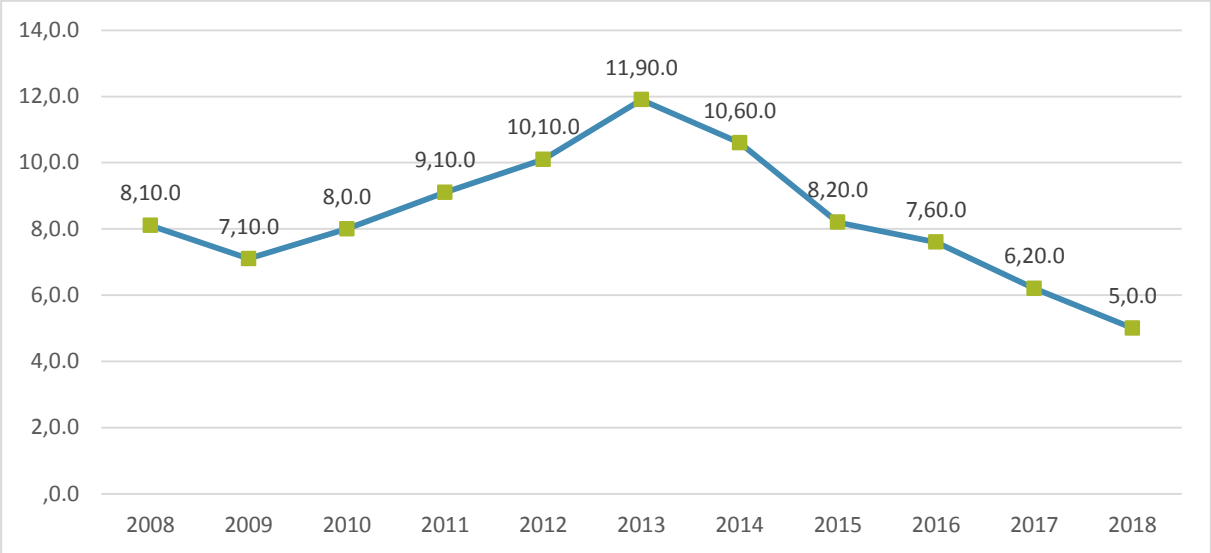

Źródło: GUS

Istotnym jest to, że wraz ze zmniejszaniem się ilości bezrobotnych mężczyzn, maleje równocześnie liczba bezrobotnych kobiet, co oznacza ich większą aktywizację na rynku pracy. Spadek liczby bezrobotnych jest

oczywiście pozytywnym zjawiskiem, jednakże nie stałym. Należy mieć świadomość tego, że z pewnością w pewnym momencie nastąpi wyhamowanie tego trendu.

Poniższy wykres obrazuje natomiast liczbę osób pracujących w podziale na płeć:

Wykres 13 Liczba osób pracujących w podziale na płeć

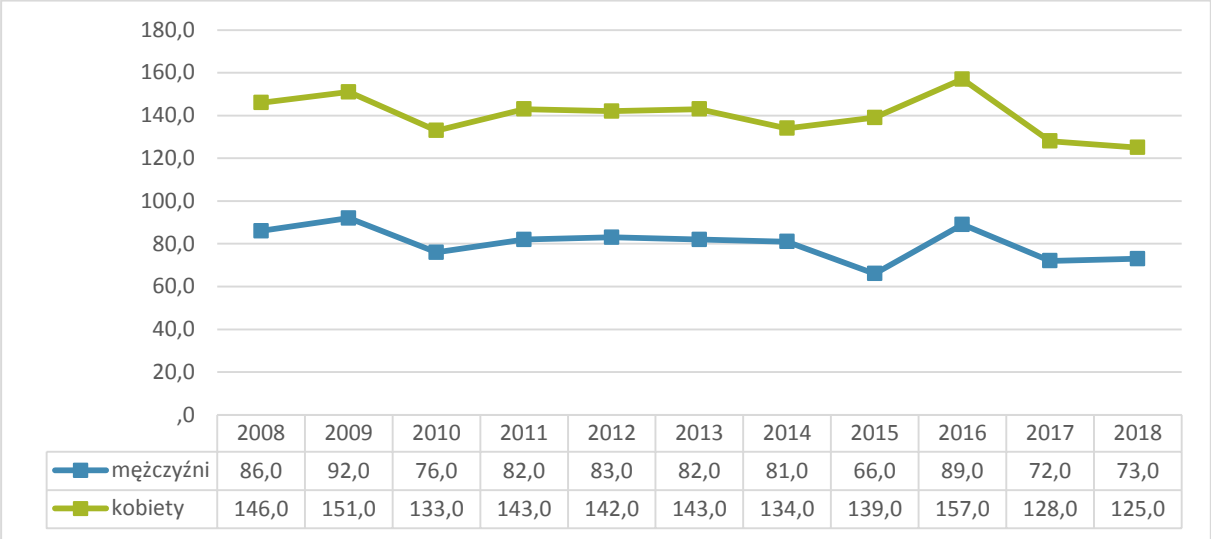

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
mężczyźni	86,0	92,0	76,0	82,0	83,0	82,0	81,0	66,0	89,0	72,0	73,0
kobiety	146,0	151,0	133,0	143,0	142,0	143,0	134,0	139,0	157,0	128,0	125,0

Źródło: GUS

Powyższe dane nie są optymistyczne, ponieważ zarówno ogólna liczba, jak i liczba pracujących w podziale na płcie, maleje. To zły prognostyk, bowiem – jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach – struktura wiekowa mieszkańców gminy cechuje się tendencją do starzenia notując obecnie duży udział osób w wieku produkcyjnym. Niski odsetek bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym oraz malejąca liczba pracujących jest potwierdzeniem emigracji zarobkowej młodych ludzi oraz świadczy o możliwym znaczącym zjawisku tzw. bezrobocia nierejestrowanego.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

7.1. ZAKŁADY O ZWIĘKSZONYM I DUŻYM RYZYKU AWARII PRZEMYSŁOWEJ

Na terenie gminy Bądkowo nie znajdują się zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej.

7.2. OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obecnie na terenie gminy Bądkowo nie odnotowano obszarów osuwania się mas ziemnych oraz obszarów zagrożonych osuwiskami.

7.3. ZANIECZYSZCZENIE WÓD

Pod względem jakości wód powierzchniowych i podziemnych w badaniach monitoringowych WIOŚ ocenie poddano wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy Bądkowo: Kanał Bachorze, Dopływ z Dubielewa, Ośla, Dopływ z Marszałkowa, Dopływ z Żółnowa oraz Jednolite Części Wód Podziemnych nr 45 i 47. Wyniki badań zostały omówione w rozdziale 3.3. Wskazuje się, że gminę charakteryzuje dobry stan wód podziemnych, ale zły stan wód powierzchniowych. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód jest spływ wód powierzchniowych z działalności rolniczej. Mało urozmaicony sposób użytkowania terenów gminy (głównie pola uprawne, brak form zieleni) dodatkowo wzmacnia zagrożenie zanieczyszczeniem. Drugim źródłem ryzyka jest słaby stopień skanalizowania gminy i stosowanie zbiorników bezodpływowych jako głównego sposobu odprowadzania ścieków, które są sukcesywnie zastępowane przydomowymi oczyszczalniami ścieków. Istotnymi źródłami zanieczyszczenia są również: drogi, stacja paliw czy obszary magazynowo – składowe.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią obiekty gospodarcze, inwentarskie, obszary magazynowo – składowe, składowiska odpadów, stacja paliw, oczyszczalnie ścieków czy drogi, które poprzez emisję zanieczyszczeń wpływają lub potencjalnie mogą wpływać w sposób niekorzystny na ich jakość. Zagrożenia wód podziemnych będą silniejsze w miejscach źródeł, w tym potencjalnych, zanieczyszczeń wód. Na pozostałych obszarach zagrożenia wód będą niewielkie.

7.4. POWODZIE I PODTOPIENIA

Z przeprowadzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP) wynika, że na terenie gminy Bądkowo nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

7.5. ZAGROŻENIA JAKOŚCI POWIETRZA

Celem oceny powietrza jest określenie stężeń poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym, wskazanie przyczyn ponadnormatywnych stężeń oraz źródeł emisji zanieczyszczeń w regionie. Ocena jakości powietrza dokonywana jest pod względem dwóch kryteriów: ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia, której dotyczy rozdział, obejmuje analizę stężeń zanieczyszczeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, benzenu, ołowiu, arsenu, niklu, kadmu, benzo(a)pirenu, pyłu PM10, ozonu, tlenku węgla oraz pyłu PM2,5. Na terenie gminy Bądkowo nie znajduje się stacja badania jakości powietrza. Gmina Bądkowo pod względem strefowania badania jakości powietrza znajduje się w tzw. strefie pozostałego obszaru województwa (strefa kujawsko - pomorska). W strefie tej w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że stan zanieczyszczeń powietrza substancjami mieścił się w następujących klasach:

Tabela 9 Ocena jakości powietrza

Rodzaj zanieczyszczenia	Klasa
SO_2, NO_2 (ochrona zdrowia), CO, C_6H_6	A

Rodzaj zanieczyszczenia	Klasa
PM2,5, I faza	A
PM2,5, II faza	C1
PM10	C
Pb, As, Cd, Ni	A
b(a)p	C

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska

Objaśnienia:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,
- klasa B – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C, C1 – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe.

Większość zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego decydujących o jego stanie sanitarnym ma charakter egzogeniczny, napływowy, niemniej jednak istnieje grupa zanieczyszczeń, które swoje źródło mają na terenie gminy. Są to przede wszystkim:

- kotłownie lokalne i paleniska domowe zlokalizowane na terenie całej gminy,
- kotłownie zakładowe,
- komunikacja samochodowa własna i tranzytowa,
- stacja paliw,
- obiekty inwentarskie,
- składowiska śmieci.

Na wielkość emisji zanieczyszczeń duży wpływ ma z pewnością sposób zaopatrzenia w ciepło zabudowy w gminie. Brak sieci gazowych i ciepłowniczych powoduje, że indywidualne źródła ciepła są podstawowym sposobem ogrzewania.

7.6. ZAGROŻENIA POLEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

Jakkolwiek oddziaływanie elektromagnetyczne jest stale obecne w życiu człowieka, to rozwój infrastruktury w ostatnich latach znacząco przyczynił się do wzrostu jego emisji. Głównymi źródłami sztucznego promieniowania i oddziaływania elektromagnetycznego na terenie gminy są:

- linie energetyczne o napięciu 15 kV i 110 kV, 220 kV i związane z nimi stacje elektroenergetyczne,

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- nadajniki radiowe i telewizyjne,
- instalacje i urządzenia elektryczne w zakładach przemysłowych, gospodarstwach domowych oraz wykorzystywane do celów medycznych.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że siła tego oddziaływania będzie się zwiększać, bowiem na terenie gminy planowane są (omówione w kolejnych rozdziałach) inwestycje w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci przesyłowych. Spodziewana jest także zwiększona aktywność inwestorów w zakresie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowej.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Do 17.11.2015 r. uwarunkowania rozwoju gminy zawarte w studium musiały obowiązkowo uwzględniać bliżej niezdefiniowane potrzeby i możliwości rozwoju gminy. Od 18.11.2015 r., w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.), wspomniane potrzeby i możliwości rozwoju zostały doprecyzowane o konkretne elementy podlegające uwzględnieniu:

a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,

b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,

c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Z samego brzmienia zacytowanego przepisu wynika, że ustawodawca nałożył na gminy obowiązek wyrażenia, najlepiej w formie liczbowej lub innej „przeliczalnej", swoich potrzeb rozwojowych. Potrzeby te muszą zaś wynikać z konkretnych analiz, w tym także analiz potrzeb i możliwości inwestycyjnych gminy, które w konsekwencji będą skonfrontowane z dotychczasową polityką przestrzenną (powierzchnia terenów już wyznaczonych pod zabudowę) oraz zamierzeniami gminy (wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę), przedstawionymi w formie bilansu.

Również w odniesieniu do zasad sporządzenia bilansu nie pozostawiono samorządom pełnej samodzielności, bowiem w art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a-c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:

   a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,

   b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;

5) określa się:

   a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

   b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;

6) w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5 lit. b, przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5 lit. a, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Podstawowym wnioskiem wynikającym z nowego brzmienia przepisów jest to, że gmina może zwiększyć w studium powierzchnie terenów pod różne funkcje zabudowy, o ile udowodni, że jest na nie rzeczywiste zapotrzebowanie (dające się zmierzyć) oraz lokalizacja nowej zabudowy i związanej z nią konieczności budowy infrastruktury mieści się w możliwościach finansowych gminy.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest zatem jednym z kluczowych dokumentów określających możliwości rozwojowe gminy. *„Sporządzenie, wymaganego przy opracowywaniu studium, bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d u.p.z.p., niezgodnie z zasadami określonymi w art. 10 ust. 5 u.p.z.p. ma swoje bezpośrednie przełożenie na wadliwość treści opracowywanego*

studium, wyrażającą się bądź to w błędnym przeznaczeniu (w sytuacji braku obiektywnej potrzeby), bądź w nieprzeznaczeniu (wbrew istniejącym obiektywnie potrzebom), określonych terenów na cele nowej zabudowy. W konsekwencji oparcie w takim przypadku treści studium (odpowiednio: zmiany studium) na wadliwie sporządzonym bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę musi być uznane za istotne naruszenie zasad sporządzania studium w rozumieniu art. 28 ust. 1 u.p.z.p."[1].

8.1. ANALIZA EKONOMICZNA

Analiza ekonomiczna gminy dotyczyć ma nie tylko porównania rocznych wpływów i wydatków jednostki, ale ma być również próbą odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób kształtowały się te działy w ciągu ostatnich lat, jaki miały wpływ na deficyt budżetowy gminy. W dalszej części nastąpi także ocena możliwości inwestycyjnych gminy, stąd w analizie ekonomicznej niezbędnym jest również odniesienie się do części inwestycyjnej budżetu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju sieci infrastruktury technicznej czy budownictwa w gminie.

Wykres 14 Dochody gminy ogółem w zł w latach 2008-2018

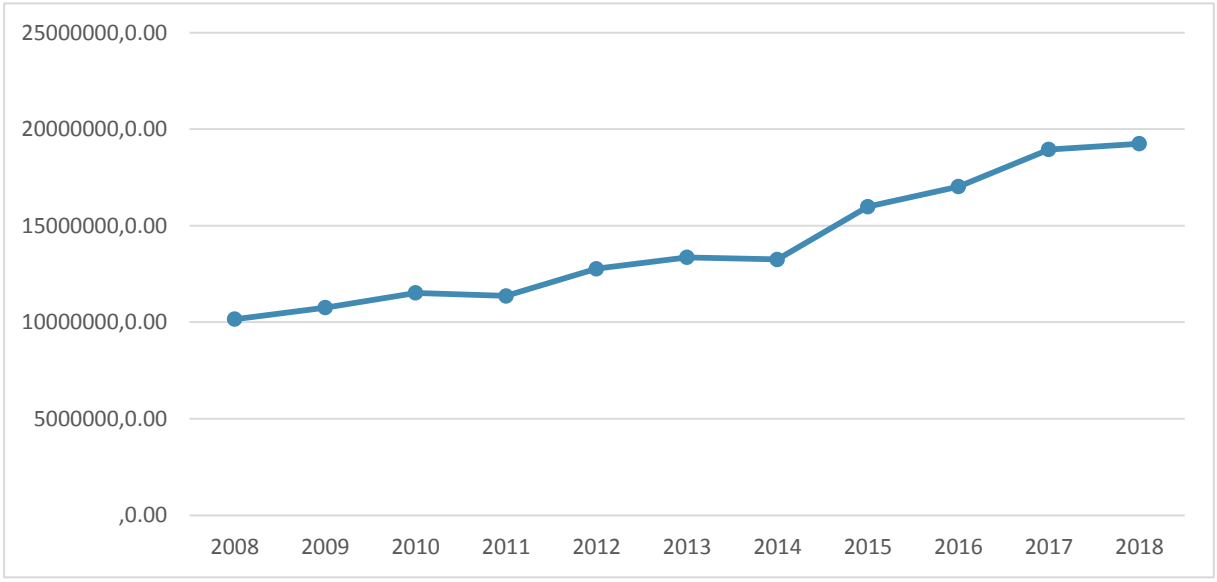

Źródło: GUS

Budżet gminy Bądkowo po stronie dochodów wykazuje – poza latami 2011 i 2014 – stałą, wzrostową tendencję. Z największymi wzrostami mamy do czynienia w latach 2012, 2015 i 2017. Po każdym spadku dochodów następował ich większy wzrost. W badanym okresie dochody gminy wzrosły o blisko 90%. Średni przyrost dochodów to blisko 0,9 mln zł rocznie. Analogicznie sytuacja wygląda po przeliczeniu dochodów gminy na jednego mieszkańca.

[1] Wyrok WSA w Poznaniu z 23.02.2017 r., IV SA/Po 1051/16.

Wykres 15 Dochody gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2008-2018

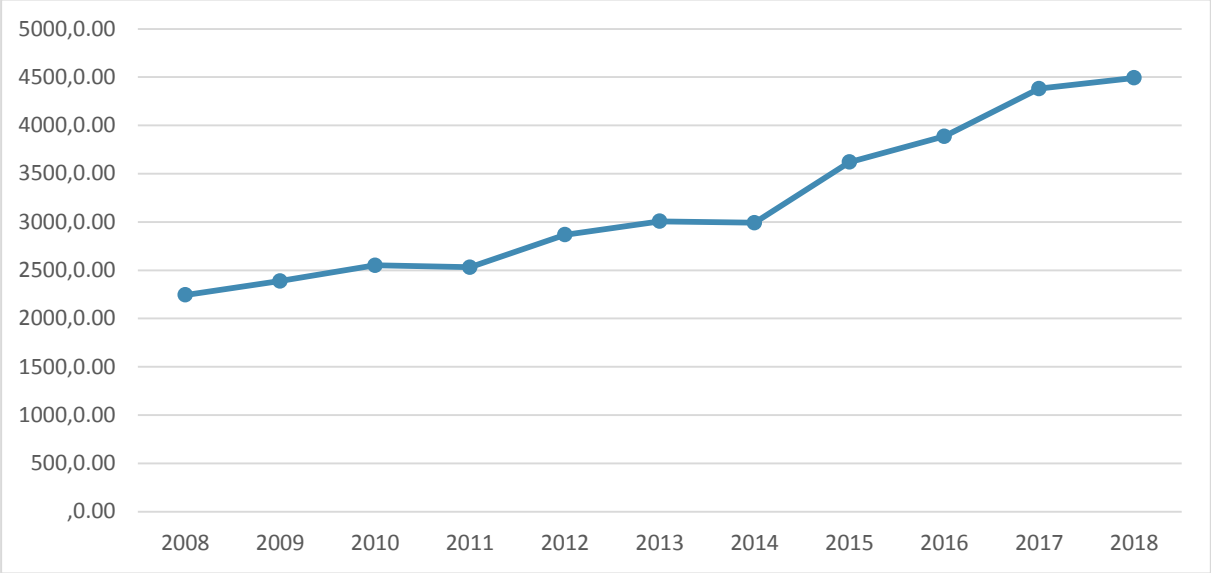

Źródło: GUS

Odnotowania wymaga tożsamość przebiegu obu powyższych wykresów: w momencie wzrostu dochodów, w podobnym tempie wzrastają dochody na jednego mieszkańca, podobnie w przypadku spadku dochodów w roku 2011 i 2014. Wskazuje to na niewielki wpływ wahań liczby mieszkańców na wielkość wpływów do budżetu gminy.

Poza subwencjami i dotacjami, najważniejszym źródłem dochodów gminy są tzw. dochody własne. Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.) źródłami dochodów własnych są:

1) wpływy z podatków:
   - od nieruchomości,
   - rolnego,
   - leśnego,
   - od środków transportowych,
   - dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,
   - od spadków i darowizn,
   - od czynności cywilnoprawnych;
2) wpływy z opłat:
   - skarbowej,
   - targowej,
   - miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
   - reklamowej,
   - eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
   - innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;

3) dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
4) dochody z majątku gminy;
5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
6) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
7) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
9) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
10) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
11) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
12) inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

Wykres 16 Dochody własne gminy w zł w latach 2008-2018

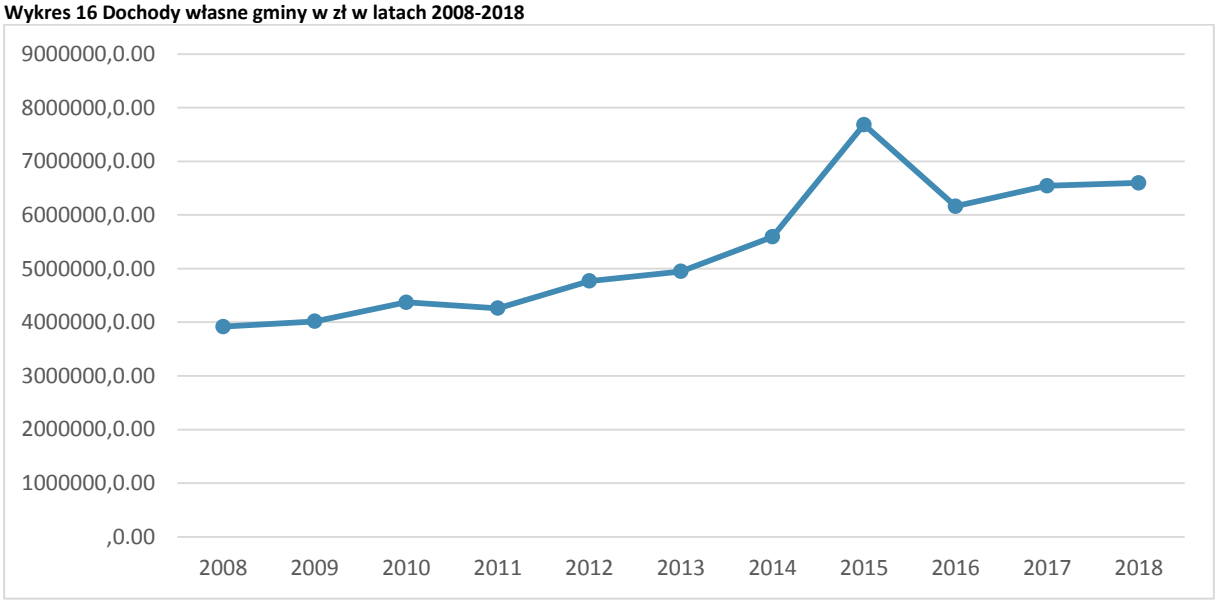

Źródło: GUS

Analiza wielkości dochodów własnych gminy Bądkowo potwierdza regularność wzrostu jak w przypadku dochodów ogółem. Poza większym spadkiem w roku 2016 dochody własne gminy stale się zwiększają, a największy przyrost dochodów obserwuje się w 2015 r., kiedy to wrosły o ponad 2 mln zł. Najniższe dochody własne gmina uzyskała w roku 2008, najwyższe w roku 2015, przy czym różnica między tymi wartościami wynosi ponad 3,7 mln zł. Średnio z dochodów własnych gmina uzyskuje rocznie 5,3 mln zł.

Wśród źródeł dochodów, oprócz wyżej wymienionych, są również środki, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł finansowania.

Wykres 17 Dochody w zł z zewnętrznych źródeł finansowania (w tym środki z Unii Europejskiej)

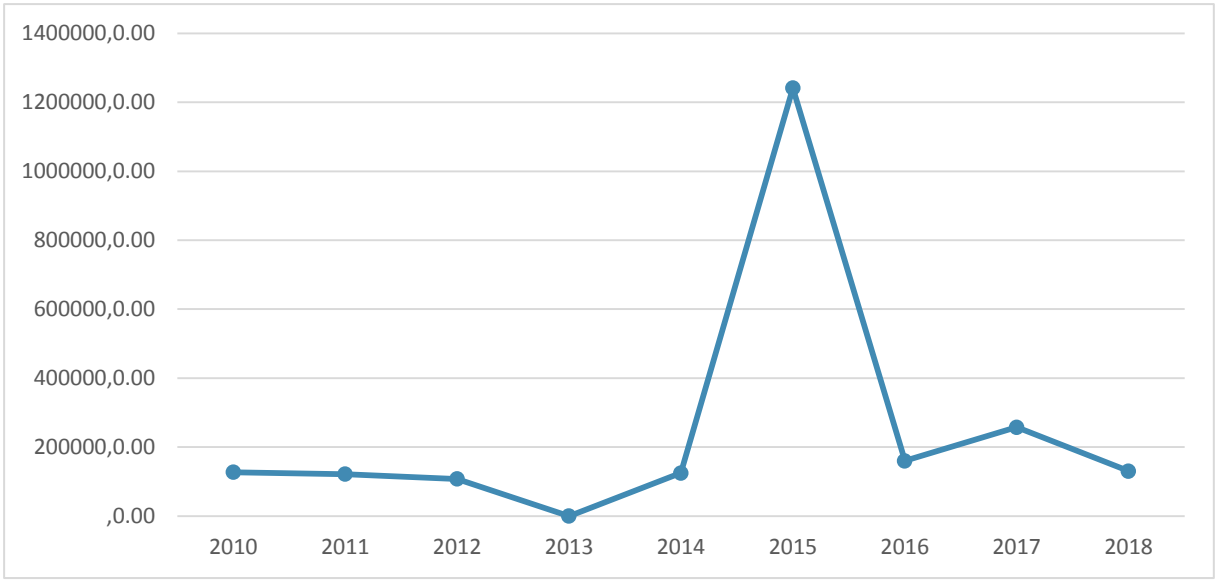

Źródło: GUS

Wielkość środków, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł zależna jest od kondycji finansowej jednostki, planowanych zadań inwestycyjnych, dostępnych do pozyskania środków (ogłaszanych konkursów) oraz konkurencji w pozyskaniu tych samych środków ze strony innych jednostek. Największy poziom dochodów gmina Bądkowo z tego tytułu otrzymała w roku 2015 (ponad 1,2 mln zł). Poza tym czasem absorpcja środków jest dużo niższa i oscyluje w granicach 130 tys. zł (wyjątek w roku 2017, kiedy dochody wyniosły 257 tys. zł). Średnio rocznie gmina uzyskiwała w badanym okresie ok. 250 tys. zł. Uzyskiwane fundusze stanowiły od 0,68% (rok 2018) do 7,76% (rok 2015) dochodów ogółem gminy.

Wydatki gminy Bądkowo ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na jej terenie ludności. Dzielą się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Wykres 18 Wydatki ogółem gminy w zł w latach 2008-2018

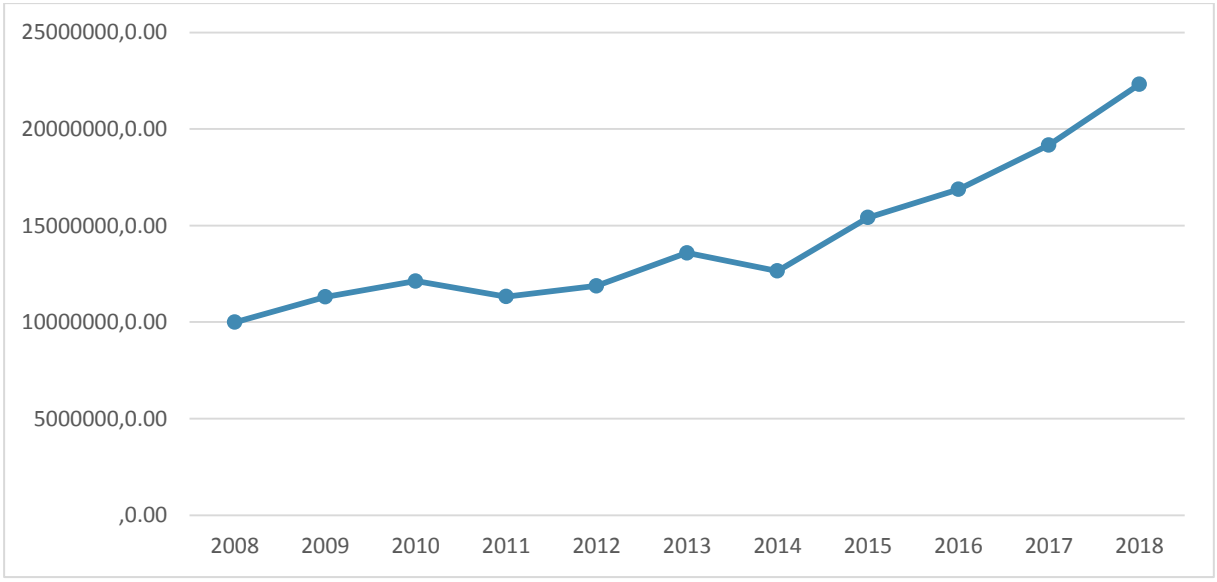

Źródło: GUS

Wydatki gminy, podobnie jak dochody, wykazują stałą tendencję wzrostową. Poza okresami lekkich spadków (lata 2011 i 2014) każdego roku odnotowuje się wzrost wydatków z 9,99 mln zł w 2008 r. do 22,3 mln zł w 2018 r. Stanowi to ponad dwukrotny wzrost. Średni przyrost wydatków to ok. 1,2 mln zł rocznie przy 0,9 mln zł przyrostu dochodów rocznie. Wzrost dochodów ma swoje przełożenie również w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Podobnie, jak w przypadku dochodów tak i wydatków, zauważalna jest tożsamość przebiegu obu wykresów.

Wykres 19 Wydatki gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2008-2018

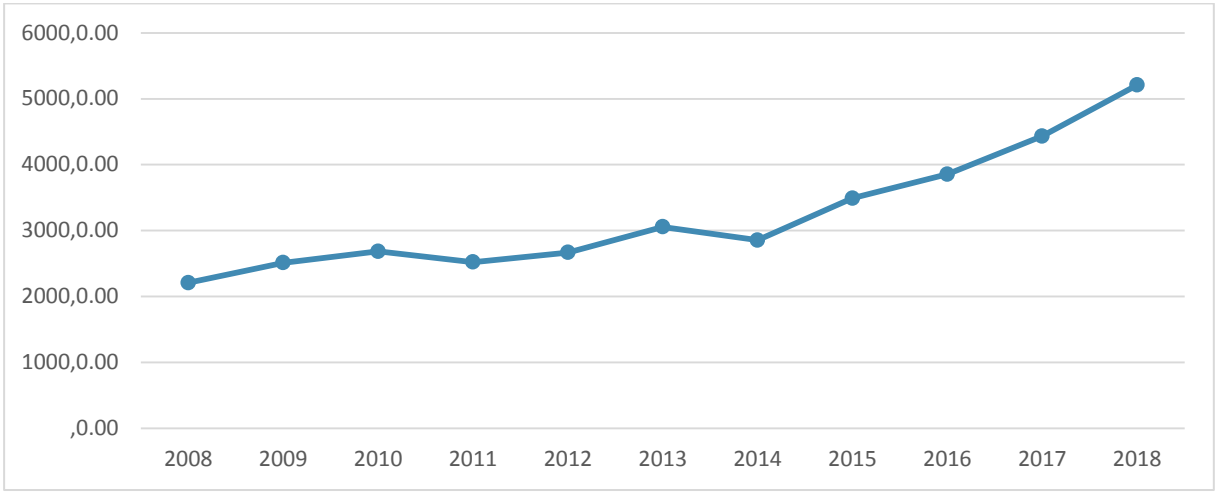

Źródło: GUS

Bardzo istotną informacją z punktu widzenia finansowania ewentualnych zadań z zakresu infrastruktury wynikających z niniejszego bilansu są wydatki gminy na cele inwestycyjne.

Wykres 20 Wydatki majątkowe gminy w zł w latach 2008-2018 (w tym inwestycyjne)

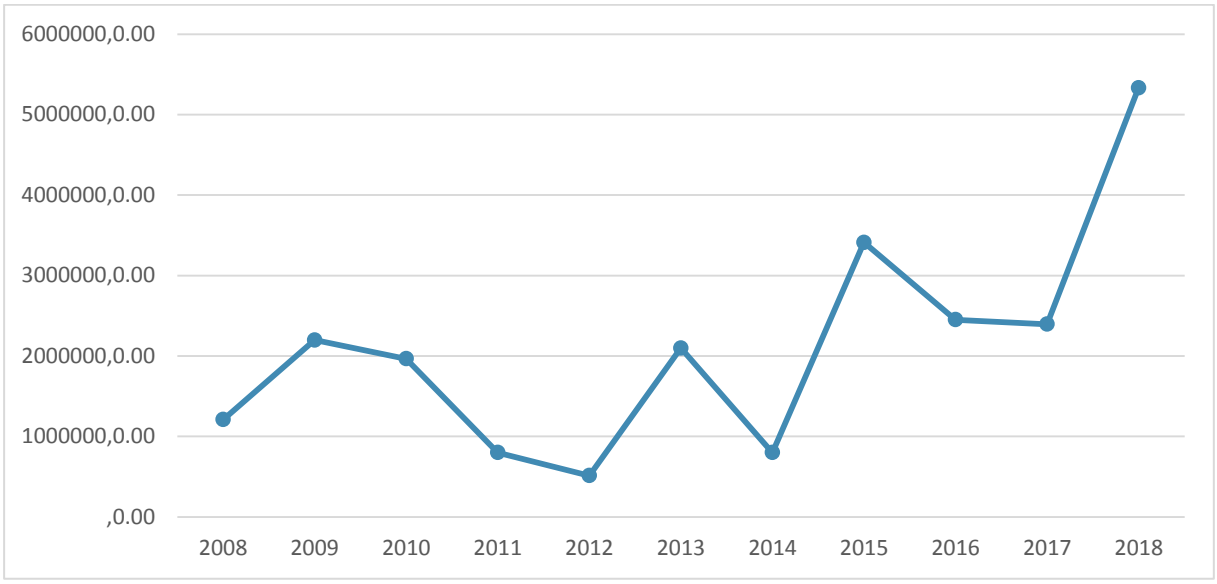

Źródło: GUS

Wydatki gminy na inwestycje, z racji na ograniczoność środków budżetowych, nie mogą być wysokie rok do roku. Mimo zauważalnej tendencji wzrostowej w wydatkowaniu środków, w celu racjonalnego zarządzania długiem publicznym samorząd decyduje się na okresy zwiększonych wydatków na inwestycje oraz okresy, gdzie te wydatki są mniejsze. W przypadku badanego okresu w gminie Bądkowo również widoczny jest taki trend. Można stwierdzić, że cykl wydatków inwestycyjnych zamyka się w okresach 3-4 letnich, po których następuje odciążenie budżetu. Największe wydatki zaobserwować można w latach 2015 i 2018, gdzie poziom wydatków wynosił w granicach 3,4-5,3 mln zł, najmniejsze w latach 2012 i 2014 – tu wydatki nie przekroczyły kwoty 0,8 mln zł.

Relacja dochodów i wydatków w ich wartościach bezwzględnych zawsze rodzi pytanie o wielkość deficytu budżetowego. W przypadku gminy Bądkowo przedstawia się on następująco:

Wykres 21 Dochody i wydatki, deficyt budżetowy w zł

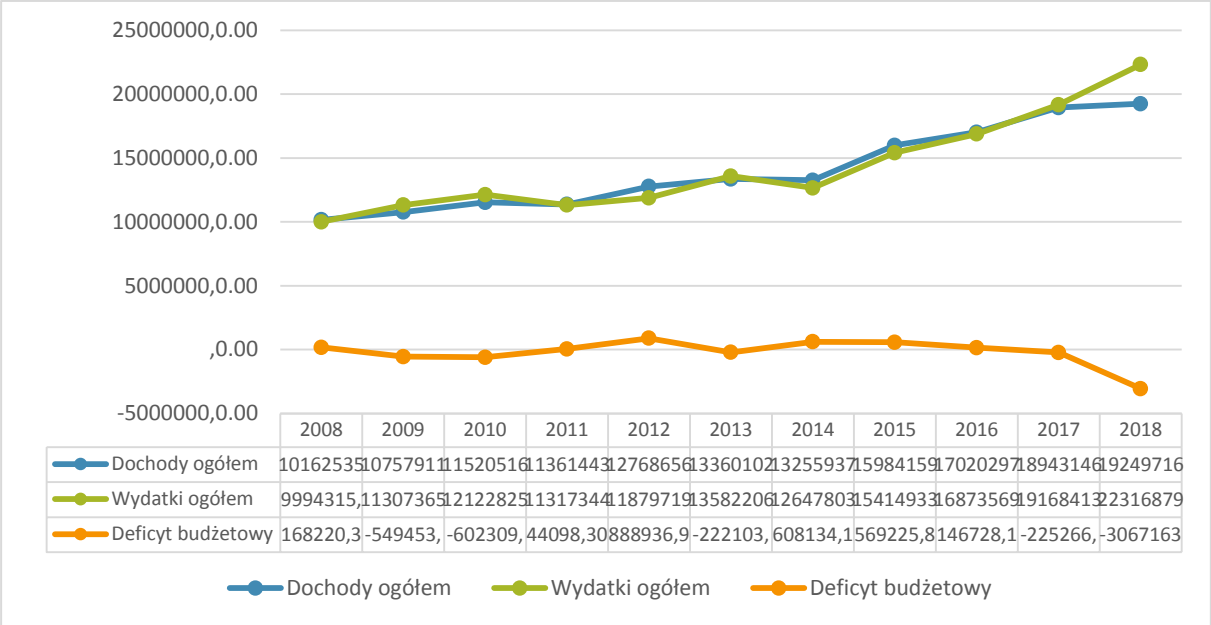

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dochody ogółem	10162535	10757911	11520516	11361443	12768656	13360102	13255937	15984159	17020297	18943146	19249716
Wydatki ogółem	9994315,	11307365	12122825	11317344	11879719	13582206	12647803	15414933	16873569	19168413	22316879
Deficyt budżetowy	168220,3	-549453,	-602309,	44098,30	888936,9	-222103,	608134,1	569225,8	146728,1	-225266,	-3067163

Źródło: GUS

W badanym okresie przez pięć lat gmina Bądkowo odnotowywała, podobnie jak większość gmin w kraju, deficyt budżetowy. Częściej natomiast, bo w latach 2008, 2011, 2012, 2014, 2015 i 2016 odnotowuje się nadwyżkę budżetową. Warto zauważyć, że w większości są to lata, w których wydatki inwestycyjne gminy były na niższym poziomie niż zwykle.

Na sytuację ekonomiczną gminy wpływają jednak nie tylko przepływy pieniężne w budżecie gminnym. Można powiedzieć, że są one pochodną ogólnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy, a ta z kolei zależy od uwarunkowań stymulujących bądź destymulujących oszczędzanie, wydawanie pieniędzy, ogólniej – obieg pieniądza.

Pierwszym z uwarunkowań jest ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Głównym wyznacznikiem lokowania nowej działalności w danym miejscu (gminie) jest wielkość zysku i jak największe minimalizowanie strat. Osoby lokujące swoją działalność kierują się więc racjonalnym rozeznaniem wszelkich aspektów ekonomicznych prowadzenia tej działalności. Działalność ta, rozumiana jako szeroko pojęte usługi, będzie się

rozwijała tylko na terenach sprzyjających takiemu rozwojowi. Poniższa tabela prezentuje ilość podmiotów gospodarki narodowej w gminie Bądkowo. Wielkość ta nawiązuje do rejestru REGON, w którym umieszczane są:

- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne,
- jednostki lokalne tych podmiotów.

Informacje z rejestru dają zatem obraz ilości podmiotów, które w głównej mierze będą korzystały z funkcji usługowej lub produkcyjnej zabudowy.

Wykres 22 Liczba podmiotów gospodarki narodowej

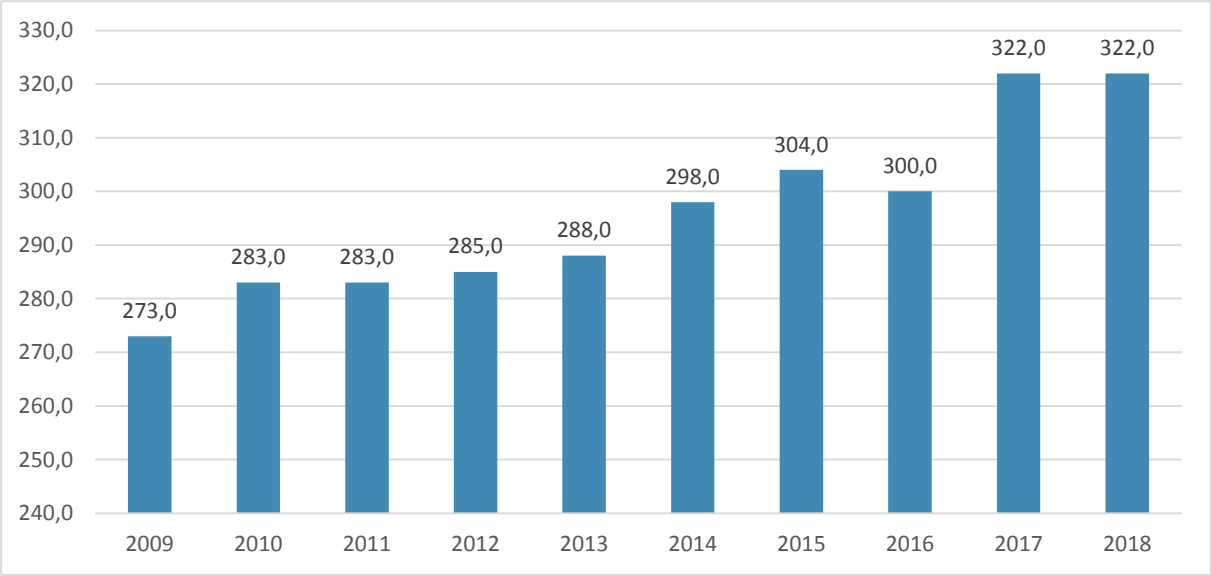

Źródło: GUS

Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie rośnie. Choć w roku 2016 można zaobserwować lekką zmianę trendu, to można stwierdzić, że miało ono charakter tymczasowy.

Wykres 23 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w podziale na rodzaje

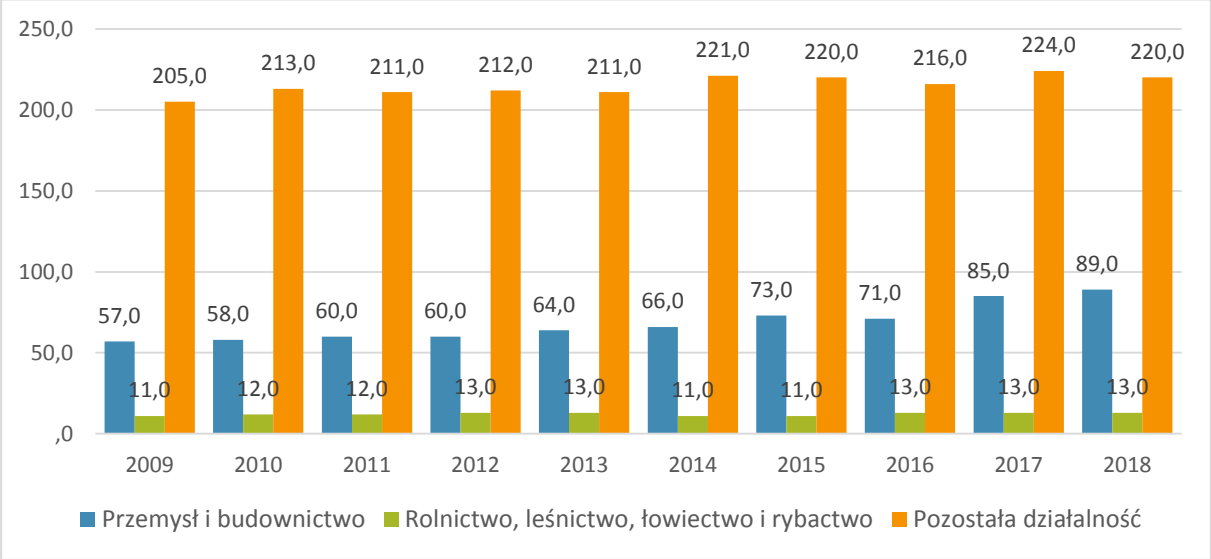

Źródło: GUS

Z powyższego wykresu wynika, że zarówno w przemyśle, jak i w pozostałych działalnościach (przez które rozumie się usługi) liczba podmiotów wyraźnie wzrasta. Jedynie w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie widoczna jest pewna stałość. Taka sytuacja wynika przede wszystkim z dobrej koniunktury gospodarczej. Średni wzrost liczby podmiotów wynosi w działach:

- przemysł i budownictwo – 3,56 podmiotów rocznie,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 0,22 podmiotów rocznie,
- pozostała działalność – 1,67 podmiotów rocznie.

Drugą istotną cechą wpływającą na kondycję ekonomiczną gminy jest budownictwo mieszkaniowe. Nowi mieszkańcy oznaczają większe wpływy z podatków, ale też coraz większą potrzebę ponoszenia nakładów na przygotowywanie nowych terenów pod budownictwo. Analiza w tym zakresie została dokonana w rozdziale 6.2.

Kolejnym czynnikiem jest dostępność infrastruktury technicznej. Im bardziej rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, tym mniejsze koszty jej uzupełnienia czy rozbudowy. Z drugiej strony, im bardziej rozproszona zabudowa, tym większe koszty rozbudowy sieci. Podstawowe statystyki dotyczące uzbrojenia gminy przedstawiają się następująco:

- 92,3% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci wodociągowej,
- 92,5% ludności przyłączona jest do sieci wodociągowej,
- 32,8% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej,
- 33,4% ludności przyłączona jest do sieci kanalizacyjnej,

Powyższe dane wskazują na dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, ale bardzo słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną. Niedostatki sieci występują głównie na terenach, gdzie nowe zagospodarowanie dopiero pojawia

się lub zabudowa istniejąca ma charakter silnie rozproszony. Do czasu ich rozprowadzenia, z uwagi na rachunek ekonomiczny, można przyjąć, że korzystniejsze jest tam stosowanie rozwiązań indywidualnych.

8.2. ANALIZA ŚRODOWISKOWA

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej.

Obszar opracowania charakteryzuje się niskimi walorami przyrodniczo-użytkowymi. Nie występują tu znacząco cenne przyrodniczo ekosystemy, które należałoby zachować i chronić, jak również tereny objęte już prawnymi formami ochrony przyrody.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony była podstawą określenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. I tak wskazuje się następujące obszary o szczególnych uwarunkowaniach środowiskowych w kontekście lokalizacji zabudowy:

1) wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
- tereny wzdłuż gazociągu w odległościach określonych w przepisach odrębnych,
- tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy lub strefach ochrony ujęć wody,

2) niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:

- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych (niekorzystne dla niektórych typów zabudowy, szerokości określane przez zarządców sieci),
- lasy,
- doliny rzeczne,
- grunty organiczne,
- tereny podmokłe,

3) średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:

- obszary gleb chronionych klas I-III,
- korytarze ekologiczne,
- obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwuar terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

8.3. ANALIZA SPOŁECZNA

Analiza społeczna została przedstawiona w rozdziale 6.1.

8.4. PROGNOZY DEMOGRAFICZNE

Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jednym z elementów bilansu terenów powinna być prognoza demograficzna. Jej zadaniem jest wskazanie, jak będzie wyglądała sytuacja demograficzna gminy w zakładanej perspektywie przyszłego szacowania zapotrzebowania na zabudowę.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na wykonaną już dla każdej gminy w Polsce, prognozę demograficzną, sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny[2]. W przypadku gminy Bądkowo przedstawia się ona następująco:

Tabela 10 Prognoza demograficzna Głównego Urzędu Statystycznego

Rok	Liczba ludności
2016	4352
2017	4323
2018	4296
2019	4268
2020	4243
2021	4220
2022	4196
2023	4173
2024	4150
2025	4125
2026	4102
2027	4078
2028	4056
2029	4034
2030	4012

Źródło: GUS

Prognoza ta co prawda nie dotyczy wymaganego horyzontu czasowego, niemniej jednak wskazuje, że do roku 2030 ludność gminy Bądkowo (przy założeniu niezmienności uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych)

[2] https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html

zmniejszy się aż o 340 osób w stosunku do roku 2016. Przy opracowywaniu prognozy w wymaganym horyzoncie czasowym zostaną przyjęte wyniki prognozy opracowanej przez GUS w zakresie lat 2020-2030, natomiast w pozostałym okresie do 2049 roku prognoza zostanie opracowana metodami statystycznymi.

Przed przystąpieniem do opracowania prognozy należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Pierwsza to perspektywa czasowa prognozy. Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Wydaje się więc zasadne, aby i prognoza demograficzna opierała się właśnie na takim okresie. Drugą kwestią, związaną z okresem prognozy, jest jej dokładność. Jak wskazuje piśmiennictwo[3], horyzont prognozy jest tym czynnikiem, który ma największy wpływ na jej dokładność. Im dłuższy horyzont, tym prognoza mniej dokładna, lub – inaczej mówiąc – prognoza przejawia największą dokładność, gdy jest „na teraz". Stąd, jak wskazuje literatura, za wiarygodną (prawdziwą) prognozę należy traktować tylko taką, która jednocześnie określa prawdopodobieństwo wystąpienia prognozowanego stanu w przyszłości. Powyższe rozważania mają o tyle istotne znaczenie, gdyż sporządzana prognoza demograficzna, jak wspomniano wyżej, będzie posiadała 30-letni horyzont czasowy, a więc należy do prognoz długoterminowych o (najczęściej) małym prawdopodobieństwie spełnienia. W celu wzmocnienia danych wejściowych do prognozy poszerzono bazę danych liczby ludności w taki sposób, aby obejmowała lata 2010-2018 wraz z prognozą wykonaną przez GUS.

Tabela 11 Liczba ludności gminy w latach 2010-2030

Rok	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Liczba ludności	4512	4471	4450	4445	4413	4391	4352	4311	4278	4268	4243
Rok	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	
Liczba ludności	4220	4196	4173	4150	4125	4102	4078	4056	4034	4012	

Źródło: GUS

[3] *Zarządzanie przestrzenne. Teoretyczne i praktyczne aspekty prognozowania finansowych skutków opracowań planistycznych* pod red. Tomasza Bajerowskiego. Olsztyn 2008, s. 52.

Wykres 24 Zmiana liczby ludności gminy w latach 2010-2030

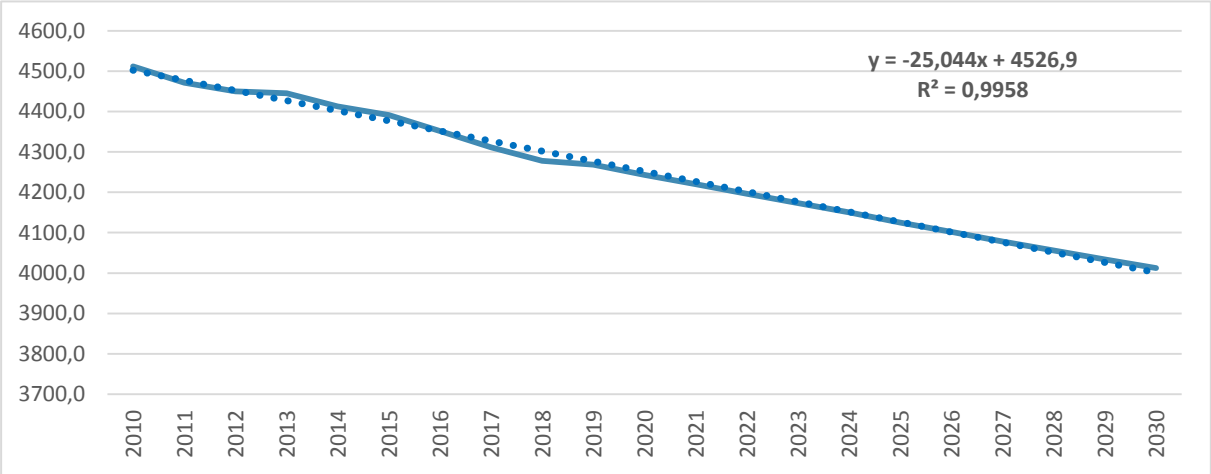

Źródło: GUS

Zarówno z tabeli, jak i z wykresu jednoznacznie wynika, że liczba ludności gminy maleje. Co prawda można wyróżnić okresy, gdy następuje skokowy wzrost, niemniej jednak generalna tendencja jest spadkowa. Potwierdzają to analizy społeczne wykonane w rozdziale 6.1. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w liczbie ludności, wyznaczono trend tych zmian, ukazany na wykresie jako linia przerywana. W celu jak najdokładniejszego ukazania zależności posłużono się trendem liniowym, którego współczynnik determinacji był najwyższy spośród dostępnych[4]. W przedmiotowym przypadku wynosi on 0,99, co oznacza bardzo dobre dopasowanie dwóch zmiennych. Za pomocą funkcji statystycznych programu Excel wyznaczono również równanie matematyczne, opisujące zmianę liczby ludności od kolejnego roku, gdzie zmienna X stanowi kolejny rok (2010 – rok 1, 2011 – rok 2, 2031 – rok 22, pierwszy rok prognozy itp.). Za pomocą uzyskanych narzędzi można dokonać prognozy liczby ludności na kolejnych trzydzieści lat, a więc do roku 2049.

[4] Współczynnik determinacji (inaczej współczynnik dopasowania) jest wartością ukazująca siłę zależności dwóch cech (w niniejszym opracowaniu: danego roku oraz liczby ludności). Przyjmuje wartości od 0 do 1, im większa wartość tym siła dopasowania jest większa, a sprawdzalność prognozy wyższa.

Wykres 25 Prognoza liczby ludności do roku 2049

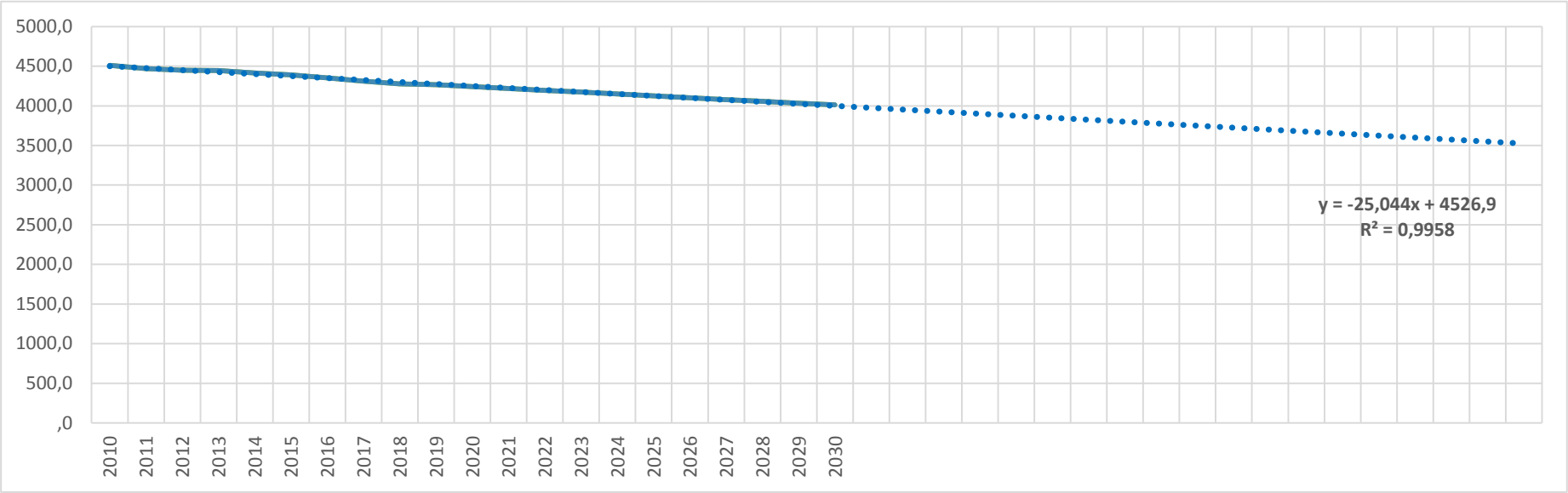

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 23 stanowi graficzną interpretację prognozy demograficznej w gminie Bądkowo. Linia trendu wskazuje z 95% pewności na spadek liczby mieszkańców w ciągu 30 lat. W celu przedstawienia wyników prognozy w liczbach bezwzględnych należy pod otrzymany wzór

$$y = -25{,}044x + 4526{,}9$$

podstawić kolejne lata prognozy.

Tabela 12 Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych

Kolejny rok prognozy	Rok	Liczba ludności
Rzeczywiste dane o liczbie ludności	2010	4512
	2011	4471
	2012	4450
	2013	4445
	2014	4413
	2015	4391
	2016	4352
	2017	4311
	2018	4278
	2019	4268
Prognoza sporządzona przez GUS	2020	4243
	2021	4220
	2022	4196
	2023	4173
	2024	4150
	2025	4125
	2026	4102
	2027	4078
	2028	4056
	2029	4034
	2030	4012
1	2031	3976
2	2032	3951
3	2033	3926
4	2034	3901
5	2035	3876
6	2036	3851
7	2037	3826
8	2038	3801
9	2039	3776
10	2040	3751
11	2041	3725
12	2042	3700
13	2043	3675

Kolejny rok prognozy	Rok	Liczba ludności
14	2044	3650
15	2045	3625
16	2046	3600
17	2047	3575
18	2048	3550
19	2049	3525

Źródło: GUS, opracowanie własne

Z tabeli 12 wynika, że w ostatnim roku prognozy (rok 2049), uwzględniając tendencje z poprzednich lat oraz prognozy wykonane przez GUS, liczba ludności powinna wynosić 3525 osób, co oznacza zmniejszenie liczby ludności gminy o 743 osoby.

Niniejsza prognoza nie obejmuje migracji w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, bowiem gmina Bądkowo do niego nie należy.

8.5. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Układ drogowy gminy stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe oraz sieć dróg gminnych, z których następuje bezpośrednia komunikacja nieruchomości. Większość głównych dróg gminnych posiada nawierzchnię utwardzoną, jedynie drogi poboczne służące jako dojazd do pól, posiadają nawierzchnię gruntową. Stan nawierzchni drogowych ocenia się jako średni i wymaga bieżących napraw. Samorząd gminny sukcesywnie inwestuje w utrzymanie ciągów komunikacyjnych. Z tego względu możliwości finansowania przez gminę zaplanowanych ciągów dróg w ich docelowym standardzie są znacznie ograniczone. Pozytywnym aspektem jest to, ze zabudowa miejscowości gminnych koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, a polityka przestrzenna gminy określona w obowiązującym studium utrzymuje ten trend.

Omówiony stan zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wskazuje na dobrze rozwinięty system wodociągowy i słabo rozwinięty system kanalizacyjny. Brak systemu kanalizacyjnego obejmującego całość gminy powoduje, że gmina, chcąc wprowadzić zbiorowy system odprowadzania ścieków, musiałaby go w wielu miejscowościach stworzyć w zasadzie od podstaw, co wygenerowałoby koszty wielokrotnie przewyższające środki, jakimi dysponuje w rocznym budżecie. Można stwierdzić, że taka operacja przewyższa możliwości finansowe gminy w tym zakresie. Dodatkowo w rozdziale 14.2.2. poddano analizie możliwości istniejącej oczyszczalni ścieków. W wyniku dokonanej analizy stwierdzono, że obecnie jest ona wykorzystywana w ok. 65%, co przy niskim pokryciu gminy siecią kanalizacji sanitarnej wskazuje, że zbyt duża rozbudowa sieci spowoduje graniczne wykorzystanie możliwości istniejącej oczyszczalni i konieczność jej rozbudowy lub budowy nowej. Niemniej jednak należy również zwrócić uwagę, że obowiązujące przepisy, a zwłaszcza ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1454) oraz

rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 z późn. zm.) nie nakładają na inwestorów bezwzględnego obowiązku przyłączenia się do sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, dopuszczając jednocześnie – tam, gdzie przyłączenie do sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione – rozwiązania indywidualne. Również orzecznictwo sądowe w dziedzinie planowania przestrzennego zakazuje umieszczania w dokumentach planistycznych nakazu przyłączenia do sieci[5]. Co do zasady zatem można stwierdzić, że obecność sieci kanalizacji sanitarnej w gminie, choć podnosi jakość życia mieszkańców oraz ułatwia inwestowanie, to nie jest warunkiem niezbędnym do lokalizowania nowej zabudowy na terenie gminy.

W odniesieniu do infrastruktury społecznej należy zwrócić uwagę na specyfikę zaopatrzenia w taką infrastrukturę gmin wiejskich. Nie zawsze bowiem zachodzi konieczność lub jest to uzasadnione ekonomicznie, aby wszystkie miejscowości posiadały pełną infrastrukturę społeczną. Oceniając stan zaopatrzenia w nią gminy Bądkowo należy stwierdzić, ze jest on dobry i w obecnym czasie wystarczający.

8.6. MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, z uwagi na prognostyczny charakter opracowania, niezbędnym wydaje się sprecyzowanie podstawowych pojęć i założeń.

Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że nie każdy kierunek zagospodarowania ustalony w studium powinien podlegać szacowaniu. W tym miejscu należy wymienić chociażby inwestycje celu publicznego lokalizowane niezależnie od ewentualnego szacowanego zapotrzebowania czy obszary rozmieszczenia obiektów infrastruktury technicznej. Dodatkowo należy rozróżnić pojęcia „kierunku zagospodarowania", który ustalany jest w studium, od „funkcji zabudowy", która szacowana jest w bilansie terenów. Kierunek jest zatem pojęciem ogólniejszym, funkcja zabudowy jest szczegółowym przeznaczeniem danego obiektu budowlanego. W tym kontekście szacowaniu będą podlegać funkcje: mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna.

Dodatkowo w przypadku funkcji usługowej należy zwrócić uwagę na istotną jej cechę, wyróżniającą ją od innych: funkcja usługowa może współistnieć z zabudową o innych funkcjach. W tym kontekście szczególnie z dwiema: mieszkalnictwem oraz produkcją (przemysłem). Funkcja usługowa nie tylko je uzupełnia, ale i wzbogaca. Zjawisko to jest charakterystyczne nie tylko dla gminy Bądkowo, ale w zasadzie dla całego kraju. Wartym zauważenia jest natomiast, że zabudowa usługowa związana z mieszkalnictwem to usługi publiczne znajdujące się raczej w jednostkach osadniczych, o mniejszej intensywności, towarzyszące funkcji mieszkaniowej i nie zakłócające jej, posiadające podobną skalę intensywności, co sąsiednia zabudowa mieszkaniowa, ale także budynki o funkcji usługowej ogólnomiejskiej, jak szkoły, domy kultury, budynki poczty, Policji, służby zdrowia, świetlice itp., które choć związane są ściśle z mieszkalnictwem i rozwojem funkcji

[5] Por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2012 r., II OSK 684/12: *„Władztwo planistyczne gminy generalnie nie uzasadnia wprowadzania zakazu wyposażania terenów przeznaczonych w planie na rozwój budownictwa mieszkaniowego w elementarne wyposażenie, a w szczególności w szczelne, bezodpływowe zbiorniki."*

osadniczych, to jednak gabarytami i intensywnością generują większą powierzchnię użytkową. Funkcję usługową związaną z produkcją tworzą natomiast budynki o większych gabarytach i intensywności (np. magazyny), lokujące przedsięwzięcia znacząco oddziałujące na środowisko, wykluczające w zasadzie funkcję mieszkaniową. Na terenach o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym niekiedy trudno jest wyznaczyć ścisłą granicę między funkcją produkcyjną i związaną z nią funkcją usługową. Tak istotna różnica między oboma typami funkcji usługowej powinna mieć również swoje odzwierciedlenie w sporządzanym bilansie, w związku z tym szacowanie zapotrzebowania na zabudowę, jak również kolejne elementy bilansu będą traktować funkcję usługową jako dwie oddzielne funkcje: związaną z mieszkalnictwem oraz związaną z produkcją.

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę trzeba również zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na każdą z funkcji zabudowy wynika z innych czynników. Zostaną one omówione podczas szacowania poszczególnych funkcji, niemniej jednak najbardziej odpowiednią w każdym przypadku wydaje się analiza dotychczasowych trendów i prognozowanie na ich podstawie.

Poniższa prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę zostanie wykonana metodą zalecaną przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w ramach projektu „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym".

Podejmując się próby oszacowania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę należy w pierwszej kolejności przybliżyć zasady i główne założenia dokonywanych czynności. Z uwagi na fakt, że gmina Bądkowo w zasadzie nie jest pokryta planami zagospodarowania przestrzennego, które są podstawowymi aktami prawa regulującymi przeznaczenie terenu i rozmieszczenie funkcji zabudowy, dokonano analizy istniejącej zabudowy pod kątem jej występowania i funkcji, które pełni.

Rysunek 4 Tereny zabudowane w podziale na funkcje zabudowy

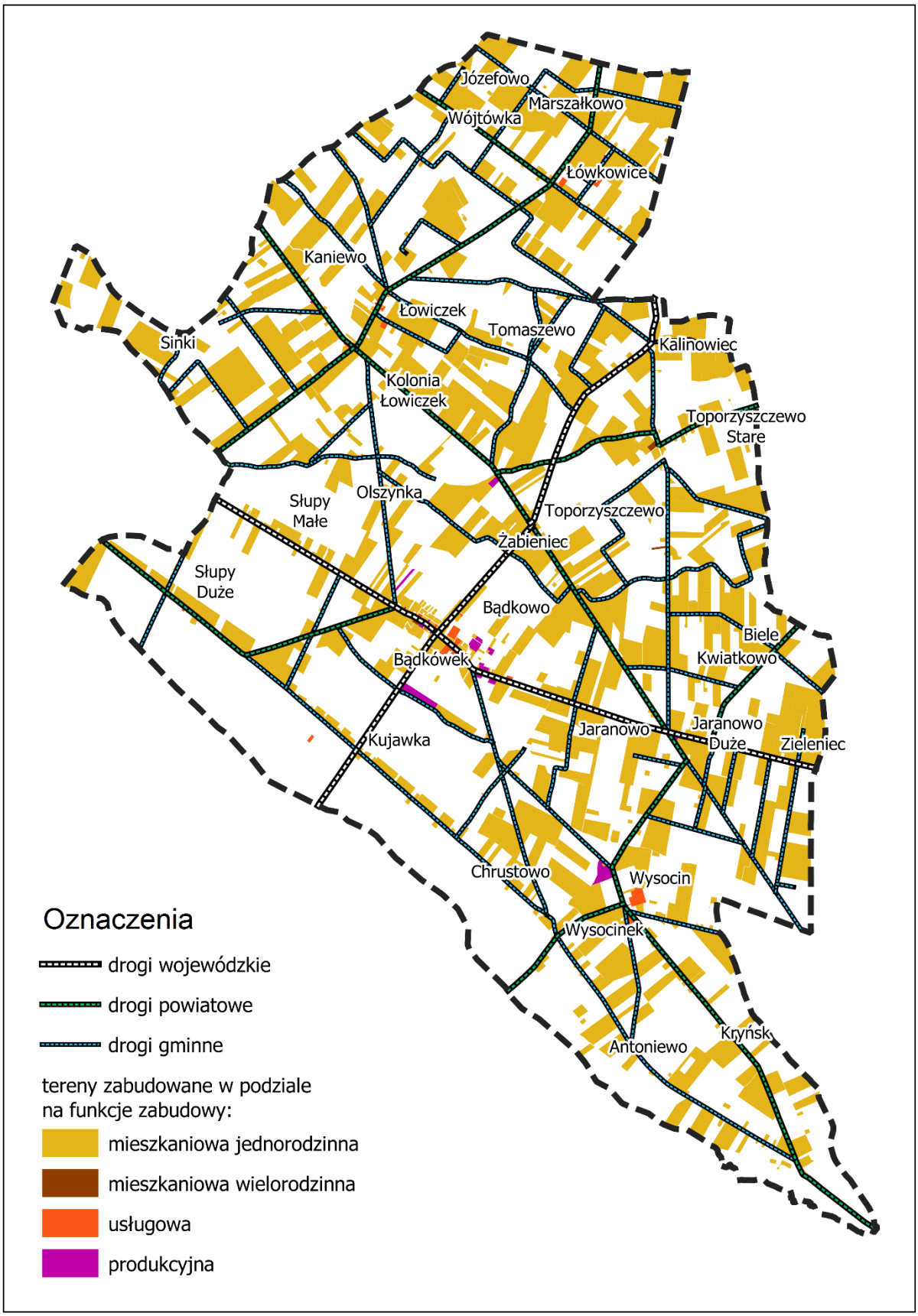

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4 przedstawia graficzną interpretację występujących na terenie gminy funkcji zabudowy. Przyjęto zasadę, że zabudowa mieszkaniowa, która w gminie Bądkowo występuje zarówno w ramach zabudowy zagrodowej, jak i mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczona będzie w ten sam sposób. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że działki w zabudowie zagrodowej mają najczęściej większą powierzchnię, na którą składa się zagospodarowane podwórze oraz najbliżej położone pole rolnika. W przypadku zabudowy jednorodzinnej większa powierzchnia działki mogłaby być potraktowana jako rezerwa pod kolejne działki budowlane (tzw. luka w zabudowie), jednak w przypadku zabudowy zagrodowej jest to integralna część gospodarstwa rolnego i jako taka nie została potraktowana jako rezerwa pod lokalizację funkcji podlegających bilansowi, natomiast działki takie zostały potraktowane jako tereny już zagospodarowane i wyłączone z możliwości dalszego zagęszczania zabudowy.

Z analizy mapy wynika również, że funkcja usługowa dopuszczona jest w różnych konfiguracjach: z mieszkaniową oraz produkcyjną, choć częściej występuje z tą pierwszą.

8.6.1. ZABUDOWA MIESZKANIOWA

Zabudowa mieszkaniowa jest tym rodzajem zabudowy, na który zapotrzebowanie – mniejsze lub większe – istnieje zawsze. W gminie Bądkowo zabudowa wielorodzinna występuje w niewielkiej ilości a jej udział w funkcji mieszkaniowej jest marginalny. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową zależne jest przede wszystkim od liczby ludności w gminie. Zgodnie z wykonaną prognozą demograficzną liczba ludności gminy spadnie do 3525 osób w trzydziestym roku prognozy. Z drugiej strony wyniki analiz wskazują, mimo generalnego spadku liczby ludności, na stale oddawane do użytkowania nowe mieszkania oraz wzrastającą powierzchnię użytkową jednego mieszkania, średnio o 0,67 m^2 rocznie.

Podstawowe dane potrzebne do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową przedstawia tabela:

Tabela 13 Dane dotyczące mieszkalnictwa

Cecha / rok	Liczba mieszkań [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m^2]	Liczba ludności	Osób / mieszkanie	Średnia wielkość mieszkania [m^2]
1995	1251	105158	5011	4,01	84,06
1996	1251	105158	5034	4,02	84,06
1997	1252	105252	5004	4,00	84,07
1998	1252	105252	4986	3,98	84,07
1999	1254	105528	4807	3,83	84,15
2000	1255	105635	4780	3,81	84,17
2001	1256	105728	4774	3,80	84,18
2002	1341	120065	4732	3,53	89,53
2003	1343	120319	4677	3,48	89,59
2004	1342	120227	4646	3,46	89,59
2005	1346	120970	4610	3,42	89,87
2006	1346	121373	4588	3,41	90,17
2007	1349	121787	4547	3,37	90,28

Cecha / rok	Liczba mieszkań [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m^2]	Liczba ludności	Osób / mieszkanie	Średnia wielkość mieszkania [m^2]
2008	1351	121950	4526	3,35	90,27
2009	1354	122452	4486	3,31	90,44
2010	1352	130038	4512	3,34	96,18
2011	1355	130388	4471	3,30	96,23
2012	1359	130872	4450	3,27	96,30
2013	1362	131277	4445	3,26	96,39
2014	1366	131677	4413	3,23	96,40
2015	1368	131998	4391	3,21	96,49
2016	1373	132784	4352	3,17	96,71
2017	1370	132682	4311	3,15	96,85
2018	1373	133099	4278	3,12	96,94

Źródło: GUS, opracowanie własne

Według danych z tabeli liczba mieszkań systematycznie rośnie, co zostało już potwierdzone analizami we wcześniejszych rozdziałach. Wraz z ilością mieszkań maleje natomiast średnia liczba ludności przypadająca na mieszkanie. Jest to zjawisko powszechne w całym kraju i związane z opuszczaniem domów rodzinnych przez osoby młode, w związku z czym rodzice pozostają często sami w dużych domach, co powoduje swoiste rozgęszczenie ludności. Zjawisko to jest bardzo dobrze widoczne w gminie Bądkowo. Wraz ze spadkiem liczby osób na mieszkanie rośnie jednocześnie średnia powierzchnia mieszkania, co jest również oznaką bogacenia się społeczeństwa, z drugiej strony może być problemem w utrzymaniu tych mieszkań w momencie dalszego rozgęszczania się ludności.

Wykres 26 Zmiana liczby osób na mieszkanie w latach 1995-2018

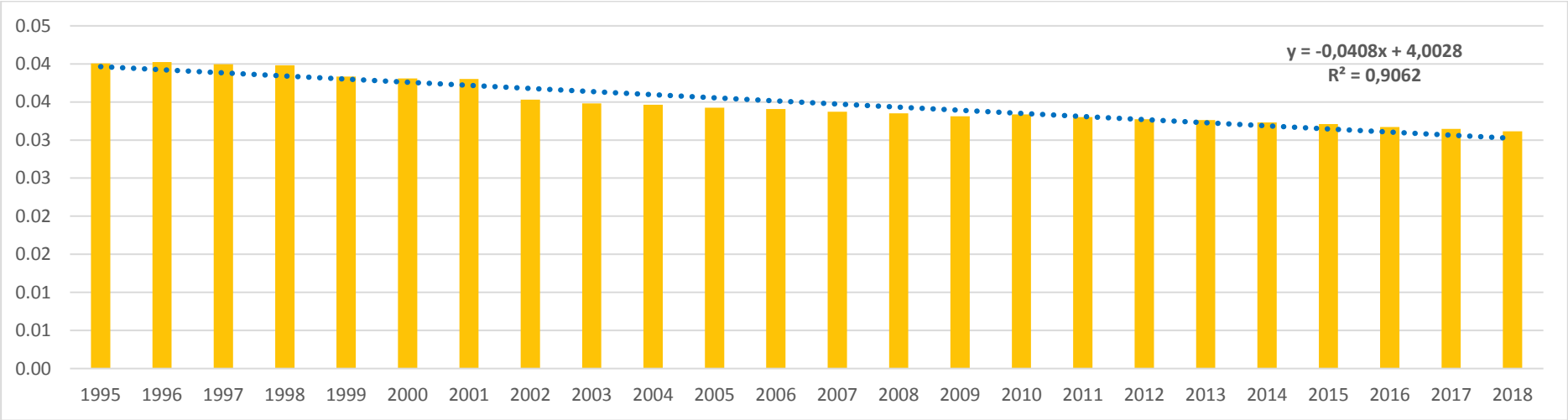

Źródło: GUS

Wykres 27 Zmiana średniej wielkości mieszkania w latach 1995-2018

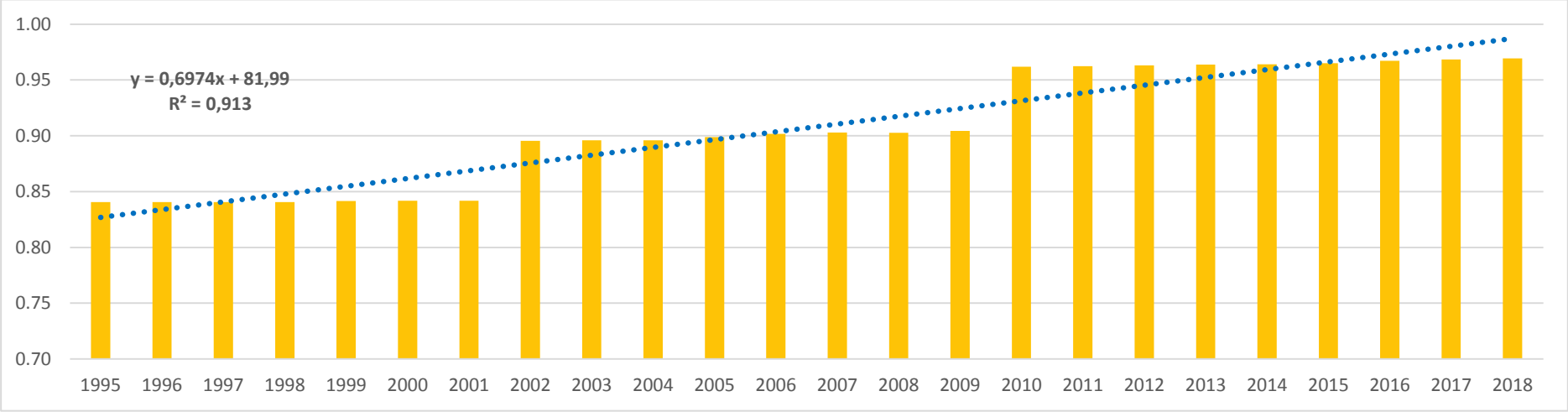

Źródło: GUS

Powyższe wykresy obrazują graficzną interpretację trendów zmian w zagęszczeniu mieszkań oraz ich średniej wielkości. Pozyskane dane statystyczne tworzą wiarygodne, bo opisujące z dokładnością 90% i 91%, trendy zmian w wymienionych cech. Wskazują także równania obydwu zależności, na podstawie których można je zaprognozować. I tak dla zagęszczenia ludności równanie ma postać:

$$y = -0{,}0408x + 4{,}0028,$$

natomiast dla wielkości mieszkania:

$$y = 0{,}6974x + 81{,}99.$$

Prognozę w wartościach bezwzględnych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 14 Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
	1995	4,01
	1996	4,02
	1997	4,00
	1998	3,98
	1999	3,83
	2000	3,81
	2001	3,80
	2002	3,53
	2003	3,48
	2004	3,46
	2005	3,42
	2006	3,41
	2007	3,37
	2008	3,35
	2009	3,31
	2010	3,34
	2011	3,30
	2012	3,27
	2013	3,26
	2014	3,23
	2015	3,21
	2016	3,17
	2017	3,15
	2018	3,12
	2019	2,98
1	2020	2,94
2	2021	2,90
3	2022	2,86
4	2023	2,82
5	2024	2,78

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
6	2025	2,74
7	2026	2,70
8	2027	2,66
9	2028	2,62
10	2029	2,57
11	2030	2,53
12	2031	2,49
13	2032	2,45
14	2033	2,41
15	2034	2,37
16	2035	2,33
17	2036	2,29
18	2037	2,25
19	2038	2,21
20	2039	2,17
21	2040	2,13
22	2041	2,09
23	2042	2,04
24	2043	2,00
25	2044	1,96
26	2045	1,92
27	2046	1,88
28	2047	1,84
29	2048	1,80
30	2049	1,76

Źródło: GUS, opracowanie własne

Tabela 15 Prognoza średniej wielkości mieszkania

Rok prognozy	Rok	Średnia wielkość mieszkania
	1995	84,06
	1996	84,06
	1997	84,07
	1998	84,07
	1999	84,15
	2000	84,17
	2001	84,18
	2002	89,53
	2003	89,59
	2004	89,59
	2005	89,87

Rok prognozy	Rok	Średnia wielkość mieszkania
	2006	90,17
	2007	90,28
	2008	90,27
	2009	90,44
	2010	96,18
	2011	96,23
	2012	96,30
	2013	96,39
	2014	96,40
	2015	96,49
	2016	96,71
	2017	96,85
	2018	96,94
	2019	99,43
1	2020	100,12
2	2021	100,82
3	2022	101,52
4	2023	102,21
5	2024	102,91
6	2025	103,61
7	2026	104,31
8	2027	105,00
9	2028	105,70
10	2029	106,40
11	2030	107,10
12	2031	107,79
13	2032	108,49
14	2033	109,19
15	2034	109,89
16	2035	110,58
17	2036	111,28
18	2037	111,98
19	2038	112,68
20	2039	113,37
21	2040	114,07
22	2041	114,77
23	2042	115,47
24	2043	116,16
25	2044	116,86
26	2045	117,56
27	2046	118,25
28	2047	118,95

Rok prognozy	Rok	Średnia wielkość mieszkania
29	2048	119,65
30	2049	120,35

Źródło: GUS, opracowanie własne

Jak wynika z powyższych prognoz w trzydziestym roku prognozy średnia wielkość mieszkania wyniesie 120,35 m^2, natomiast jedno mieszkanie zamieszkiwać będzie średnio 1,76 osoby. Według wykonanej prognozy demograficznej liczba ludności gminy Bądkowo wynosić będzie 3525 osób. Szacowana powierzchnia użytkowa zajmowanej funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy wyniesie zatem:

$$P_{M2049} = \frac{3525\ osób}{1{,}76\ osoby/mieszkanie} \times 120{,}35\ m^2 = 241041{,}9\ m^2$$

Przedmiotowa wartość prezentuje docelową ilość powierzchni funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy, a więc w 2049 r. Trzeba zwrócić uwagę, że wielkość ta zawiera w sobie również powierzchnię mieszkań już istniejących, należy zatem od uzyskanego wyniku odjąć istniejącą w chwili dokonywania niniejszej prognozy powierzchnię mieszkalną:

$$P_{M2019} = \frac{4243\ osoby}{2{,}98\ osoby/mieszkanie} \times 99{,}43\ m^2 = 141570{,}97\ m^2$$

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej wyrazi się zatem wzorem:

$$Z_{M2049} = P_{M2049} - P_{M2019}$$

gdzie:

Z_{M2049} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2049 r.

P_{M2049} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2049 r.

P_{M2019} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2019 r.

$$Z_{M2049} = 241\ 041{,}9\ m^2 - 141\ 570{,}97\ m^2 = 99\ 470{,}93\ m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wyniesie zatem 99 470,93 m^2.

8.6.2. USŁUGI ZWIĄZANE Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ

Ze względu na specyfikę funkcji usługowej, wiąże się ona z funkcją mieszkaniową. Usługi dopełniają funkcję mieszkaniową i wzbogacają ją, zapobiegając jednocześnie monofunkcyjności[6]. Samo sformułowanie powiązania obydwu funkcji rodzi zatem logiczną konieczność szacowania zapotrzebowania na funkcję usługową w nawiązaniu do zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową. W gminie Bądkowo obserwowana jest duża

[6] Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, projekt pn. „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym".

jednorodność zabudowy, przejawiająca się głównie w występowaniu zabudowy zagrodowej. Większe przemieszanie i zróżnicowanie zabudowy występuje w miejscowości Bądkowo jako głównym ośrodku obsługi gminy. Poszczególne funkcje są tam niejednorodne, wśród zabudowy mieszkaniowej pojawia się funkcja usługowa z nią związana. Funkcje współwystępują ze sobą, jest to tendencja już stała i utrwalona. Znalazła ona również swoje przełożenie w dotychczas prowadzonej przez gminę polityce przestrzennej, w której to współwystępowanie funkcji wyrażało się w mieszanych kierunkach zagospodarowania, co w praktyce oznaczało, że wraz ze wzrostem powierzchni użytkowej funkcji mieszkaniowej może również wzrastać powierzchnia użytkowa funkcji usługowej. Na potrzeby sporządzenia bilansu zakłada się zatem utrzymanie tej ciągłości. W celu ustalenia skali zapotrzebowania na powierzchnię użytkową funkcji usługowej należałoby zatem dokonać analizy jej powiązania z funkcją mieszkaniową i ich wzajemnych proporcji. Literatura oraz przywołane wcześniej opracowanie szkoleniowe dostarczają jednak informacji o proporcjach między funkcjami na obszarach różnych typów gmin[7]. I tak, dla gminy wiejskiej proporcje między poszczególnymi funkcjami zabudowy kształtują się w następujących przedziałach:

- funkcja mieszkaniowa – 80-90%,
- funkcja usługowa – 10-20%,
- funkcja przemysłowa (produkcyjna) – 10-20%.

Przy czym wskazuje się, że w indywidualnych przypadkach wartości te można poddać niewielkim korektom[8]. Na potrzeby opracowywanego bilansu przyjmuje się zatem, że funkcja mieszkaniowa stanowić będzie 80% powierzchni, zaś funkcja usługowa związana z mieszkaniową 10% powierzchni. Zapotrzebowanie na usługi można określić zatem wzorem

$$\frac{Z_{U2049}}{Z_{M2049}} = \frac{10\%}{80\%}$$

$$Z_{U2049} = (Z_{M2049} \times 10\%)/80\%$$

gdzie:

Z_{U2049} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej w 2049 r.

Z_{M2049} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2049 r.

$$Z_{U2049} = (99\,470{,}93\ m^2 \times 10\%)/80\% = 12433{,}87\ m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej wyniesie zatem 12433,87 m^2.

[7] Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, projekt pn. „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym".

[8] Literatura dopuszcza przy tym, aby suma udziałów poszczególnych funkcji wyniosła powyżej 100% argumentując to tym, że „w rzeczywistości, procentowe udziały poszczególnych elementów struktury w całości zainwestowanych terenów miasta *(lub gminy – przyp.)*, są kombinacjami minimalnych, maksymalnych i pośrednich wartości tych wskaźników".

8.6.3. FUNKCJA PRODUKCYJNA I ZWIĄZANA Z NIĄ FUNKCJA USŁUGOWA

W poprzednim rozdziale wskazane zostały, na podstawie literatury, proporcje między poszczególnymi funkcjami zabudowy, w ramach których ustalono, że udział funkcji produkcyjnej w podziale ogółu funkcji mieści się w przedziale 10-20%. Na potrzeby niniejszego bilansu przyjęto wartość średnią 15%, która wynika ze względnie dobrego położenia gminy w sąsiedztwie autostrady A1, drogi krajowej 91 oraz dwóch węzłów drogowych: Brzezie oraz Pikutkowo, położonych co prawda w sąsiednich gminach, jednak dobrze skomunikowanych z Bądkowem za pomocą drogi krajowej i wojewódzkiej. Opierając się zatem na dotychczasowej metodologii, zaprezentowanej w poprzednim rozdziale, zapotrzebowanie na funkcję produkcyjno-usługową można określić wzorem:

$$\frac{Z_{PU2049}}{Z_{M2049}} = \frac{15\%}{80\%}$$

$$Z_{PU2049} = (Z_{M2049} \times 15\%)/80\%$$

gdzie:

Z_{PU2049} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjno-usługowej w 2049 r.

Z_{M2049} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2049 r.

$$Z_{U2049} = (99\,470{,}93\ m^2 \times 15\%)/80\% = 18650{,}8\ m^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej wyniesie zatem 18650,8 m^2.

Wymienione powierzchnie odnoszą się do zabudowy nowej, której wystąpienie na terenie gminy Bądkowo prognozowane jest w przeciągu najbliższych trzydziestu lat.

8.7. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ ORAZ CAŁKOWITEJ W SKALI GMINY CHŁONNOŚCI TERENÓW, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY

8.7.1. METODOLOGIA I GŁÓWNE ZAŁOŻENIA

Na podstawie przeprowadzonych analiz i prognoz otrzymano wszystkie informacje niezbędne w procesie bilansowania terenów pod nową zabudowę w gminie Bądkowo. Nie może jednak ujść uwadze fakt, że jest pewna grupa danych, których nie sposób pozyskać metodami prognostycznymi, w tym w szczególności udział powierzchni zabudowy do powierzchni działki oraz przelicznik powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową. Ich ustalenie wynika raczej z doświadczeń projektowania przestrzeni w odniesieniu do specyfiki różnych funkcji zabudowy. Są to jednocześnie wielkości, zwane dalej współczynnikami, które stanowić będą zarazem założenia dla przeprowadzonego bilansu terenów. Tabela poniżej przedstawia przyjęte uśrednione współczynniki:

Tabela 16 Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy

Funkcja zabudowy	Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa
Współczynnik przeliczeniowy terenów zajętych pod drogi	0,30	0,20	0,15
Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki*	0,20	0,30	0,40
Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30

** Współczynnik przyjęty jako średni z analizy istniejącego zagospodarowania*
Źródło: opracowanie własne

Ustawodawca w procesie bilansowania terenów, oprócz szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, ustalił konieczność analizy możliwości lokalizowania nowej zabudowy w tzw. obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Obecny w piśmiennictwie pogląd[9] warunkuje istnienie takich struktur m.in. od stanu uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, głównie wodociągi i kanalizację, drogi czy infrastrukturę społeczną. Zgodnie z powyższym na terenie gminy Bądkowo wyznaczono obszary, które spełniają wymienione warunki. Ich granice przedstawia rysunek nr 5.

[9] Pismo Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 29 kwietnia 2016 r. znak DPP.621.1.2016.RR; Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego – skrypt, Instytut Rozwoju Miast pod red. A. Matuszko, 2016 r.

Rysunek 5 Granice obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

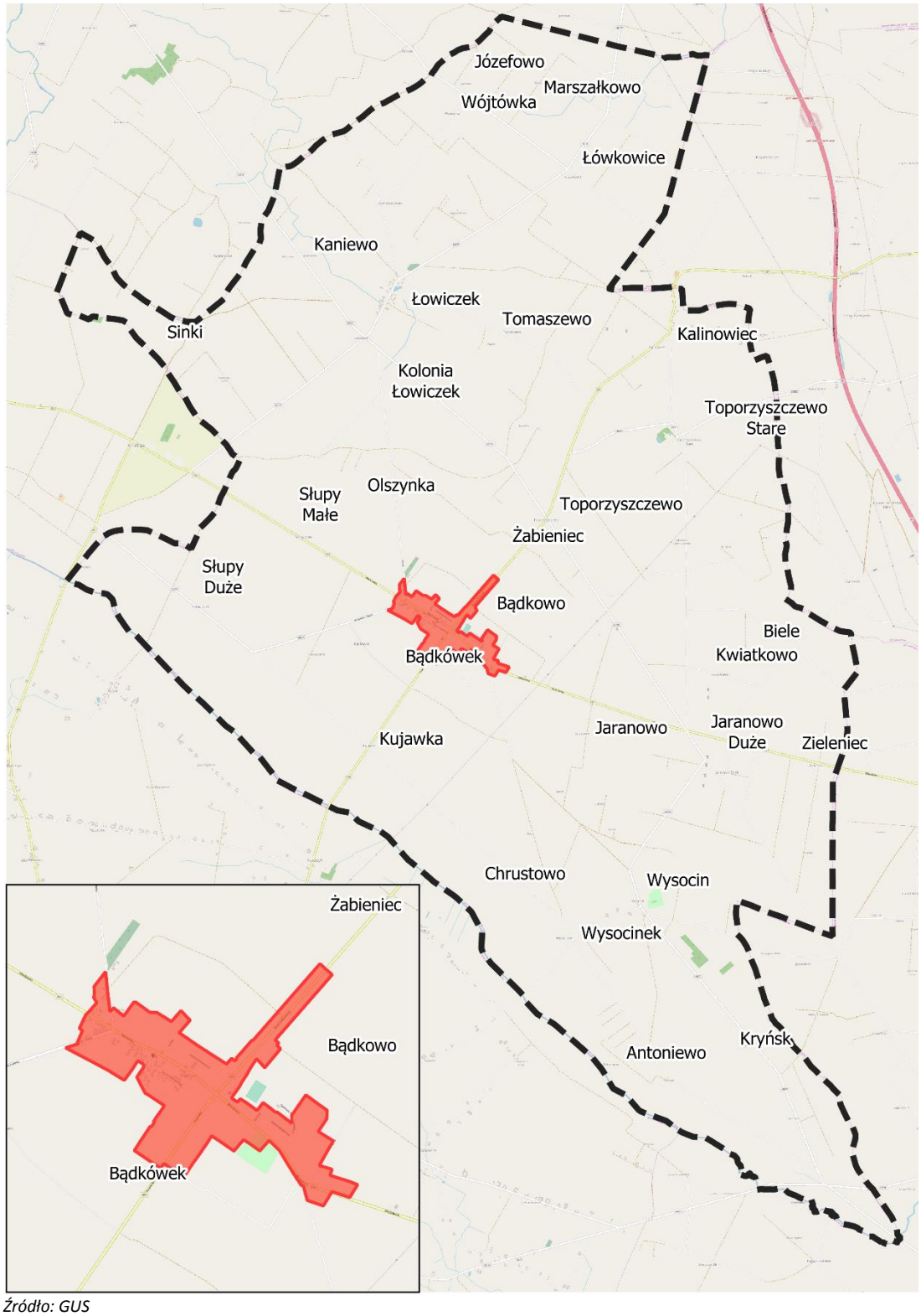

Źródło: GUS

W kolejnym rozdziale przedstawione zostało rozliczenie powierzchni wraz z bilansem terenów. Przed przejściem do analizy obliczeń należy jednak wyjaśnić podstawowe założenia i metodykę prac.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, ze zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym szacowaniu podlegają obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (dalej: obszary zwarte) a także tereny poza tymi

obszarami, objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Trzeba jednak zaznaczyć, że teren gminy Bądkowo objęty jest jednym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, obejmujący teren oczyszczalni ścieków, zatem jego ustalenia nie dotyczą funkcji, które podlegają bilansowaniu. Bilans będzie zatem obejmował jedynie tereny o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, określone na rysunku nr 4. W ramach czynności analitycznych w tabeli 18 ustalono najpierw powierzchnię tych obszarów (część C), pomniejszoną o tereny już zajęte pod istniejącą zabudowę, drogi, zieleń publiczną, wody itp. (część D). Przyjęto ponadto założenie, że działki już zabudowane traktowane są jako zagospodarowane. Otrzymane wyniki porównano z danymi satelitarnymi obrazującymi zagospodarowanie działek, dokonując jednocześnie niezbędnych pojedynczych korekt uwzględniających sytuacje, w których:

- niektóre działki (zwłaszcza te o większych powierzchniach) są zabudowane relatywnie niewielkimi obiektami budowlanymi, a ich większa powierzchnia jest tak naprawdę niezagospodarowana,
- istnieją niezabudowane działki, których powierzchnia jest na tyle mała, że nie będą mogły stanowić samodzielnych działek budowlanych.

Wyeliminowanie wymienionych pojedynczych przypadków zapobiega stworzeniu fałszywego obrazu chłonności terenów, natomiast chłonność ta liczona jest dla działek rzeczywiście pustych i możliwych do zagospodarowania – tzw. luk w zabudowie. W celu obliczenia chłonności luk w zabudowie w podziale na funkcje zabudowy posłużono się użytym wcześniej udziałem poszczególnych funkcji (część E):

- funkcja mieszkaniowa zajmuje 80% powierzchni,
- funkcja usługowa związana z mieszkaniową zajmuje 10% powierzchni,
- funkcja przemysłowo-usługowa zajmuje 15% powierzchni.

W związku z tym, że suma funkcji wynosi ponad 100%, dokonano ich przeliczenia na odpowiednie wielkości udziałów:

Tabela 17 Przeliczenie udziałów funkcji

Funkcja	Udział	Udział po przeliczeniu
mieszkaniowa	80%	76%
usługowa	10%	10%
produkcyjno-usługowa	15%	14%
SUMA	105%	100%

Źródło: GUS

Z uwagi na brak obowiązujących planów miejscowych, w celu wyodrębnienia z terenów luk w zabudowie możliwych do zlokalizowania powierzchni zabudowy poszczególnych funkcji, posłużono się średnimi współczynnikami przyjętymi z analizy stanu zagospodarowania gminy (część F – H). Finalnie oszacowano chłonność na obszarach zwartych (część I).

8.7.2. BILANS TERENÓW

Tabela 18 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Wiersz	Funkcja zabudowy		Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa	Razem
POWIERZCHNIE PODANE SĄ W METRACH KWADRATOWYCH						
A	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową (m.kw.) w trzydziestym roku prognozy	Szacowane	99 470,93	12 433,87	18 650,80	130 555,60
B		Zwiększone o 30%, zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy	129 312,21	16 164,03	24 246,04	169 722,28
C	Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej		631 279,00			
D	Powierzchnia obszarów po odjęciu terenów już zagospodarowanych oraz zajętych pod drogi, miejsca publiczne, wody, zieleń - luk w zabudowie:		42 870,00			
E	Podział terenów (luk w zabudowie) pod poszczególne funkcje zabudowy		32581,2	4287	6001,8	
			[76% z K]	[10% z K]	[14% z K]	
F	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,20	0,30	0,40	
G	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [E * F]		6 516,24	1 286,10	2 400,72	10 203,06
H	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,1	1,3	1,3	
I	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej - CHŁONNOŚĆ [G * H]		7 167,86	1 671,93	3 120,94	11 960,73

Wiersz	Funkcja zabudowy		Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa	Razem
J	Porównanie chłonności oraz szacowanego zapotrzebowania - BILANS	nadmiar powierzchni [I - B]				
K		niedobór powierzchni [B - I]	122 144,35	14 492,10	21 125,10	157 761,55
L	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,10	1,30	1,30	
M	Powierzchnia zabudowy, na którą jest zapotrzebowanie (ha) [K/L]		111 040,31	11 147,77	16 250,08	138 438,16
N	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,20	0,30	0,40	
O	Powierzchnia terenów, na które jest zapotrzebowanie bez dróg (ha) [M/N]		555 201,57	37 159,23	40 625,20	632 986,00
P	Współczynnik przeliczeniowy terenów zajętych pod drogi		0,30	0,20	0,15	
R	**Powierzchnia ogólna terenów, na które zapotrzebowanie wynika z bilansu (ha) [O/(1-P)]**		**793 145,10**	**46 449,04**	**47 794,35**	**887 388,49**

Źródło: opracowanie własne

Po dokonaniu bilansu terenów stwierdza się, że zapotrzebowanie na funkcje zabudowy podlegające bilansowaniu jest większe niż chłonność obszarów zwartych. Niedobór powierzchni poszczególnych funkcji wskazany jest w części K tabeli nr 18.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że obliczone wartości stanowią powierzchnię użytkową zabudowy, jakiej niedobór wynika z przeprowadzonego bilansu, tymczasem w praktyce sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany niezbędne jest ustalenie powierzchni poszczególnych kierunków rozwoju zabudowy. Stosując wskaźniki zawarte w tabeli nr 17 dokonano zatem w dalszej części tabeli nr 18 (wiersze L – R) przeliczenia wyników bilansu na użyteczne z punktu widzenia sporządzenia studium lub jego zmiany powierzchnie kierunków rozwoju zabudowy. O ile jednak wielkość powierzchni dla funkcji przemysłowo-usługowej może być jednocześnie uznana za powierzchnię samego kierunku zagospodarowania, to jednak powierzchnia końcowa funkcji mieszkaniowej i usługowej związanej z mieszkaniową nie będzie już stanowić informacji użytecznej. Rzadkim bowiem zjawiskiem jest wyznaczanie samego mieszkalnego lub usługowego kierunku zagospodarowania. Jak wskazano w poprzednich rozdziałach, usługi są uzupełnieniem, dopełnieniem oraz ubogaceniem funkcji mieszkaniowej, zatem naturalną czynnością jest łączenie tych dwóch funkcji w ramach jednego kierunku, ograniczając jednocześnie negatywne zjawisko monofunkcyjności terenu. Również w dotychczas obowiązującym studium ustalone kierunki rozwoju zabudowy łączyły te dwie funkcje. Biorąc powyższe pod uwagę jest zasadnym, aby w ramach dopuszczalnej bilansem możliwości zwiększenia terenów pod nową zabudowę dokonać połączenia funkcji mieszkaniowej i usługowej w jeden kierunek, przy czym ostateczna proporcja między udziałem tych dwóch funkcji zależała będzie od przyjętych kierunków rozwoju gminy.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Istotnym w procesie gospodarowania przestrzenią jest jej stan prawny. Choć przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wymieniając w art. 1 enumeratywnie wartości, jakie są istotne w planowaniu przestrzennym, stawiają prawo własności dopiero na siódmym miejscu, to jednak biorąc pod uwagę wypracowane przez lata obowiązującej ustawy orzecznictwo sądowe należy stwierdzić, że prawo własności jest obecnie najważniejszym wyznacznikiem określania optymalnych kierunków zagospodarowania terenu. Odpowiedź na pytanie „kto włada?" może stanowić jednocześnie dla gospodarza przestrzeni – gminy – odpowiedź na pytanie „co robimy?". Im większy jest bowiem udział gruntów prywatnych, tym trudniej jest realizować choćby terenochłonne inwestycje celu publicznego. Z drugiej strony, im większy jest udział gruntów publicznych, tym dochody z podatków będą mniejsze.

Stan prawny gruntów to również formy ich użytkowania. Nie sposób planować przestrzeni gminy bez znajomości rodzajów użytków, jakie znajdują się na jej terenach.

W gminie według stanu na wrzesień 2018 r. było 4 038 działek ewidencyjnych. Średnia powierzchnia jednej działki ewidencyjnej to 1,97 ha.

Wykres 28 Powierzchnia w ha gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości w latach 2008-2018

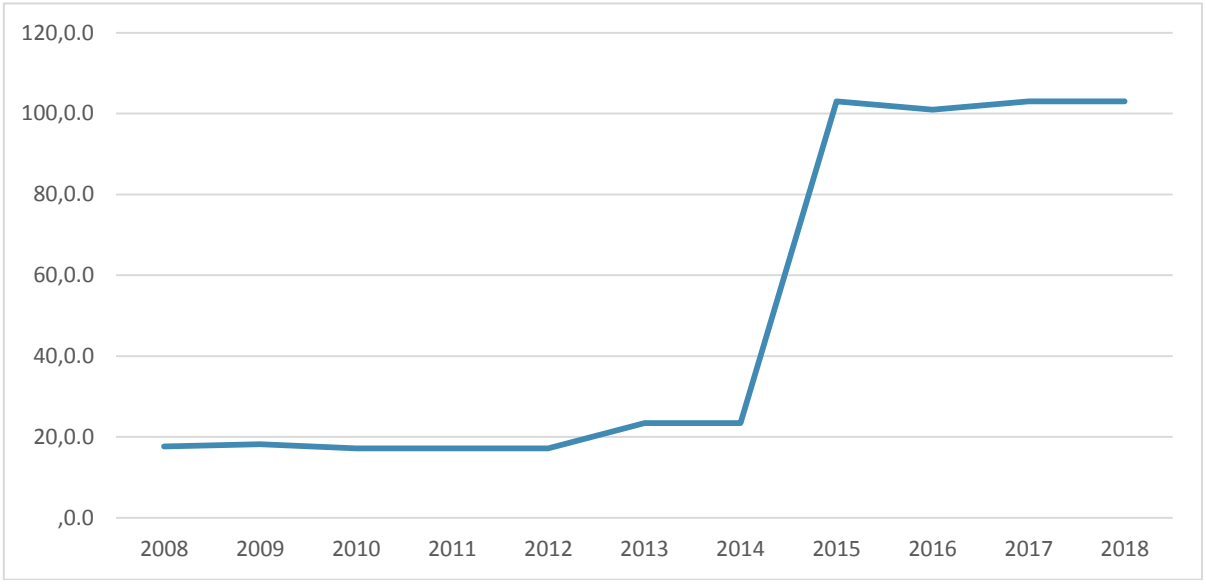

Źródło: GUS

Gminny zasób nieruchomości w ciągu minionych lat podlegał dużym zmianom. Ogólną tendencją wśród jednostek samorządu terytorialnego jest zmniejszanie się powierzchni gruntów komunalnych. W przypadku gminy Bądkowo zaobserwować można wyraźny wzrost powierzchni tych gruntów w roku 2015. W pozostałych latach powierzchnia gruntów komunalnych – z niewielkimi wzrostami – generalnie utrzymuje się na stałym poziomie, aby w 2018 r. wynieść 103 ha. Większość z tych gruntów stanowią grunty pod drogami.

Wykres 29 Struktura gruntów

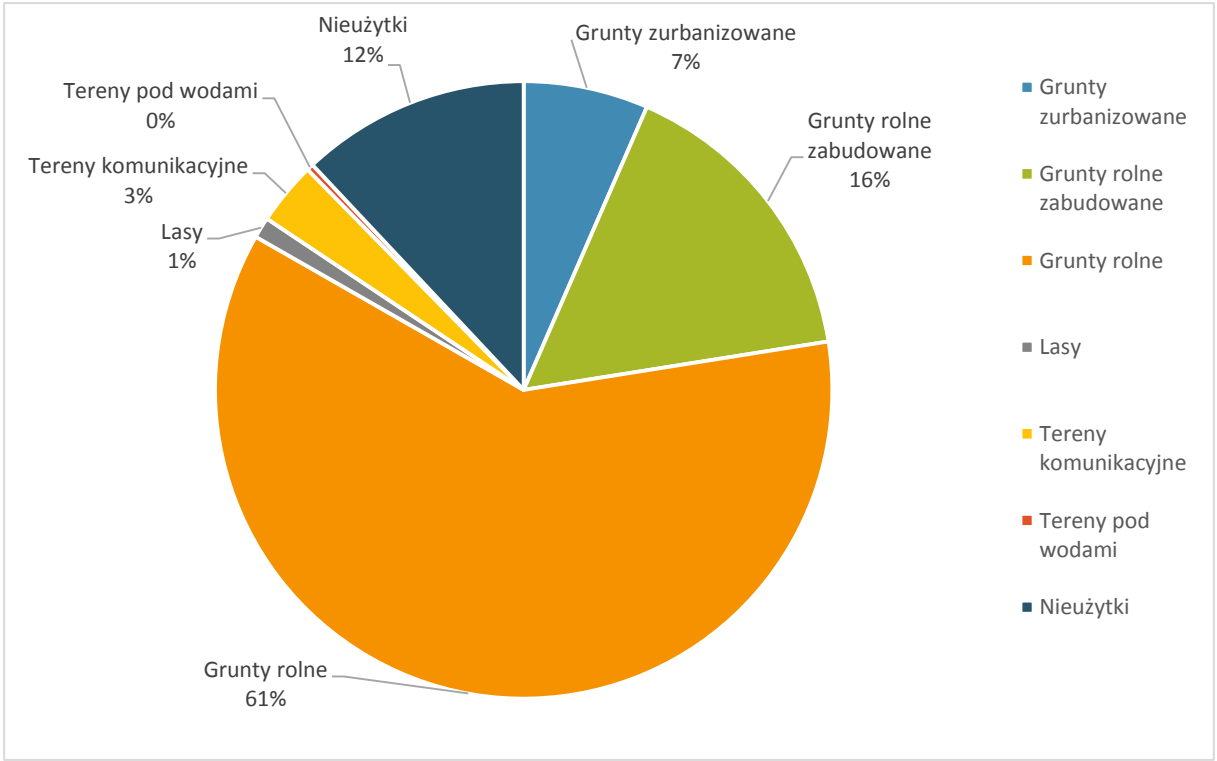

Źródło: GUS

Największą powierzchnię – niemal dwie trzecie wszystkich gruntów – stanowią grunty rolne. Tak duży ich udział świadczy z jednej strony o rolniczym profilu gminy, a z drugiej o dużym rezerwuarze potencjalnych terenów budowlanych. Na drugim miejscu znajdują się grunty rolne zabudowane budynkami w zabudowie zagrodowej, na kolejnym nieużytki z zaskakująco wysokim szesnastoprocentowym udziałem powierzchni. Grunty zurbanizowane stanowią 7% wszystkich gruntów. Pozostałe formy użytkowania przestrzeni mają już dużo mniejszy udział: tereny zajęte pod komunikację stanowią 3%, zaś lasy 1%. Udział terenów stanowiących grunty pod wodami nie osiąga nawet jednego procenta.

Rysunek 6 Użytkowanie gruntów

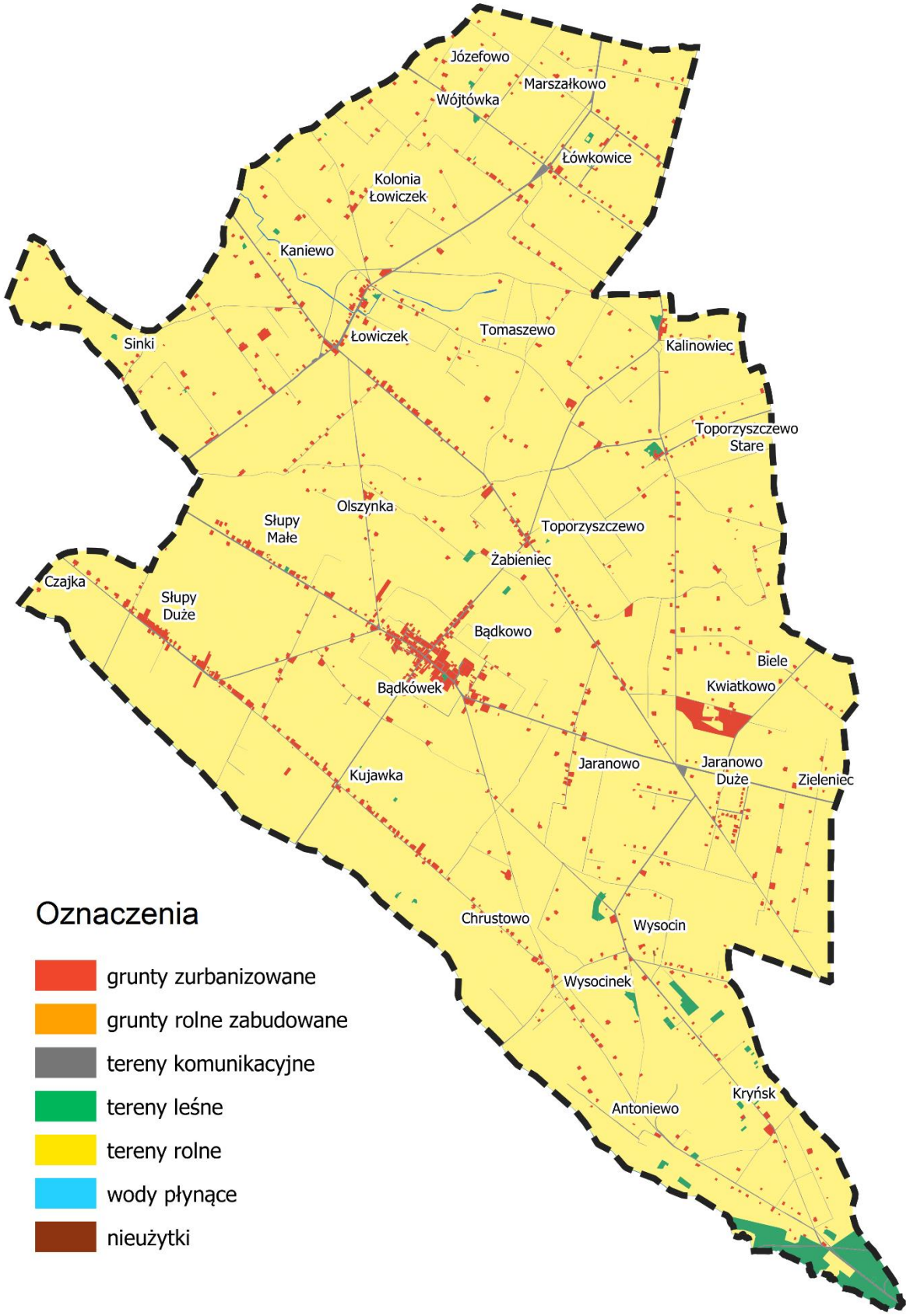

Źródło: opracowanie własne

Rysunek powyżej ukazuje rozmieszczenie form użytkowania gruntów w gminie. Grunty rolne, jako dominująca forma, są położone na obszarze całej gminy. Wśród nich wyróżnia się większy kompleks leśny na południu gminy oraz areałowo mniejsze pojedyncze lasy, rozsiane na obszarze gminy. Tereny wyłączone z produkcji rolnej (zurbanizowane) położone są w zdecydowanej większości wzdłuż dróg. Tereny wód stanowią głównie rzeki i inne cieki wodne, rozmieszczone są na terenie całej gminy, szczególnie na jej południowych i zachodnich krańcach. Cechą szczególną terenów rolnych są niewielkie nieużytki w formie zabagnień, podmokłości lub małych oczek, występujące na obszarze całej gminy.

10. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Jedyną formą ochrony przyrody na terenie gminy Bądkowo są pomniki przyrody. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy występuje jeden tego typu obiekt – dąb szypułkowy Wiktor, powołany uchwałą nr XXII/128/2017 Rady Gminy Bądkowo z dnia 27 września 2017 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.

10.2. UJĘCIA WODY

Innym rodzajem ochrony wynikającym z przepisów odrębnych jest ochrona ujęć wody i ich stref ochronnych. Zaopatrzenie w wodę na terenie gminy następuje z jednego ujęcia wody w Sinkach. Dla ujęcia została ustalona strefa ochrony bezpośredniej, na której zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

10.3. CMENTARZE

Ochronie podlegają również tereny wokół cmentarzy. Dopóki cmentarz nie został zamknięty i nie została wydana decyzja zezwalająca na zmianę formy jego użytkowania, wokół cmentarza (niezależnie od tego, czy obecnie sprawowane są na nim pochówki) funkcjonują tzw. strefy sanitarne:

a) strefa wyznaczająca odległość 50 m od cmentarza, w której zakazana jest lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych,

b) strefa wyznaczająca odległość 150 m od cmentarza, w której zezwala się na lokalizację wyżej wymienionej zabudowy pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

c) strefa wyznaczająca odległość 500 m od cmentarza, w której zabronione jest lokalizowanie ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych będących źródłem zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

Na terenie gminy cmentarze znajdują się w Bądkowie i Łowiczku. Dla nich oraz dla wszystkich cmentarzy zabytkowych, które nie zostały zamknięte, obowiązują wymienione wyżej strefy ochronne.

10.4. INNE OBSZARY I OBIEKTY

Poza wymienionymi wyżej, ochronie na podstawie przepisów odrębnych podlegają obszary i obiekty objęte ochroną zabytków, grunty leśne, grunty rolne klas trzecich, obiekty objęte ochroną akustyczną (w zależności od ich funkcji). Należy nadmienić, że przepisy regulujące zasady ich ochrony dopuszczają udział w kształtowaniu tej ochrony organów i jednostek trzecich. Ochrona ta może przybierać również formy administracyjne (pozaplanistyczne): wykreślenia lub ujęcia w ewidencjach lub rejestrach czy zgody na zmianę przeznaczenia lub ustawowe zwolnienia z nałożonych zasad ochrony.

11. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Bądkowo nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

12. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na obszarze gminy Bądkowo brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Na obszarze gminy występuje jeden główny zbiornik wód podziemnych - Dolina Kopalna Wielkopolska (nr 144). Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego jest to zbiornik udokumentowany. Zbiorniki wód podziemnych stanowią najcenniejsze fragmenty jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych, wymagające szczególnej ochrony stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych. Rysunek studium wskazuje granice zbiornika. Na terenie gminy nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego[10]. Granice terenu górniczego określa się w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, podziemne składowanie odpadów albo podziemne składowanie dwutlenku węgla. Na obszarze gminy nie występują tereny górnicze.

Podkreślić należy, że wszystkie roboty geologiczne muszą zgodnie z prawem być zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku jego braku – ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Dopuszcza się wydobycie kopalin jedynie ze złóż udokumentowanych oznaczonych w przyszłości w studium, chyba, że kierunek zagospodarowania ustalony w studium zawiera ustalenia przeciwne. Warunkiem ewentualnej eksploatacji odkrywkowej złóż jest zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz geologicznego i górniczego. W celu ochrony terenów i obiektów chronionych, w tym terenów obcych, należy stosować odpowiednie normy górnicze. W szczególności wydobycie kopaliny powinno być prowadzone przy zachowaniu odpowiednich filarów ochronnych od terenów i obiektów sąsiednich.

14. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. SIEĆ DROGOWA I KOLEJOWA

Główny układ komunikacyjny gminy stanowią drogi wojewódzkie:

- droga nr 252 Inowrocław - Rózinowo,
- droga nr 301 Osięciny – Janowice.

Łączą one bezpośrednio lub pośrednio gminny układ komunikacyjny z układem zewnętrznym, stanowiącym przede wszystkim autostradę A1 z węzłami w Pikutkowie i Brzeziu, a także drogi krajowe nr 62 i 91.

Powyższe drogi stanowią ważniejsze trasy komunikacyjne powiatu, rozprowadzając ruch samochodowy w zasadzie w każdym kierunku kraju. Istotnym uwarunkowaniem komunikacyjnym gminy jest sąsiedztwo węzłów autostradowych, które choć nie są położone w granicach gminy, to jednak w niedalekiej odległości od niej i – w przypadku węzła w Brzeziu – skomunikowane z gminą drogą wojewódzką. Przy odpowiednim wykorzystaniu i przeznaczeniu terenów w gminie mogą one wpłynąć pozytywnie na atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Drogi wojewódzkie przecinają gminę z północy na południe i ze wschodu na zachód, krzyżując się w miejscowości Bądkowo. Układ dróg wojewódzkich wspomagany jest przez drogę sieć lokalnych dróg powiatowych i gminnych. Największa gęstość dróg publicznych występuje w północnej części gminy – na północ od Łowiczka. Najsłabiej rozwinięta sieć dróg publicznych jest natomiast w centralnej i południowo –

[10] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

zachodniej części gminy. Średnio na każdy kilometr kwadratowy gminy przypada 1,9 km dróg publicznych. Układ dróg publicznych uzupełniony jest siecią dróg wewnętrznych, stanowiących drogi o mniejszej wadze, pomocniczych względem dróg publicznych. Włączając do statystyki drogi wewnętrzne, gęstość sieci drogowej wynosi 2,62 km/km^2 powierzchni gminy. Stanowi to dosyć dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną.

Zauważalnym problemem jest natomiast stan techniczny dróg.

Przez gminę przebiega ponad 16 km dróg wojewódzkich, 37 km dróg powiatowych i ponad 209 km dróg gminnych, z których ok. 101 km to drogi publiczne.

Wykres 30 Rodzaje nawierzchni drogowych w gminie

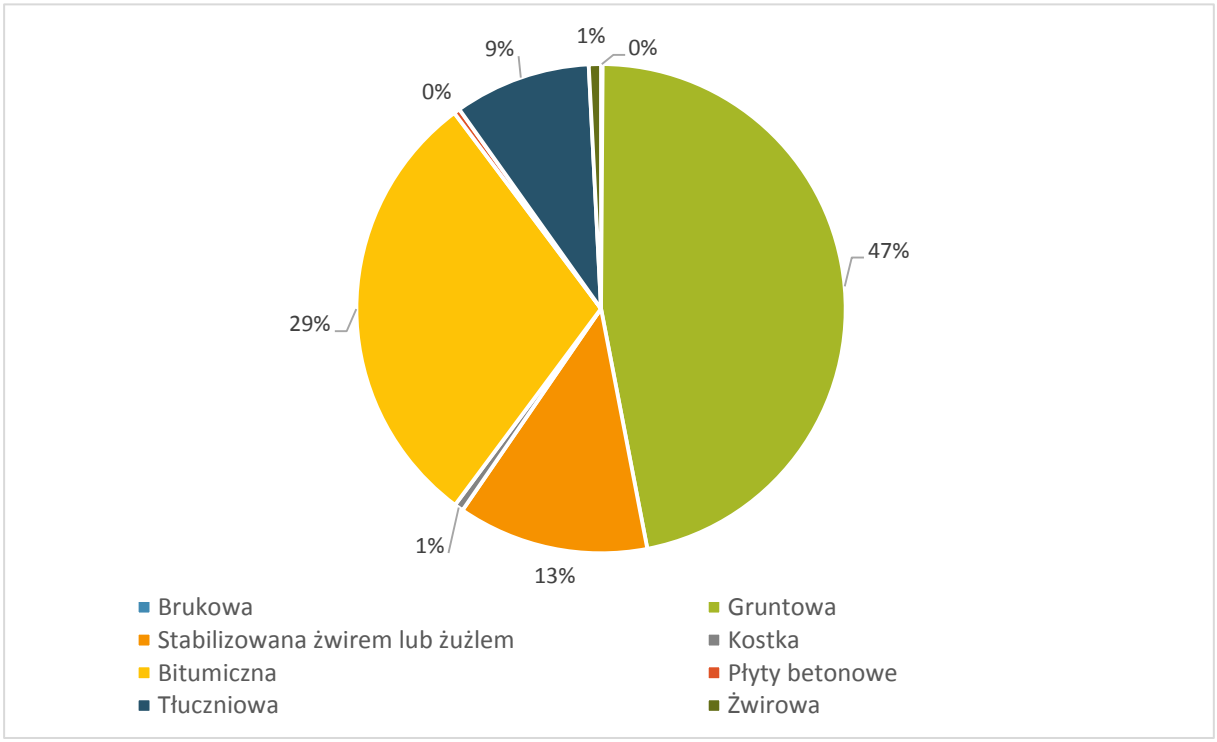

Źródło: opracowanie własne

Wśród dróg blisko 70% posiada nawierzchnię gruntową naturalną, stabilizowaną w różny sposób (żwir, tłuczeń itp.). Około jednej trzeciej długości dróg stanowi nawierzchnia bitumiczna. Udział pozostałych rodzajów nawierzchni nie przekracza w sumie 2%. Nawierzchnię bitumiczną posiadają drogi wojewódzkie oraz – głównie – powiatowe. Wynika z tego, że gminne drogi publiczne zazwyczaj posiadają inne rodzaje nawierzchni (gruntowe, stabilizowane). Około 1/3 dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że nawierzchnia bitumiczna dróg lokalnych znajduje się w dużej mierze w bardzo złym stanie. Zauważalnym jest brak poboczy, pęknięcia czy ubytki nawierzchni oraz kolejne wypełniania dokonywane w ramach bieżących remontów. Zły stan techniczny dróg lokalnych, stanowiących dojazdy do zabudowań, lasów i pól wymaga corocznych znacznych zwiększeń środków na ich remonty. Z drugiej strony ograniczoność środków oraz wielkość zapotrzebowania powodują, że przeprowadzane remonty są za każdym razem niewystarczające w stosunku do potrzeb, przy jednoczesnym pogarszaniu się stanu dróg nieremontowanych w danym roku. Problem ten można opisać terminem „wykluczenia strukturalnego”, który dobrze oddaje diagnozę sytuacji.

Należy przy tym podkreślić, że rzeczywistym problemem nie jest brak chęci i pomysłów władz samorządowych, ale zbyt duże potrzeby inwestycyjno-remontowe w stosunku do możliwości budżetowych. Taka sytuacja musi zatem wymagać interwencji państwa.

Wzmocnienie efektu wykluczenia strukturalnego pogłębia dodatkowo brak sieci kolejowej w gminie. Oznacza to zwiększenie roli transportu kołowego i większe wykorzystanie dróg.

W minionych latach w gminie funkcjonowała kolejka wąskotorowa, niemniej jednak wraz z upływem lat jej stan techniczny znacznie się pogarszał. Obecnie elementy infrastruktury technicznej kolejki są częściowo zdemontowane, natomiast na skrzyżowaniach z drogami – zalane asfaltem. Ewentualna reaktywacja kolejki wiązałaby się z dużymi nakładami finansowymi, co stawia w wątpliwość wykonalność inwestycji, niemniej jednak trasa kolejki, z uwagi na walory krajobrazowe, może być wykorzystana w turystyczny sposób.

14.2. ZAOPATRZENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I GOSPODARKA ODPADAMI

14.2.1. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

Na sieć elektroenergetyczną gminy składają się linie najwyższego, wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Główną linią elektroenergetyczną jest linia 220kV relacji Pątnów - Włocławek Azoty. Choć dla gminy ma ona jedynie charakter tranzytowy (nie zaopatruje w energię elektryczną systemu gminnego), to jest ważnym elementem regionalnej sieci przesyłowej i pełni strategiczną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego regionu. Linia przecina gminę w jej centralnej części z południowego zachodu na północny wschód.

Drugą linią o charakterze tranzytowym, jest linia 110 kV relacji Włocławek Azoty - Ciechocinek. Jej fragment przechodzi przez północne krańce gminy. Linia ta również ma charakter tranzytowy.

Na gminną sieć elektroenergetyczną składają się w głównej mierze linie średniego napięcia, które z głównych punktów zasilających 110/15 kV we Włocławku, Ciechocinku i Piotrkowie Kujawskim rozprowadzają energię na terenie gminy, a następnie przy pomocy stacji 15/0,4 kV zapewniają zasilenie końcowych odbiorców. Rozprowadzenie sieci średniego napięcia w gminie jest w miarę równomierne. Braki widoczne są wzdłuż drogi wojewódzkiej w okolicach Toporzyszczewa a także na zachodniej ścianie gminy, w okolicach Słupów Małych, Sinek, Łowiczka-Ujmy oraz na terenach między Kaniewem a Kolonią Łowiczek. Stan techniczny sieci jest zadowalający.

Gmina Bądkowo nie jest zgazyfikowana. Zaopatrzenie w gaz gospodarstw domowych odbywa się za pomocą butli gazowych. Przez gminę przebiegają natomiast dwa gazociągi o charakterze tranzytowym: DN 1400 Jamał-Europa oraz DN 700 Gustorzyn-Mogilno. Dla gazociągów obowiązują stosowne strefy kontrolowane, o których mowa w przepisach odrębnych. Ich szerokości są uzależnione od przewidywanej zabudowy. Uszczegółowienia szerokości stref, w zależności o konkretnego, docelowego przeznaczenia terenu, należy dokonać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 7 Schemat sieci elektroenergetycznych i gazowych w gminie

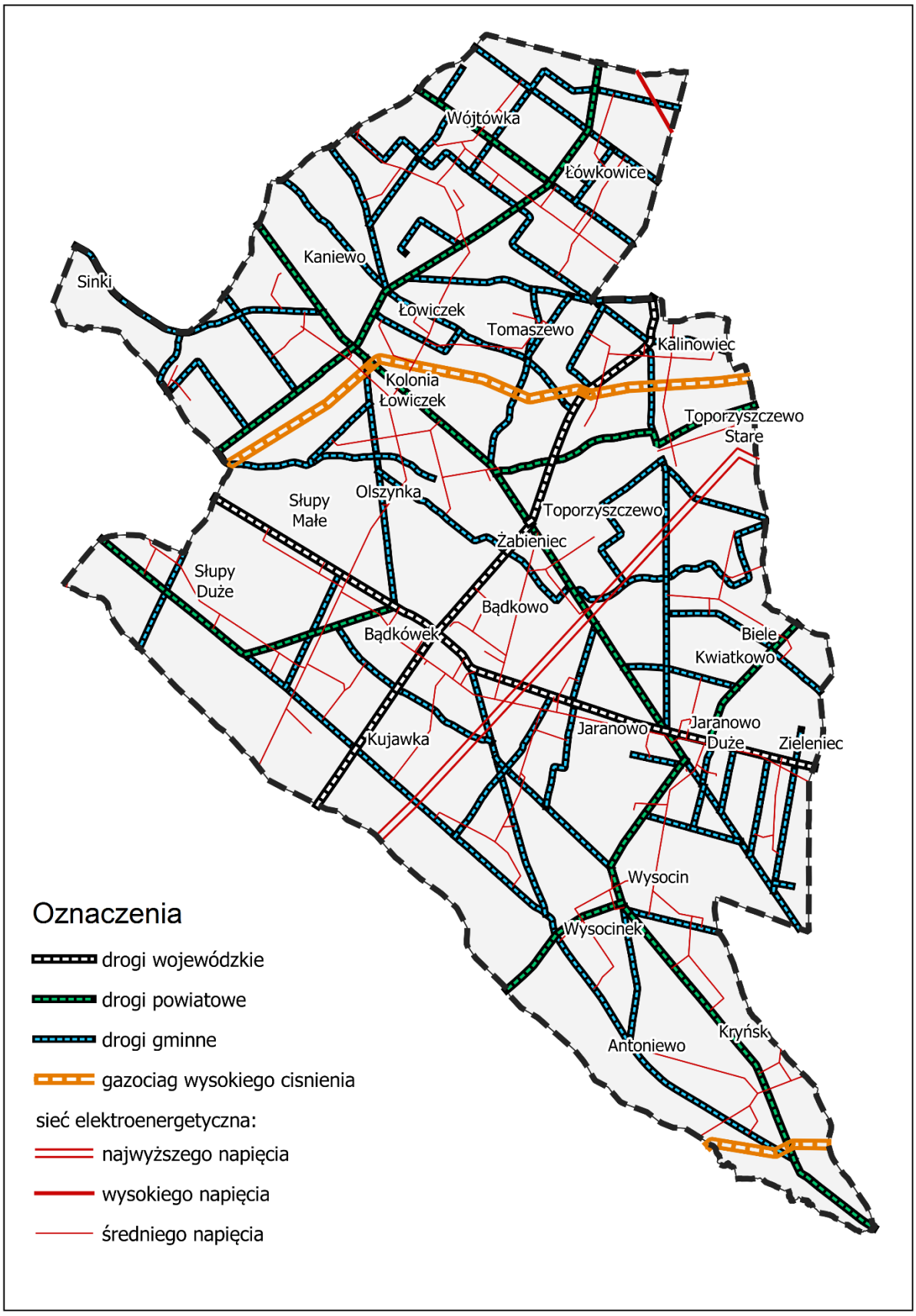

Źródło: opracowanie własne

14.2.2. SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Gminna sieć wodociągowa obejmuje wszystkie sołectwa. Liczba przyłączy z roku na rok wzrasta i w 2017 r. wynosiła 1120 sztuk. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej wynosi ok. 3,9 tys. osób, co stanowi 92% ludności w gminie. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 147,4 km. Woda do sieci dostarczana jest z ujęcia wody w Sinkach, które zaopatruje w wodę całą gminę.

W zakresie zbiorczej kanalizacji sanitarnej gmina obsługiwana jest przez mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w Kujawce o przepustowości 115 m^3/dobę. W 2018 r. oczyszczalnia przyjęła 27425 m^3 ścieków (średnio 75 m^3/dobę), co stanowi wykorzystanie jej w 65%. Wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej konieczna jest zatem modernizacja i rozbudowa oczyszczalni. Pokrycie obszaru gminy siecią kanalizacyjną jest jednak na tyle niewielkie (ok. 33,4% mieszkańców), że głównym sposobem odprowadzania ścieków są rozwiązania indywidualne w zakresie zbiorników bezodpływowych. Oprócz nich na terenie gminy zostało zgłoszonych 165 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 541 zbiorników bezodpływowych. Do miejscowości skanalizowanych zaliczają się: Bądkowo, Słupy Duże, Słupy Małe oraz częściowo Kujawka i Bądkówek.

Gmina Bądkowo, na mocy Rozporządzenia Nr 15/2008 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lipca 2008 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Bądkowo (Dz. Urz. WK-P Nr 111. poz. 1804), należy do aglomeracji Bądkowo, dla której zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych zostały określone terminy wyposażenia w sieć kanalizacji sanitarnej.

W gminie w niewielkich ilościach występuje sieć kanalizacji deszczowej. Zlokalizowana jest ona głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 301 oraz w miejscowości Bądkowo na kilkunastu prywatnych terenach. Szczątkowe jej ilości znajdują się również wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 252 w Słupach Małych oraz w okolicach Jaranowa Dużego.

Rysunek 8 Schemat sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie

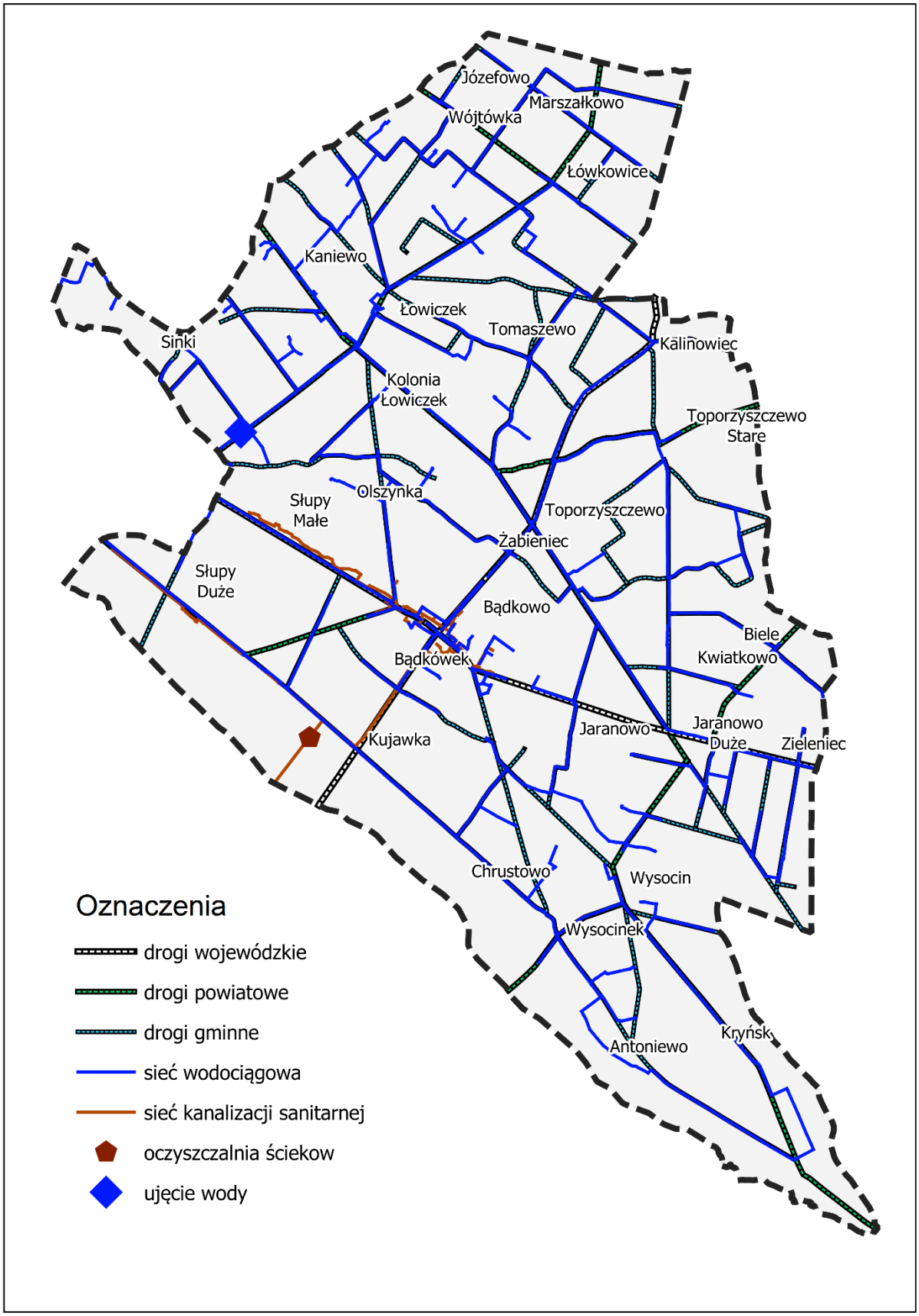

Źródło: opracowanie własne

14.2.3. SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA

Gminny system telekomunikacji kablowej połączony jest z systemami we Włocławku. Gmina posiada bardzo dobrze rozwinięta telekomunikację kablową. Sieć telekomunikacji przewodowej zrealizowana jest jako doziemna lub podwieszana na istniejących liniach elektroenergetycznych.

Na terenie gminy znajdują się także obiekty infrastruktury telekomunikacyjnej bezprzewodowej (BTS) – stacje bazowe telefonii komórkowej oraz sieci internetowej w miejscowościach Bądkowo i Toporzyszczewo. Stacje należą do operatorów T-Mobile i PLAY.

Przez południowe krańce gminy biegnie regionalna sieć teletechniczna – światłowodowa infrastruktura teleinformatyczna łącząca wybrane jednostki publiczne z wojewódzką siecią szerokopasmową.

Rysunek 9 Schemat infrastruktury telekomunikacyjnej w gminie

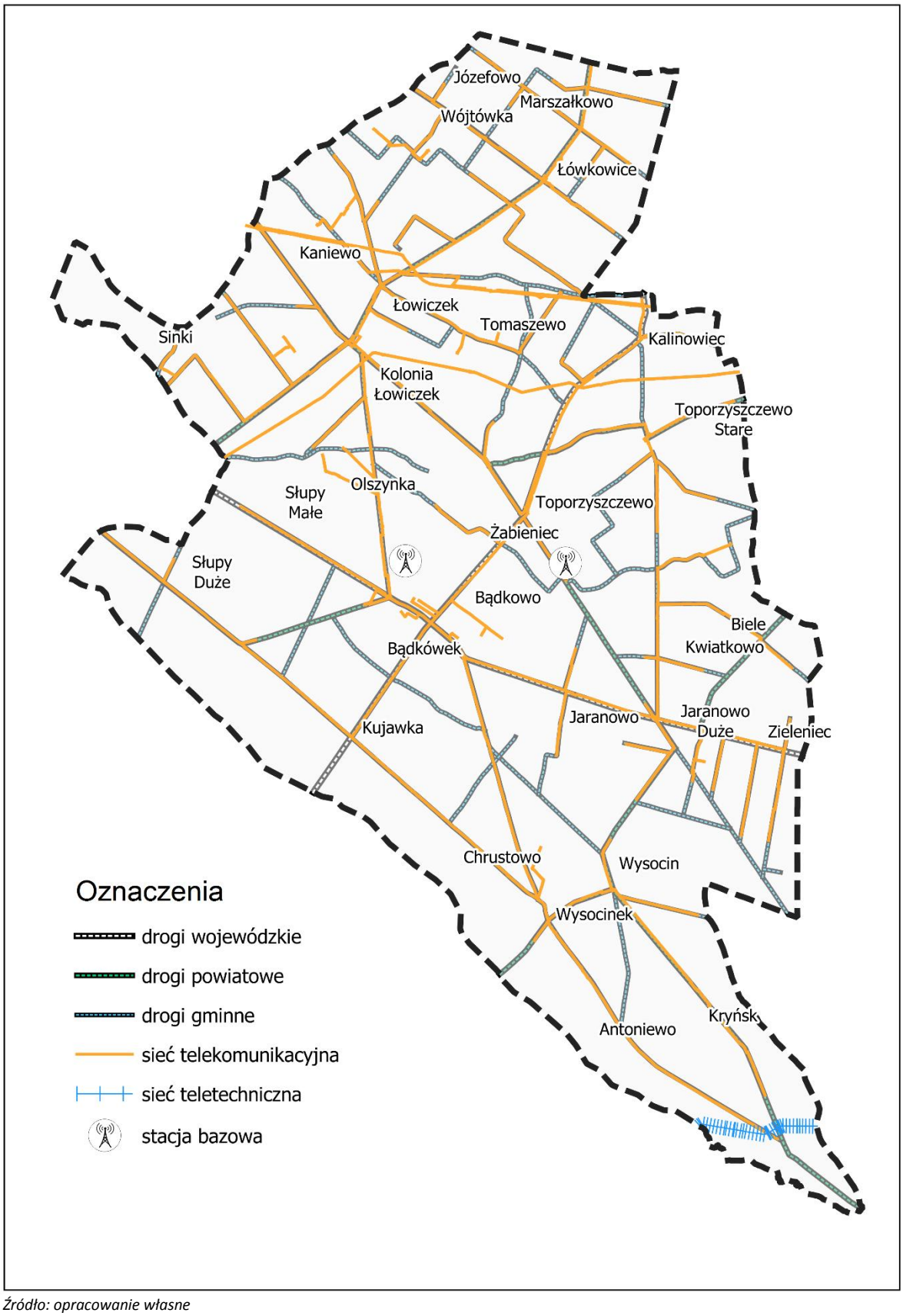

Źródło: opracowanie własne

14.2.4. RUROCIĄGI I ROPOCIĄGI PRZESYŁOWE

Przez teren gminy przebiega magistralna sieć przesyłowa rurociągu solankowego związanego z wydobyciem soli w miejscowości Góra koło Inowrocławia. Woda solankowa przesyłana jest nim do zakładu Anwil SA Włocławek oraz PKN Orlen w Płocku.

W północnej części gminy przebiega natomiast rurociąg produktów naftowych (ropociąg) relacji PERN Płock – (magazyn w Nowej Wsi) – Rejowiec.

Rysunek 10 Schemat przebiegu pozostałych rurociągów w gminie

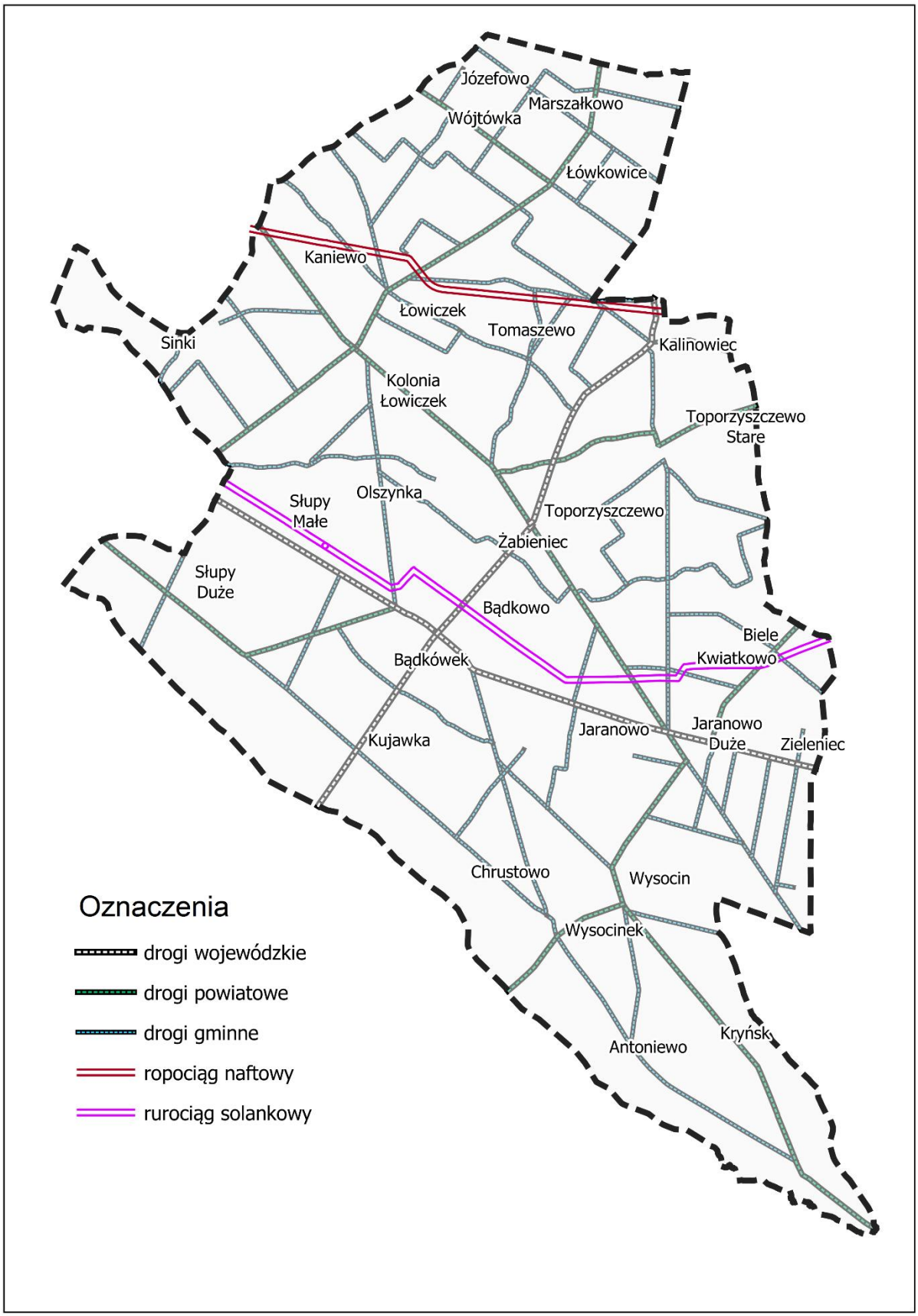

Źródło: opracowanie własne

14.2.5. ENERGETYKA WIATROWA

Uwarunkowania wietrzne wskazują, że gmina Bądkowo znajduje się w korzystnej strefie dla rozwoju energetyki wiatrowej. Wysokości zlokalizowanych turbin wiatrowych przedstawia tabela:

Tabela 19 Parametry istniejących w gminie elektrowni wiatrowych

Lp.	Numer działki	Lokalizacja	Liczba sztuk	Wysokość [m]	Moc [MW/szt.]
1	135, 44/4	Jaranowo Duże	4	do 50	0,225
2	24/1	Kwiatkowo	1	do 50	0,225
3	24/1	Kwiatkowo	1	73	0,66
4	41/3	Kalinowiec	1	106	0,675
5	39/1	Kalinowiec	1	73	0,66

Zgodnie z przepisami dotyczącymi inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane:

1) elektrownia wiatrowa - od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz
2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa - od elektrowni wiatrowej

- jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej). Lokalizacje elektrowni oraz wyznaczonych stref przedstawia rysunek nr 11. Jak wynika z ilustracji obszary dziesięciokrotności wysokości turbin wiatrowych zajmują duże powierzchnie, a w przypadku okolic Kalinowca przekraczają również granice gminy. W ich granicach znajdują się istniejące już budynki o funkcji mieszkalnej, które powstały przed wybudowaniem turbin wiatrowych.

Rysunek 11 Lokalizacja turbin wiatrowych w gminie

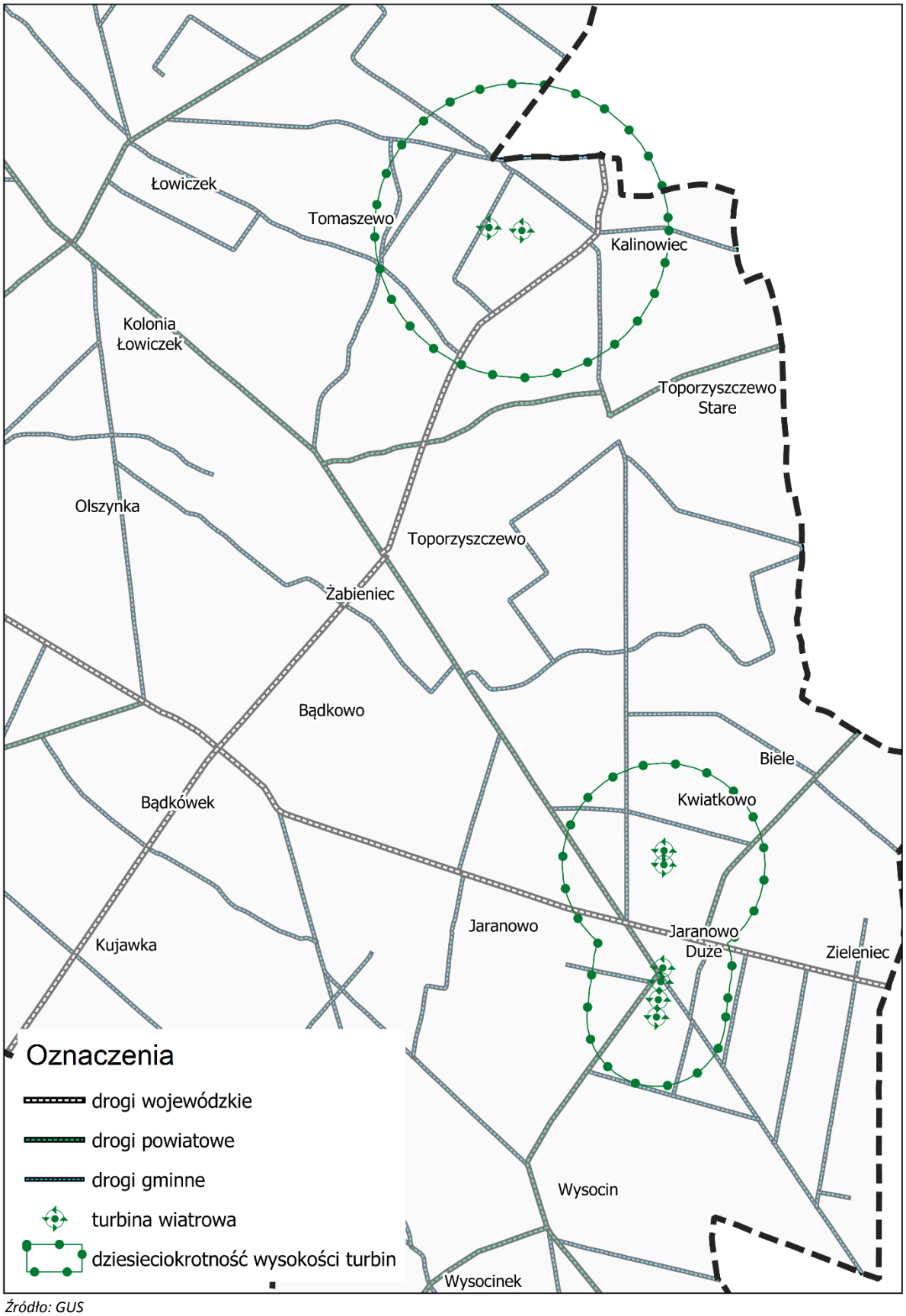

Źródło: GUS

14.2.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami jest obecnie realizowana w oparciu o przepisy odrębne, w tym zaktualizowany Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028, przyjęty uchwałą Nr III/79/2019 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 lutego 2019 r. oraz Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, przyjęty Uchwałą Nr XXXII/186/2018 Rady Gminy Bądkowo z dnia 16 października 2018 r. Gmina Bądkowo pod względem regionalizacji położona jest w Regionie 3 – Południowym. Obecnie odpady zwożone są do Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej „EKOSKŁAD" Sp. z o.o. w Służewie.

Gmina nie posiada własnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium określa się, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. Poniższa tabela przedstawia te zadania. Wszystkie znajdują się w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz dodatkowo w dokumentach, o których mowa w kolumnie Program, dokument. Numer zadania z tabeli 20 odpowiada numerowi zadania na rysunku studium.

Tabela 20 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

L.p.	Nazwa inwestycji	Program, dokument	Uwagi
1	Budowa rurociągu produktów naftowych do magazynu w Górze od istniejącego rurociągu relacji Płock-Nowa Wieś	Plan inwestycyjny PERN	zrealizowany
2	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i dolinie Noteci		zadanie ciągłe
3	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252		
4	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 301		
5	Budowa stacji transformatorowej 110/15kV Bądkowo wraz z liniami zasilającymi z GPZ Włocławek Azoty i GPZ Radziejów	Plan inwestycyjny ZE Toruń	Trasa linii wynikająca z planu zagospodarowania województwa została zmieniona. Aktualny przebieg trasy pokazany został na rysunku kierunków zagospodarowania

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa

16. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO, KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Studium jest dokumentem, który wyznacza kierunki polityki przestrzennej. Przedmiotowe opracowanie jest w całości dokumentem nowym (niebędącym zmianą poprzedniego), niemniej jednak z uwagi na ciągłość pewnych elementów polityki przestrzennej – zarówno tych niezależnych od władz lokalnych, wynikających np. z lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, jak i tych, co do których samorząd gminny podejmuje samodzielne decyzje – nie ulega wątpliwości, że nowa edycja studium powinna uwzględniać te elementy poprzedniej, które, nie będąc zdezaktualizowanymi, odpowiadają wymaganiom stawianym przed gminnymi studiami oraz oczekiwaniom władz gminnych. Podczas tworzenia nowej koncepcji polityki przestrzennej gminy przyjęto zatem model, w którym z jednej strony poprzednia edycja studium ubogaca nową, natomiast nowa stanowi kontynuację dotychczas obowiązującej.

Z analizy uwarunkowań wyłaniają się najważniejsze elementy polityki przestrzennej gminy:

- lokalizowanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy produkcyjną w sąsiedztwie wykształconych już ciągów komunikacyjnych, uzbrojonych w infrastrukturę w celu ograniczenia kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej, a także w nawiązaniu do już wyznaczonych (w dotychczas obowiązującym studium) obszarów rozwoju zabudowy jako jej uzupełnianie i kontynuacja,
- adaptacja istniejącej zabudowy, kolidującej z wyznaczonym kierunkiem zagospodarowania,
- poprawa stanu i rozwój systemów komunikacji kołowej, w tym w szczególności dróg gminnych,
- zdecydowany rozwój sieci infrastruktury technicznej, ze szczególnym naciskiem na sieć kanalizacyjną i oczyszczalnię ścieków,
- wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej wokół drogi wojewódzkiej nr 252, które wzmocnią atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jak wskazano w uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego, brak pokrycia terenu planami miejscowymi umożliwia lokalizowanie form zagospodarowania niekorzystnie dla siebie oddziaływujących (połączenia: produkcja rolna-mieszkanie; przemysł-mieszkanie). Ponadto brak planów sprawia, że ostateczna forma zagospodarowania terenu jest nieprzewidywalna. Dla jednej działki można pozyskać kilka decyzji o warunkach zabudowy, dla przeznaczeń wręcz sprzecznych, do tego procedura ta wykonywana jest w

oderwaniu od polityki przestrzennej określonej w studium. Pokrycie planami jak największej ilości terenów wydaje się więc równie ważnym postulatem dla polityki przestrzennej gminy.

Niniejsze Studium ma stanowić ramy dla realizacji powyższych postulatów. Szczegółowe rozwiązania powinny pojawić się w obowiązujących i sporządzanych w przyszłości miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z dokonanym w pierwszej części bilansem terenów ustalono, że potencjalne zapotrzebowanie terenów brutto na poszczególne funkcje zabudowy wynosi:

- dla funkcji mieszkaniowej 793 145,10 m^2 (79,3 ha),
- dla funkcji usługowej 46 449,04 m^2 (4,6 ha),
- dla funkcji produkcyjno-usługowej 47 794,35 m^2 (4,8 ha).

Niemniej jednak zwrócono również uwagę na ograniczone możliwości budowy systemów komunikacji oraz infrastruktury, zwłaszcza kanalizacyjnej, a także relatywnie duży stopień wykorzystania istniejącej oczyszczalni ścieków. Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne wydaje się kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej gminy, polegającej na lokalizowaniu nowej zabudowy na terenach skomunikowanych i uzbrojonych, co jest również wprost realizowaniem zasady wynikającej z art. 1 ust. 4 pkt 4 lit. „b" ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W tym celu studium wprowadza, w ramach dopuszczonych bilansem powierzchni, nowe tereny rozwojowe w ilościach mniejszych niż wynika to z dokonanego bilansu, zostawiając jednocześnie władzom samorządowym margines do wyznaczenia nowych kierunków zabudowy w ewentualnych przyszłych nowelizacjach dokumentu. Jak pokazuje rysunek 12 nowowyznaczone kierunki koncentrują się głównie na terenach już uzbrojonych w sieć wodno-kanalizacyjną oraz wzdłuż wykształconych szlaków komunikacyjnych. Są jednocześnie wyznaczone w takich ilościach i odległościach od oczyszczalni ścieków, aby nie przekroczyć jej możliwości technicznych. Ich powierzchnie kształtują się następująco:

- kierunek MUR – 64,7 ha,
- kierunek PU – 4,77 ha.

Nowowyznaczone kierunki to tereny w okolicach Bądkowa, Bądkówka, Kujawki czy Słupów Dużych.

Rysunek 12 Nowowyznaczone kierunki rozwoju gminy na tle dotychczasowych kierunków

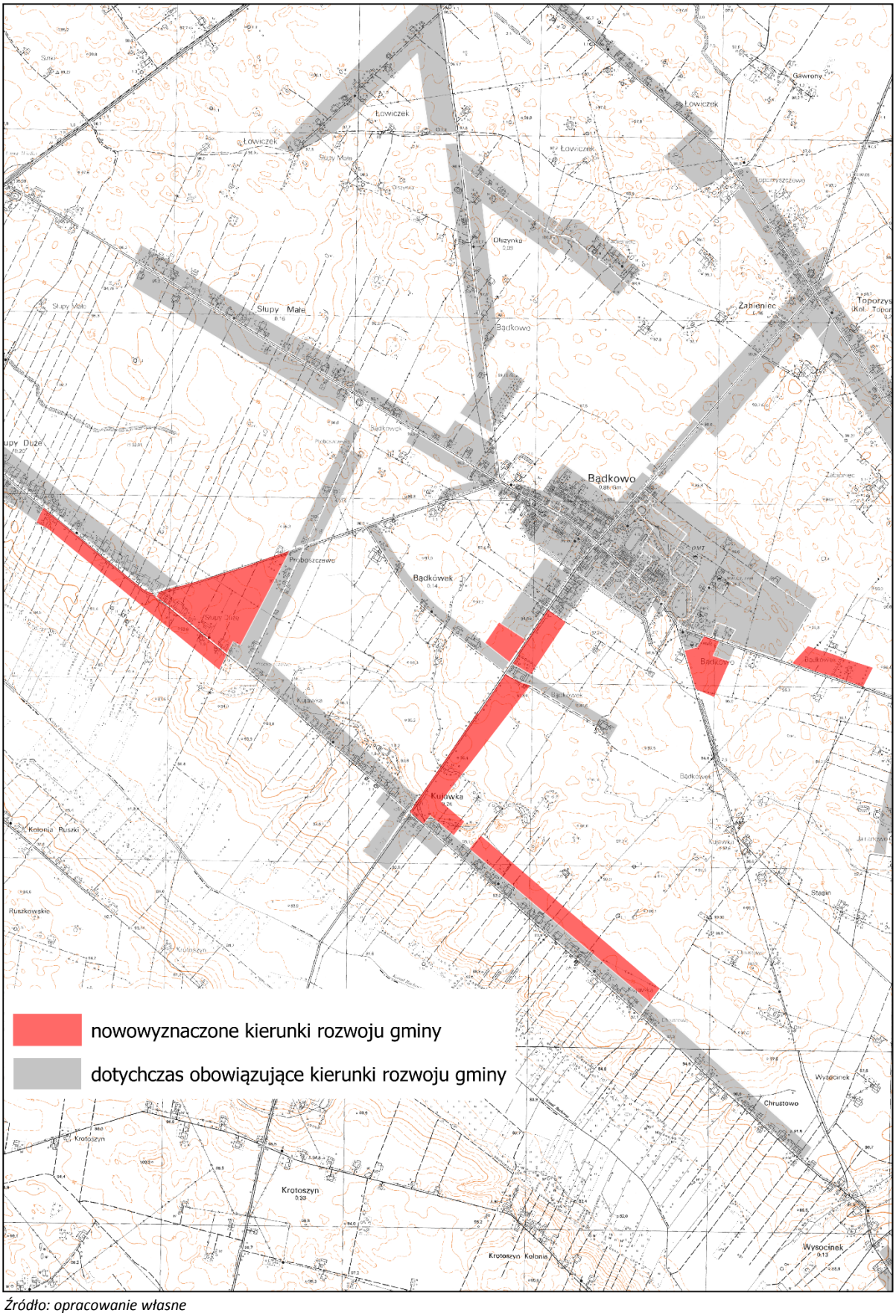

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono ustalone kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz wskaźniki dla nich.

Niezależnie od ustalonych kierunków dopuszcza się w ich granicach realizację funkcji rolniczej z zabudową zagrodową (lub bez niej), o parametrach zgodnych z ustalonym w studium kierunkiem zagospodarowania. Takie dopuszczenie wynika przede wszystkim ze znaczącego udziału gruntów rolnych objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych w granicach miejscowości i ma na celu umożliwienie gminie kształtowanie zorganizowanych struktur przestrzennych wsi. Zapis niniejszy ma również umożliwić etapowanie realizacji polityki przestrzennej, a więc sytuację, w której w momencie gdy opracowuje się plan dla danego terenu, gmina ma możliwość utrzymania w planie funkcji rolnej.

Ze względu na duże rozproszenie zabudowy o różnych funkcjach studium wprowadza również zasadę, zgodnie z którą przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w celu uwzględnienia prawa własności wyrażającego się również w prawie do zabudowy, należy adaptować istniejącą (lub taką, która uzyskała już ostateczne pozwolenie na budowę) zabudowę.

Zdefiniowane w Studium kierunki zmian w strukturze przestrzennej, określono w formie poszczególnych terenów rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy. Wielofunkcyjność należy w tym przypadku rozumieć jako możliwość wspólnego występowania wielu funkcji na jednym terenie, bez wskazywania funkcji dominującej. Wynika to przede wszystkim z faktu przemieszania się zabudowy spowodowanego brakiem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowe regulacje w zakresie przenikania się funkcji stanowione będą na poziomie prawa miejscowego. Należy również podkreślić, że Studium wyznacza kierunki zagospodarowania, a nie przeznaczenia poszczególnych działek.

Obowiązuje dostosowanie formy nowych bądź rozbudowywanych lub nadbudowywanych obiektów do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie, w szczególności na obszarach występowania obiektów zabytkowych.

Ustalone wartości parametrów i wskaźników urbanistycznych stanowią wytyczne dla terenów, na których realizowana będzie zabudowa dopuszczona w ramach danego kierunku z wyjątkiem terenów przeznaczanych w planie pod komunikację i infrastrukturę techniczną. Podane minimalne i maksymalne wartości parametrów mogą być zwiększone lub zmniejszone w przypadku:

- lokalizacji inwestycji celu publicznego – do parametrów niezbędnych dla realizacji danej inwestycji,
- realizacji dominant wysokościowych określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, np. wież kościołów, wież widokowych itp.,
- konieczności ustalenia wyższej maksymalnej wysokości zabudowy dla obiektów na terenach oznaczonych symbolem PU, wynikającej ze stosowanych technologii zakładowych, jednak nie wyżej niż 40 m,

Ustala się ogólne zasady określania linii zabudowy:

- w zabudowie mieszkaniowej, co do zasady w odległości co najmniej 6,0 m od linii rozgraniczającej drogę gminną, z której działki budowlane mają dojazd przy czym plan może przewidywać mniejszą odległość w poszczególnych przypadkach,

- w zabudowie produkcyjnej, co do zasady w odległości co najmniej 6,0 m od linii rozgraniczającej drogę gminną, z której działki budowlane mają dojazd,
- w każdej zabudowie w odległości od terenów leśnych przewidzianej przepisami odrębnymi,
- od dróg wojewódzkich i powiatowych – zgodnie z przepisami odrębnymi.

Jednocześnie, w granicach dopuszczonych przez obowiązujące na danym terenie przepisy odrębne, na wszystkich terenach w granicach opracowania Studium, dopuszcza się realizację terenów zieleni (nieurządzonej, urządzonej, izolacyjnej), sportu i rekreacji (parki, boiska, place zabaw, plaże itd.), terenów dróg i parkingów, oraz miejsc pamięci i kultu, które stanowią niezbędne dla zachowania ładu przestrzennego uzupełnienie dla zagospodarowanych lub przeznaczonych do zagospodarowania terenów poszczególnych osad i miejscowości.

1.1. TERENY ROZWOJU ZABUDOWY MIESZKALNO-USŁUGOWO-RZEMIEŚLNICZEJ, OZNACZONE SYMBOLEM MUR

Tereny te stanowią zdecydowaną większość wyznaczonych przez studium kierunków zagospodarowania. Są one także kontynuacją realizacji polityki przestrzennej wyznaczonej przez dotychczas obowiązujące studium z dodanymi rezerwami pod nową zabudowę.

Kierunkiem tym oznaczono obszary, na których co prawda obecnie dominuje rozwój zabudowy zagrodowej, jednak wmieszana jest między nimi zabudowa mieszkaniowa, usługowa oraz drobne rzemiosło w sposób uniemożliwiający jej wyodrębnienie jako osobnego kierunku zagospodarowania. Większość terenów zabudowanych zabudową zagrodową położonych jest przy tym na gruntach rolnych objętych ochroną i nie jest możliwe na etapie sporządzania studium, aby przewidzieć, czy zostanie udzielona wobec nich przez właściwy organ zgoda na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Mimo to tereny zabudowy zagrodowej objęte tym kierunkiem tworzą poszczególne jednostki osadnicze gminy i nieuzasadnione byłoby ich sztuczne rozdzielanie. Kierunek nie wskazuje na przyszłość dominacji któregokolwiek rodzaju zabudowy, ze względu na to, że równocześnie wiele gospodarstw domowych wciąż związanych jest z produkcją rolną na niewielką skalę i wiele gospodarstw domowych lokalizuje się w domach typowo jednorodzinnych. Jest to zabudowa wsi i jako taka, w sposób naturalny tworzy mieszaninę tych dwóch form zabudowy uzupełnioną o usługi i drobną wytwórczość. Sposób konstrukcji dopuszczonych w ramach tego kierunku form zagospodarowania pozwala również samorządowi na pewną elastyczność w planowaniu przestrzeni oraz nie dezaktualizuje dokumentu studium, zwłaszcza w sytuacji, gdy główną formą lokalizacji zabudowy w gminie są decyzje o warunkach zabudowy.

W odniesieniu do zasad zagospodarowania funkcji mieszkalno-usługowych studium wskazuje, że zabudowa mieszkaniowa i usługowa mogą stanowić indywidualne formy, bądź łączone ze sobą. Oznacza to możliwość przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniową z usługami, usługową, drobnym rzemiosłem niekolidującym z wymienionymi funkcjami oraz związaną z niezbędną dla tych terenów infrastrukturą. W ramach kierunku dopuszcza się również formy zagospodarowania uzupełniające i wzbogacające główne funkcje, jak: tereny zieleni, rekreacji, sportu.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 12 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 40%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 1,2 w odniesieniu do działek budowlanych, których intensywność w momencie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przekracza ustalone wartości, dopuszcza się zachowanie jej w planach miejscowych na dotychczasowym poziomie, z możliwością zwiększenia o 20%,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 30%,
- pozostałe wskaźniki należy kształtować stosownie do stanu istniejącego.

1.2. TERENY ROZWOJU ZABUDOWY MIESZKALNO-USŁUGOWEJ, OZNACZONE SYMBOLEM MU

Tereny te znajdują się jedynie w kilku wsiach w gminie: Wysocinie, Toporzyszczewie i Toporzyszczewie Starym. Są one także kontynuacją realizacji polityki przestrzennej wyznaczonej przez dotychczas obowiązujące studium.

Kierunkiem tym oznaczono obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej, znajdujące się głownie w centrach wymienionych wsi. Kierunek nie wskazuje na przyszłość dominacji któregokolwiek rodzaju zabudowy.

W odniesieniu do zasad zagospodarowania funkcji mieszkalno-usługowych studium wskazuje, że zabudowa mieszkaniowa i usługowa mogą stanowić indywidualne formy, bądź łączone ze sobą. Oznacza to możliwość przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniową z usługami czy usługową oraz związaną z niezbędną dla tych terenów infrastrukturą. W ramach kierunku dopuszcza się również formy zagospodarowania uzupełniające i wzbogacające główne funkcje, jak: tereny zieleni, rekreacji, sportu. Wyklucza się tu zabudowę w jakikolwiek sposób uciążliwą w stosunku do funkcji głównych.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 12 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 40%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 1,2 w odniesieniu do działek budowlanych, których intensywność w momencie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przekracza ustalone wartości, dopuszcza się zachowanie jej w planach miejscowych na dotychczasowym poziomie, z możliwością zwiększenia o 20%,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 30%,
- pozostałe wskaźniki należy kształtować stosownie do stanu istniejącego.

1.3. TERENY ROZWOJU ZABUDOWY USŁUGOWEJ, OZNACZONE SYMBOLEM U

Tereny te znajdują się we wsi Bądkowo i stanowią obszary lokalizacji głównych instytucji usługowo-administracyjnych w gminie. Obiekty zlokalizowane w ramach tego kierunku należy projektować w sposób zabezpieczający dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. poz. 1696).

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 20 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 40%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 2 w odniesieniu do działek budowlanych, których intensywność w momencie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przekracza ustalone wartości, dopuszcza się zachowanie jej w planach miejscowych na dotychczasowym poziomie, z możliwością zwiększenia o 20%,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 30%,
- pozostałe wskaźniki należy kształtować stosownie do stanu istniejącego.

1.4. TERENY REKREACJI I WYPOCZYNKU, OZNACZONE SYMBOLEM TU

Tereny wyznaczono zgodnie z dotychczasową polityką przestrzenną, znajdują się we wsi Bądkowo i obejmują obszary związane ze niewielkimi zbiornikami wodnymi. Ustala się zagospodarowanie tych obszarów obiektami służącymi rekreacji i wypoczynkowi na wolnym powietrzu, w tym placami zabaw, siłowniami zewnętrznymi, altanami i innymi obiektami małej architektury, przy zachowaniu znajdujących się na ich obszarze zbiorników wodnych.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy ustala się na nie więcej niż 6 m,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 70%.

1.5. TERENY ROZWOJU ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ, OZNACZONE SYMBOLEM PU

Tereny te pokrywają się w części z obszarami określonymi w dotychczasowej polityce przestrzennej jako tereny działalności gospodarczej oraz stanowią nowe wyznaczone obszary. Czynnikami decydującymi o lokalizacji nowych obszarów były bliskość ważniejszej drogi i możliwość wyznaczenia zwartego obszaru o dużej

powierzchni. Koncentrują się one głównie w Bądkowie i najbliższej okolicy, oraz w niewielkich ilościach w Łówkowicach, Toporzyszczewie czy Jaranowie Dużym.

Podstawowym kierunkiem zagospodarowania tych obszarów jest dalszy rozwój zabudowy związanej z szeroko pojętą wytwórczością, składowaniem i usługami takimi, jak: spedycja, magazynowanie, zakłady naprawcze, handel hurtowy i detaliczny. Z terenów tych wyklucza się uciążliwą, rolniczą produkcję zwierzęcą oraz powierzchniową eksploatację złóż.

Dla zagospodarowanych terenów przedmiotowy kierunek określa konieczność zachowania i dalszego rozwoju wskazanych wyżej form zagospodarowania przestrzennego. Dla terenów obecnie niezagospodarowanych wyznacza rezerwy pod ich rozwój.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy ustala się na nie więcej niż 30 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 60%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 2,4,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 5%,
- pozostałe wskaźniki należy kształtować stosownie do stanu istniejącego, przy uwzględnieniu zasad określonych w obowiązujących planach miejscowych.

1.6. TERENY ZIELENI PUBLICZNEJ, OZNACZONE SYMBOLEM ZP

Tereny te pokrywają się z obszarami określonymi w dotychczasowej polityce przestrzennej. Obejmują określone w uwarunkowaniach niniejszego studium zabytkowe parki dworskie w Łówkowicach, Łowiczku, Kalinowcu, Toporzyszczewie Starym i Bądkowie wraz z otoczeniem. W przypadku Toporzyszczewa Starego kierunek ten obejmuje również zabytkowy dwór.

Podstawowym kierunkiem zagospodarowania tych obszarów jest utrzymanie parkowego charakteru obszaru. Na terenach, na których w ramach kierunku znajduje się użytek oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako użytek leśny, dopuszcza się utrzymanie go w planie miejscowym jako las. Dopuszcza się budowę alejek, ścieżek pieszych i pieszo-rowerowych, obiektów małej architektury czy oświetlenia. Istniejące obiekty budowlane, w tym w szczególności dwór w Toporzyszczewie Starym należy zachować. Wszelkie prace inwestycyjne dopuszcza się w zgodzie z przepisami dotyczącymi ochrony zabytków.

1.7. TERENY CMENTARZY, OZNACZONE SYMBOLEM ZC

Tereny te pokrywają się z obszarami określonymi w dotychczasowej polityce przestrzennej. Obejmują dwa cmentarze: w Bądkowie i w Łowiczku. W przypadku Bądkowa kierunek obejmuje także rezerwę pod

powiększenie cmentarza. Na terenie cmentarzy dopuszcza się lokalizacje zieleni niskiej oraz wysokiej w formie szpalerów lub innych zorganizowanych form zieleni.

1.8. TERENY ROLNE, OZACZONE SYMBOLEM R

Kierunek ten stanowią tereny rolnicze a także wody znajdujące się na obszarze gminy. Stanowią one kontynuację wyznaczonych w dotychczas obowiązującym studium obszarów produkcji rolnej wysokiej jakości oraz obszarów aktywizacji rozwoju wielofunkcyjnego, wobec których studium przewidywało zabudowę związaną z rolnictwem. Dopuszcza się, w granicach dopuszczonych przez obowiązujące na danym terenie przepis odrębne (np. w zakresie ochrony zabytków, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych), zagospodarowanie tych terenów poprzez:

- realizację zabudowy zagrodowej, zabudowę obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, którą należy realizować w oparciu o zasady ogólne wynikające z przepisów odrębnych,
- zalesienia,
- realizację terenów zieleni, sportu i rekreacji (parki, boiska, place zabaw, plaże itd.), zbiorników i cieków wodnych, terenów dróg i parkingów, które stanowią niezbędne dla zachowania ładu przestrzennego uzupełnienie dla zagospodarowanych lub przeznaczonych do zagospodarowania, terenów poszczególnych osad i miejscowości.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy mieszkalnej ustala się na nie więcej niż 9,5 m;
- wysokość budowli rolniczych ustala się na nie więcej niż 16,0 m,
- wysokość zabudowy gospodarczej ustala się na nie więcej niż 12,0 m,
- wysokość zabudowy inwentarskiej ustala się na nie więcej niż 9,0 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 30%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 0,9;
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 40%;
- pozostałe wskaźniki należy kształtować stosownie do stanu istniejącego, przy uwzględnieniu zasad określonych w obowiązujących planach miejscowych.

1.9. TERENY LASÓW, OZACZONE SYMBOLEM LS

Kierunek ten stanowią tereny lasów, wyodrębnione jako osobny kierunek z uwagi na ich niewielki udział w powierzchni gminy. Dla tych terenów ustala się:

- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z opracowanymi planami urządzenia lasów,
- zakaz realizacji zabudowy, z wyjątkiem zabudowy służącej gospodarce leśnej, dopuszczonej przepisami odrębnymi,
- powiększanie zasobów leśnych i wzbogacanie struktury drzewostanów.

Dla nowej zabudowy ustala się wysokość zabudowy na nie więcej niż 12 m.

1.10. TERENY INFRASTRUKTURY ELEKTROENERGETYCZNEJ, OZNACZONE SYMBOLEM E

Kierunek stanowi rezerwę terenu pod planowaną stację elektroenergetyczną – GPZ Bądkowo. Dopuszcza się realizację wszelkiej infrastruktury związanej z zasilaniem w energię elektryczną oraz urządzeń i obiektów niezbędnych do jej funkcjonowania.

1.11. TERENY WÓD PŁYNĄCYCH

Kierunek obejmuje istniejące na terenie gminy cieki wodne. Studium ustala nakaz zachowania drożności wód płynących.

1.12. POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANE Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY

Nowa zabudowa, którą wyznacza studium, przybliżona została na początku rozdziału. Jak wskazano, głównym założeniem, wynikającym w szczególności z ograniczonych możliwości finansowania przez gminę systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, było, aby tereny nowej zabudowy wyznaczać w miejscach dobrze skomunikowanych i już uzbrojonych. Analiza rysunku 12, jak również uwarunkowań w zakresie uzbrojenia w infrastrukturę techniczną wskazuje, że wszystkie nowowyznaczone tereny znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie już istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, przy wykształconych ciągach komunikacyjnych, co ogranicza konieczność ponoszenia przez gminę środków finansowych związanych z ewentualna rozbudową tych sieci oraz dróg.

2. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Na terenie gminy nie znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, a jedynie jeden obiekt punktowy – pomnik przyrody w Jaranowie, opisany w dziale Uwarunkowania, dla którego obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń studium. Dodatkowo w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu studium ustala następujące zasady:

- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dopuszczać ogrzewanie oraz zaopatrzenie w energię elektryczną budynków z odnawialnych źródeł energii w formie mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych,
- w celu urozmaicenia krajobrazu rolniczego gminy należy w zagospodarowaniu zachowywać istniejące zadrzewienia śródpolne, małe kompleksy leśne, miedze, oczka wodne oraz te naturalne elementy danego fragmentu krajobrazu, które wyróżniają go od pozostałych,
- należy zachować naturalne zbiorowiska roślinne wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczyć ich wykorzystanie rekreacyjne,
- doliny rzeczne i obniżenia terenu powinny przede wszystkim pełnić funkcje przyrodnicze (korytarzy ekologicznych) przy towarzyszącej im funkcji ekstensywnego i ekologicznego rolnictwa,
- tereny podmokłe należy zachować w stanie dotychczasowym,
- należy zachować ciągłość i drożność wyznaczonego korytarza ekologicznego,
- należy zwiększyć poziom lesistości, tereny dolesień nie mogą powodować zmian warunków siedliskowych terenów podmokłych lub innych cennych siedlisk,
- przy zalesianiu terenów rolniczych oraz scalaniu gruntów należy mieć na uwadze zachowanie funkcjonowanie lokalnych ekosystemów, tak aby gospodarcze zalesienia nie pogarszały różnorodności biologicznej terenu a scalanie gruntów likwidowało w całości miedz i zadrzewień śródpolnych,
- kształtowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie parametrów zabudowy w sposób harmonizujący nową zabudowę z krajobrazem kulturowym gminy,
- w przypadku udokumentowania złóż surowców naturalnych, prowadzenie eksploatacji kopalin powinno odbywać się w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, z racjonalnym ich wykorzystaniem, przy zastosowaniu środków ochrony przed negatywnym wpływem na środowisko, z podejmowaniem niezbędnych działań zmierzających do optymalizacji bezpieczeństwa wykonywanych w ramach koncesji prac ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania szkodom w środowisku i zapobiegania jego zanieczyszczaniu, następnie należy sukcesywnie prowadzić działania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i przywracać właściwy stan elementów środowiska przyrodniczego na tych obszarach,
- przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie może powodować niekorzystnych zmian stosunków gruntowo - wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy,
- przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową oraz poza ustalonymi strefami ochrony sanitarnej ujęć wód; ograniczenie to nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz innych urządzeń i obiektów, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,

- gleby należy użytkować w sposób odpowiedni do ich klas bonitacyjnych.

3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Celem proponowanej w Studium polityki przestrzennej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym również dziedzictwa archeologicznego. Podejmowane działania dotyczyć będą w szczególności historycznych założeń przestrzennych; zespołów budowlanych i pojedynczych obiektów; zieleni komponowanej; miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne; kapliczek, figur i krzyży przydrożnych. Wartości podlegające ochronie odnoszą się do ich walorów historycznych, architektonicznych i ekspozycyjnych.

Ogólne wytyczne do ochrony wartości kulturowych gminy

Generalnymi zasadami ochrony wartości zabytkowych, którym należy podporządkować kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w obszarach dziedzictwa kulturowego, są:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,
- zachowanie zabytkowego układu i kompozycji przestrzennej zespołów zabudowy,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wykluczenie lokalizowania nowych budynków dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- uwzględnianie wymogów ochrony archeologicznej,
- zachowanie układu mogił i kwater, konserwacji nagrobków, pielęgnacji starodrzewu na zabytkowych,
- prace pielęgnacyjne drzewostanu w zabytkowych parkach,
- zachowanie przydrożnych krzyży i kapliczek,
- zachowanie zasadniczych elementów rozplanowania zespołów osadniczych tj.: ulic, podziałów parcelacyjnych oraz linii zabudowy.

Obiekty i obszary znajdujące się w ewidencji zabytków, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla miejsca form i faktur. Adaptacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków wszelkie działania inwestycyjne (zwłaszcza w przypadku prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku oraz jego otoczenia, dokonywania podziału nieruchomości, wycinki drzew, zmiany przeznaczenia obiektu, a także umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam, nośników informacji wizualnej) powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i

opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego. Obiekty i obszary wpisane do rejestru i ewidencji zabytków wskazano na rysunku „Kierunków". Stanowiska archeologiczne oznaczono na rysunku studium w formie punktowej ze względu na skalę mapy. Ostateczny zasięg każdego stanowiska na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy określić na podstawie danych z kart ewidencyjnych stanowisk archeologicznych.

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.1. KOMUNIKACJA

Gmina posiada możliwości kształtowania układu drogowego jedynie w zakresie dróg o kategorii gminnej. Inwestycje w zakresie dróg wojewódzkich i powiatowych nie należą do jej kompetencji. W odniesieniu do dróg gminnych studium jako główny kierunek ustala stałe, bieżące utrzymanie istniejących dróg wraz z doraźnymi remontami i modernizacjami, a także dostosowywaniem ich do zmieniającego się układu drogowego.

Określa się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji gminy:

- uwzględnienie w zapisach planów miejscowych ponadlokalnych inwestycji celu publicznego związanych z układem komunikacyjnym, poprzez zabezpieczenie terenów dla ich realizacji oraz uwzględnienie wymagań dla terenów sąsiadujących z tymi inwestycjami (np. w zakresie zgodnej z przepisami odległości zabudowy);
- dostosowanie w planach miejscowych klas technicznych dróg gminnych do możliwości technicznych ich realizacji wynikających z istniejącego zagospodarowania terenu;
- adaptacja i modernizacja istniejących dróg gminnych oraz budowa nowych dróg gminnych komunikujących tereny przeznaczone pod zabudowę.

Ważnym aspektem prac związanych z gminnym układem sieci drogowej winna być analiza parametrów dróg w kontekście nadania im kategorii dróg publicznych, jak również analiza przebiegu gminnych dróg publicznych w zakresie terenów niebędących własnością gminy.

Studium wskazuje trasę dawnej kolejki wąskotorowej jako potencjalny szlak pieszy lub pieszo-rowerowy.

Określa się minimalne wskaźniki miejsc parkingowych jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 21 Minimalne wskaźniki miejsc parkingowych

Rodzaj zabudowy	Jednostka odniesienia	Minimalna liczba miejsc do parkowania
budynki mieszkalne wielorodzinne	1 lokal mieszkalny	1

Rodzaj zabudowy	Jednostka odniesienia	Minimalna liczba miejsc do parkowania
budynki mieszkalne jednorodzinne	1 lokal mieszkalny	1
obiekty usługowe z wyjątkiem obiektów handlowych	50 m^2 pow. biurowej	2
obiekty handlowe	100 m^2 pow. sprzedaży	2, nie mniej niż 2 miejsca
obiekty użyteczności publicznej	100 m^2 pow. użytkowej	1, nie mniej niż 1miejsce
składy, magazyny	1 stanowisko pracy	0,5, nie mniej niż 2 miejsca
zakłady produkcyjne, przemysłowe	100 stanowisk pracy	10, nie mniej niż 5miejsc
obiekty oświaty	1 sala lekcyjna	0,5
obiekty gastronomiczne	100 miejsc	10, nie mniej niż 5miejsc
obiekty usług turystycznych	1 miejsce noclegowe	1
kościoły	100 miejsc siedzących	5, nie mniej niż 10 miejsc
budynki inwentarskie	1 budynek	2

Źródło: opracowanie własne

4.2. ELEKTROENERGETYKA ORAZ ENERGETYKA WIATROWA I SŁONECZNA

Realizacja sieci elektroenergetycznych pozostaje poza gestią gminy. Główną inwestycją w zakresie elektroenergetyki jest budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Radziejów – wpięcie w istniejącą linię GPZ Ciechocinek – GPZ Włocławek Azoty, która stanowi inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Studium rezerwuje tereny pod przedmiotową inwestycję.

Studium dopuszcza również budowę elektroenergetycznej, linii wielotorowej, wielonapięciowej, po trasie istniejącej linii elektroenergetycznej 220 kV, która winna zostać rozebrana przed budową nowej linii.

W celu zabezpieczenia potrzeb energetycznych gminy rezerwuje się również tereny pod planowany GPZ Bądkowo, który ma łączyć się z wymienioną wyżej linią.

W ramach prowadzonej polityki przestrzennej gmina powinna zabezpieczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny pod istniejącymi i projektowanymi sieciami, w szczególności poprzez ustalenie szczególnych warunków zagospodarowania terenów pod liniami oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, zgodne z wymaganiami realizowanej inwestycji.

Dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia i najwyższych napięć należy określić pasy technologiczne związane z zachowaniem obostrzeń oraz z ustanowieniem ograniczeń w zagospodarowaniu terenu. Szerokość niniejszych pasów uzależniona jest od typu infrastruktury oraz progu napięciowego. Szczegółowe zasady i ograniczenia obowiązujące w ww. pasach należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do indywidualnych cech terenu.

Lokalna sieć elektroenergetyczna (średniego i niskiego napięcia) podlega stałej modernizacji realizowanej przez operatorów sieci. Z uwagi na znikome pokrycie planistyczne gminy oraz lokalizowanie nowej zabudowy w oparciu o decyzje administracyjne, trudno jest wskazać konkretne kierunki rozwoju sieci. Sieć energetyczna jest bowiem rozbudowywana w te miejsca, gdzie pojawia się na nią zapotrzebowanie, bez ustalonego wcześniej planu rozwoju.

Na obszarze gminy znajdują się elektrownie wiatrowe, dla których studium wskazuje strefy w promieniu dziesięciokrotności ich wysokości. W strefach tych obowiązują przepisy odrębne dotyczące inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych. Studium nie wyznacza kolejnych obszarów lokalizacji turbin wiatrowych.

W miejscowości Bądkowo studium dopuszcza na wyznaczonym terenie oznaczonym symbolem PU lokalizację farmy fotowoltaicznej.

4.3. WODOCIĄGI I KANALIZACJA SANITARNA

Sieci wodociągowe i kanalizacyjne należy rozwijać w dalszym ciągu, zwiększając ich dostępność na nowych terenach inwestycyjnych wyznaczonych w kierunkach studium. Na obszarze gminy wyznaczono aglomerację Bądkowo na mocy Rozporządzenia Nr 15/2008 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lipca 2008 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Bądkowo (Dz. Urz. WK-P Nr 111. poz. 1804). Należy w dalszym ciągu rozbudowywać infrastrukturę techniczną gminy. Na terenach, na których brak jest sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, należy dopuścić stosowanie rozwiązań indywidualnych. Wobec sukcesywnego osiągania maksymalnej przepustowości oczyszczalni ścieków w Kujawce, należy rozważyć jej modernizację lub budowę nowej oczyszczalni, obsługującej pozostały rejon gminy.

4.4. GAZOWNICTWO

Należy rozwijać rozdzielczą sieć gazową w ramach programu gazyfikacji gminy. Podstawowym kierunkiem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest zapewnienie możliwości dostaw gazu ziemnego do wszystkich wsi gminy. Dostęp do sieci gazowej może mieć znaczenie dla lokalizowania niektórych gałęzi przemysłu. Ma to ogromne znaczenie dla nowo wyznaczanych w studium terenów zabudowy produkcyjno-usługowych.

4.5. RUROCIĄG WODY SOLANKOWEJ

Wzdłuż istniejącego rurociągu przesyłowego wody solankowej planowany jest drugi podziemny rurociąg wody i solanki wraz z linią światłowodową i systemem ochrony katodowej w ramach projektu „JURA". Studium rezerwuje pas terenu pod przyszłą inwestycję. Wzdłuż planowanej inwestycji ustala się strefę techniczną o szerokości 12 m (po 6 m w obie strony rurociągu), w której ustala się zakaz zabudowy kubaturowej.

5. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM

Studium wyznacza obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, które ujęte są w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa, a omówione zostały w części dotyczącej uwarunkowań wynikających z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Poszczególne grupy inwestycji celu publicznego zostały omówione niżej.

Wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji

W zakresie dróg publicznych najważniejszymi są przebudowy dróg wojewódzkich nr 252 i 301.

Do inwestycji zaliczyć należy również modernizacje i przebudowy gminnych dróg publicznych do parametrów wynikających z ich klas technicznych. Wiąże się to z wydzieleniem oraz wykupem gruntów pod te inwestycje. Grunty te należy zarezerwować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Studium dopuszcza przy drogach lokalizowanie obiektów i urządzeń transportu publicznego na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W zakresie dróg rowerowych studium nie wskazuje nowych terenów pod te inwestycje dopuszczając je na terenie całej gminy.

Wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie

Na terenie gminy Bądkowo nie są planowane nowe inwestycje kolejowe, które wymagałyby rezerwacji terenu w studium i planach miejscowych.

Wydzielanie gruntów pod lotniska, urządzenia i obiekty do obsługi ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, oraz budowa i eksploatacja tych lotnisk i urządzeń

Na terenie gminy Bądkowo nie są planowane nowe inwestycje w zakresie lotnisk i obiektów z nimi związanych

Budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń

Studium wskazuje kluczowe inwestycje w postaci budowy rurociągu produktów naftowych do magazynu w Górze od istniejącego rurociągu relacji Płock-Nowa Wieś, budowy stacji transformatorowej 110/15kV Bądkowo wraz z liniami zasilającymi z GPZ Włocławek Azoty i GPZ Radziejów, budowy dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Radziejów – wpięcie w istniejącą linię GPZ Ciechocinek – GPZ Włocławek Azoty, a także budowę podziemnego rurociągu wody i solanki wraz z linią światłowodową i systemem ochrony katodowej w ramach projektu „JURA".

Istniejące obiekty infrastruktury przesyłowej opisane zostały w części dotyczącej uwarunkowań, w rozdziale Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Co prawda istnieje potrzeba rozbudowy sieci gazowej, niemniej jednak brak jest w chwili sporządzania projektu rozwoju tej sieci, wobec czego studium nie wskazuje konkretnych terenów pod jej lokalizacje, dopuszczając ją na terenie całej gminy, z zachowaniem przepisów odrębnych.

Budowa i utrzymywanie sieci transportowej dwutlenku węgla

Studium nie przewiduje inwestycji w tym zakresie.

Budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania

Studium nie przewiduje lokalizacji nowych ujęć wody ze stacjami uzdatniania, jak również gminnych oczyszczalni ścieków, stanowiących inwestycje celu publicznego. Studium dopuszcza budowę, przebudowę oraz rozbudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych sieci na terenie całej gminy.

Budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego

Studium dopuszcza budowę, przebudowę oraz rozbudowę urządzeń melioracji wodnych i obiektów służących ochronie środowiska na terenie całej gminy, w pozostałym zakresie studium nie przewiduje nowych inwestycji celu publicznego.

Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Za obiekty i obszary przeznaczone na przedmiotowy cel publiczny studium wskazuje obszary i obiekty ujęte w rejestrze oraz ewidencji zabytków, które są opisane w rozdziale dotyczącym stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, w związku z powyższym za obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego związane z opieką nad zabytkami należy rozumieć obszary, na których położone są te zabytki.

Ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady oraz miejsc i pomników upamiętniających ofiary terroru komunistycznego

Studium nie przewiduje inwestycji w tym zakresie.

Budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych

Studium nie przewiduje inwestycji w tym zakresie, niemniej jednak wskazuje na konieczność utrzymywania (rozumianego również jako modernizowanie, rozbudowę oraz remonty) istniejących obiektów.

Budowa i utrzymywanie obiektów oraz pomieszczeń niezbędnych do realizacji obowiązków w zakresie świadczenia usług powszechnych przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, a także innych obiektów i pomieszczeń związanych ze świadczeniem tych usług

Studium nie wyznacza nowych terenów dla realizacji przedmiotowego celu publicznego.

Budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich

Studium nie przewiduje nowych inwestycji celu publicznego z tego zakresu.

Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górniczą

Studium nie przewiduje nowych inwestycji celu publicznego z tego zakresu.

Poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla

Studium nie wskazuje obszarów inwestycji celu publicznego w tym zakresie.

Zakładanie i utrzymywanie cmentarzy

Studium wskazuje lokalizację cmentarzy. W ich granicach dopuszcza się utrzymanie i rozbudowanie nekropolii.

Ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej

Studium nie wskazuje obszarów inwestycji celu publicznego w tym zakresie.

Ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody

Studium dopuszcza inwestycje celu publicznego w zakresie związanym z tym celem publicznym na terenie całej gminy, zwłaszcza na obszarach objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne samorządowe: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzanie, w tym budowa lub przebudowa

Studium dopuszcza inwestycje celu publicznego w tym zakresie na terenie całej gminy. W szczególności studium wskazuje trasę dawnej kolejki wąskotorowej do lokalizacji szlaku pieszego lub pieszo-rowerowego.

6. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, OBSZARY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M^2 A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Studium nie wyznacza obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych oraz obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. W zakresie przestrzeni publicznych studium wskazuje następujące obszary: parki, skwery, zieleńce, cmentarze, place, tereny komunikacyjne, ogólnodostępne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i sportowe. Studium nie wskazuje konkretnej lokalizacji dla nowych obiektów dopuszczając ją na terenie całej gminy.

Studium nie wyznacza obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2.

7. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Gmina Bądkowo pokryta jest obecnie w niewielkim stopniu planami zagospodarowania. Docelowo przewidywane jest pokrycie planami całości obszaru gminy, nie licząc zwartych kompleksów leśnych oraz zbiorników wodnych.

Studium wskazuje obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne – są to tereny w granicach wyznaczonych w studium stref zainwestowania oraz tereny wskazane do realizacji inwestycji celu publicznego. Wśród nich znajdują się również tereny wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne. W przypadku odmowy udzielenia takiej zgody przez właściwe organy, studium dopuszcza utrzymanie w zapisach planów miejscowych dotychczasowego przeznaczenia.

8. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Postuluje się utrzymanie rolniczego wykorzystania gruntów rolnych nieobjętych nierolnym kierunkiem zagospodarowania przestrzennego. Gminne rolnictwo winno opierać się na uprawie roślin oraz chowie i hodowli zwierząt. Ponadto studium ustala następujące kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

1) na całym terenie gminy dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych,
2) wskazuje się na konieczność poprawy stanu technicznego systemów melioracji wodnych oraz ich rozbudowy i przebudowy,
3) polityka przestrzenna gminy w zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala możliwości lokalizowania obiektów produkcji rolnej zgodnie z poniższymi wskaźnikami:
   - wysokość zabudowy ustala się na jedną kondygnację nadziemną, nie wyżej niż 9 m,
   - forma dachów dwuspadowa, przy zachowaniu symetrii głównych połaci dachowych,
   - powierzchnia zabudowy pojedynczego budynku inwentarskiego nie może przekraczać 550 m^2,
4) zapobieganie degradacji użytków rolnych oraz rekultywacja terenów zdewastowanych,
5) wzbogacanie terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej zadrzewieniami śródpolnymi, wiatrochronnymi oraz realizacją zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz cieków wodnych i wód powierzchniowych, które zapobiegną erozji oraz zanieczyszczeniu wód oraz gleb,
6) prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasów,
7) udostępnianie i przystosowywania kompleksów leśnych do celów turystyczno-wypoczynkowych.

9. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W gminie Bądkowo nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

10. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W gminie Bądkowo nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

11. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

Studium nie wskazuje obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.

12. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Studium nie wskazuje obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji na terenie gminy.

13. OBSZARY ZDEGRADOWANE

Studium nie wskazuje obszarów zdegradowanych wyznaczanych na podstawie art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy Bądkowo nie występują tereny zamknięte.

15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM

Studium nie wskazuje obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW

Studium wskazuje tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW z wykorzystaniem siły wiatru. Są to tereny lokalizacji istniejących turbin wiatrowych, o których mowa w części dotyczącej uwarunkowań. Ich strefy ochronne pokrywają się z ich miejscami lokalizacji. Studium nie zezwala na lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wykorzystujących siłę wiatru.

Na terenie Bądkowa, na obszarze wskazanym na rysunku, studium dopuszcza lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wykorzystujących energię słońca. Granice ich stref ochronnych pokrywają się z granicami wyznaczonego terenu.

17. SPIS TABEL

Tabela 1 Ilość i powierzchnia budynków w podziale na funkcje 7
Tabela 2 Ocena wód płynących według Państwowego Monitoringu Środowiska 16
Tabela 3 Ewidencja zabytków archeologicznych 22
Tabela 4 Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy 30
Tabela 5 Migracje 31
Tabela 6 Liczba budynków mieszkalnych w gminie 33
Tabela 7 Mieszkania w gminie 34
Tabela 8 Mieszkania oddane do użytkowania 34
Tabela 9 Ocena jakości powietrza 38
Tabela 10 Prognoza demograficzna Głównego Urzędu Statystycznego 51
Tabela 11 Liczba ludności gminy w latach 2010-2030 52
Tabela 12 Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych 55
Tabela 13 Dane dotyczące mieszkalnictwa 60
Tabela 14 Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie 63
Tabela 15 Prognoza średniej wielkości mieszkania 64
Tabela 16 Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy 69
Tabela 17 Przeliczenie udziałów funkcji 71
Tabela 18 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę 72
Tabela 19 Parametry istniejących w gminie elektrowni wiatrowych 90
Tabela 20 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych 92
Tabela 21 Minimalne wskaźniki miejsc parkingowych 105

18. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu 5
Wykres 2 Podział wydanych decyzji ze względu na funkcję zabudowy 6
Wykres 3 Udział poszczególnych użytków w powierzchni użytków rolnych 12
Wykres 4 Udział poszczególnych klas gruntów rolnych 13
Wykres 5 Gospodarstwa rolne według powierzchni 13
Wykres 6 Podział gruntów leśnych ze względu na klasy 15
Wykres 7 Liczba mieszkańców gminy Bądkowo w latach 2008-2018 29
Wykres 8 Piramida wieku 30
Wykres 9 Struktura wieku mieszkańców gminy 32
Wykres 10 Struktura wieku mieszkańców gminy w podziale na płeć 33
Wykres 11 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2008-2018 36
Wykres 12 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % 36

Wykres 13 Liczba osób pracujących w podziale na płeć 37
Wykres 14 Dochody gminy ogółem w zł w latach 2008-2018 42
Wykres 15 Dochody gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2008-2018 43
Wykres 16 Dochody własne gminy w zł w latach 2008-2018 44
Wykres 17 Dochody w zł z zewnętrznych źródeł finansowania (w tym środki z Unii Europejskiej) 45
Wykres 18 Wydatki ogółem gminy w zł w latach 2008-2018 45
Wykres 19 Wydatki gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2008-2018 46
Wykres 20 Wydatki majątkowe gminy w zł w latach 2008-2018 (w tym inwestycyjne) 46
Wykres 21 Dochody i wydatki, deficyt budżetowy w zł 47
Wykres 22 Liczba podmiotów gospodarki narodowej 48
Wykres 23 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w podziale na rodzaje 49
Wykres 24 Zmiana liczby ludności gminy w latach 2010-2030 53
Wykres 25 Prognoza liczby ludności do roku 2049 54
Wykres 26 Zmiana liczby osób na mieszkanie w latach 1995-2018 62
Wykres 27 Zmiana średniej wielkości mieszkania w latach 1995-2018 62
Wykres 28 Powierzchnia w ha gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości w latach 2008-2018 75
Wykres 29 Struktura gruntów 75
Wykres 30 Rodzaje nawierzchni drogowych w gminie 81

19. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Gęstość zabudowy w obrębach geodezyjnych 6
Rysunek 2 Formy użytkowania terenu według Corine Land Cover 8
Rysunek 3 Obszary dostosowania kierunków rozwoju do faktycznego zagospodarowania 11
Rysunek 4 Tereny zabudowane w podziale na funkcje zabudowy 59
Rysunek 5 Granice obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej 70
Rysunek 6 Użytkowanie gruntów 77
Rysunek 7 Schemat sieci elektroenergetycznych i gazowych w gminie 83
Rysunek 8 Schemat sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie 85
Rysunek 9 Schemat infrastruktury telekomunikacyjnej w gminie 87
Rysunek 10 Schemat przebiegu pozostałych rurociągów w gminie 89
Rysunek 11 Lokalizacja turbin wiatrowych w gminie 91
Rysunek 12 Nowowyznaczone kierunki rozwoju gminy na tle dotychczasowych kierunków 95

Skład zespołu autorskiego:

- mgr inż. Jacek Rostek
- mgr inż. Adam Korgul

- mgr inż. Paulina Lubińska – Bożomańska
- mgr inż. Marlena Król
- inż. Grzegorz Prusik